דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
בטאון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ד', כ"ג בתשרי תשל"ה, 9 באוקטובר 1974 • גליון 15105

היום 12 עמודים • המחיר 1.05 ל"י

היום ב"דבר":

- מנבאים נצחון לליכוד / שלמה גינוסר
- יוקרת אש"ף — לשיא / דני רובינשטיין
- יזמה שלחלה על שרטון / אהרן גבע
- משתלה לעמדה קיצונית / מאיר בראלי
- 6 סגנים לעיריית בת־ים / א. סדומי
- תם ירח הדבש של פורד / ג'וזף קראפט
- בתי־כנסת קדומים / צבי אילן
- עכשיו / עמ' 9
- מדריך לבידור, ביקורת מוסיקה וקולנוע / עמ' 11
- לבריאות / עמ' 12

מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר. הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 20—26, גוריה 20—28, צפת 19—28, טבריה 20—34, עפולה 20—30, הכוחרון 29—27, תל אביב 22—27, לוד 18—29, יריחו 23—34, עזה 23—29, באר־שבע 20—30, אילת 25—36, מפרץ שלמה 23—34.
הלהות הים: ללא שינוי ניכר.

304

1288 סמ"ק, 70 או 80 כ"ס.
הנעה קדמית. בדגמי נוסעים, סטיישן וספורט.

PEUGEOT

אלפים מנסים להתנחל בגדה

כוחות הבטחון פועלים למניעתם; מצור על מטה המתנחלים בבר־אילן; האנשים באוניברסיטה מאיימים לפרוץ בכוח; מחסומים וחיפושים בכבישי הארץ; נעצרה שיירה מק. ארבע

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר" בירושלים

אלפי מתנחלים התאספו אמש בשעה מאוחרת בנקודות רבות ברחבי הארץ, תוך תכנון נסיונות התנחלות ביהודה ושומרון.

המתנחלים, רובם ככולם בני נוער דתי מחוגי "גוש אמונים" נאספו בעשרות אוטובוסים, משאיות וכלי רכב אחרים, אולם עד שעה 24.00 לא אירעו כל התנגשויות ביניהם ובין כוחות צה"ל במחסומים בגדה המערבית. עד לפני הצות עצר מחסום של צה"ל רק קבוצה אחת של מתנחלים, שעמדה לצאת בקריית־ארבע (חברון).

בירושלים התאסף ציבור דתי רב ליד ישיבת "קריית נוער", סמוך לבית אגרון ובמקומות אחרים הם ציפו להוראות התנועה שאמורה היתה להינתן בחצות הלילה.

בין המתנחלים היו ילדים רבים וכן נשים ולהדמיהם מתוכננת התנחלות רבתי במספר נקודות בגדה המערבית.

המתנחלים נושאים שלט ברכה גדולה בזו נאמר: "עלה נעלה". "מתוך מסירות נפש לעם ולארץ מנסים אנו להשתרש בחוש במרכז מולדתנו. שום כוח שבעולם לא יוכל למנוע זאת מאתנו לאורך ימים. אנו פונים לממשלת ישראל לסייע בידינו להגשים את חזון השיבה של עם ישראל לארצו. אל תנסו לעכבו. אל נא תפעילו את צה"ל במשימות הנוגדות את יעודו". "עם ישראל כולו נקרא להזדהות עמנו".

כוח המבצע נקבע באוניברסיטת בר־אילן וראשי המתנחלים מבהירים, כי לא ישלימו עם האיסור להתנחל.

צה"ל נערך בהיקף ללא תקדים, למניעת ההתנחלות וסגר בכל הדרכים המובילות לגדה המערבית.

ראשי המתנחלים במטה באוניברסיטת בר־אילן מסרו, לכתב "דבר", כי לא ישלימו עם המצור עליהם בבר־אילן, וכי אם לא יוסר המצור מעליהם, יפרצוהו בכוח.

ברחבת האוניברסיטה מצויות עשרות מכוניות וכוחות הבטחון אשר כיתרו את המקום מונעים יציאת מכוניות ואנשים מהאזור. במכוניות השכורות בכבישים שבסביבה נערכים חיפושים וכוחות המשטרה מונעים מעבר מכוניות בהן מצוי ציוד שינה וציוד הקשור להתנחלות.

ראשי המבצע רמזו, כי פרט לאלפי האנשים המשתתפים בשעה זו במבצע, ישתתפו אנשים נוספים בגל שני של נסיונות התנחלות אשר יתבצע הלילה.

סופר "דבר" צבי איזן מודיע:

אמש אחר חצות, התפזר כבר חלק ניכר מהמתנחלים ואוהדיהם שהתרכזו באוניברסיטת בר־אילן כך מוסר סופר "דבר" בגוש דן. במקום נשארו כמה רבנים ומעט חניכי תנועת בני־עקיבא עם תרמילים שיציאתם לדרך סוכלה על־ידי המשטרה.

חלק מהמתרכזים במקום התפזרו ואחד מהאחראים במקום מגוש "אמונים" אמר, שחלק מהאנשים יצאו ליעדם בדרכים אלטרנטיביות ללא משאות. לדבריו, הוטל על המתרכזים בבר־אילן להגיע לנקודה מסויימת בקו הירוק ומשם היה צריך לקבל הוראה להמשך הנסיעה לנקודת התנחלות בשומרון. מתברר, שבמשך הלילה ינסו לשלוח את יתרת האנשים למקום הריכוז הקודם של ההתנחלות.

בחצות הגיעה למקום מכונית סיור משטרתית כנראה מתוך כוונה לסכל את הנסיון השני אם יתארגן. בשעה מוקדמת יותר נראה במקום חבר הכנסת י. בן מאיר מצעירי המפד"ל.

סופרת "דבר" רבקה הלביש מודיעה:

משטרת מחוז תל־אביב סיכלה אמש שני נסיונות של יציאה להתנחלות ביהודה ושומרון, אשר נערכו על־ידי אנשי גוש "אמונים".

בסביבות השעה 9.00 בערב התרכזו ברחבת אוניברסיטת בר־אילן ברמת־גן כ־500 אנשים בארבע משאיות וכ־20 מכוניות פרטיות. המשטרה הגיעה כדי למקום ונקטה בצעדי מנע. אף מכונית לא הורשתה לעזוב את הרחבה.

קבוצה אחרת התרכזה ברחוב דיזנגוף 7 בת"א. כאן היו בסך הכל כ־60 איש בלבד וכמה משאיות.

דובר משטרת מחוז ת"א רב פקד ב. שרף אמר, בתשובה לשאלת סופרת "דבר", כי גם בבר־אילן וגם בדיזנגוף הורידו השוטרים את האנשים מכלי הרכב ובחצות החל הקהל להתפזר. בלי שיהיה צורך בשימוש בכח. המשטרה רשמה את פרטי המכוניות ובעליהם.

מחר משפט הצעירות ההולנדיות

מאת סופר "דבר" בירושלים

מחר לפני הצהרים יובא לחיפה בראמללה משפטן של שתי הצעירות ההולנדיות הנאשמות בהן בקשירות לארגון בלתי־חוקי ואחזקת חומר של ארגון בלתי־חוקי.

שתי הצעירות, פאולה ויהאכא ומרגריטה הינצברוק, שהיתה בנות 27, נתפסו לפני כשלושה שבועות בנמל־התעופה בן־גוריון, ברשותן הוראות בכתב של ארגוני המחבלים. הבחור ההולנדי, כהייה קבור אליהו, ויליאם סירנג, הגיע לבחורה מבית ג'אלה, שחזר ונדע לצאת את הארץ. הוא חשוד בכך, שהיה איש־הקשר של הצעירות עם ארגוני המחבלים, אולם לא נמצאו ראיות משפטיות להעמדתו לדין.

ירויות לעבר סיור צה"ל

מאת סופרו הצבאי של "דבר"

אש מנשק קל נפתחה לעבר סיור צה"ל בליל שבת הורה שבה שהוא נע בכביש המערכה ליד מרצב ערפית. לא היו נפגעים לכוחותינו והושבה אש לעבר מקורות הירי.

האש נפתחה כנראה על־ידי חוליית מחבלים אשר ארבה לסיור של צה"ל בציר השני של הגבול. הדבר אירע סמוך לחצות.

רבין עבר לגור בירושלים

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

ראש הממשלה יצחק רבין עבר בימים אלה לגור במעונו הקבוע בירושלים. ראש הממשלה יגור בבית, ששימש, בעבר את שרי החוץ של ישראל, ברחוב בלפור. כפי שנודע, בכוונת ראש הממשלה לקיים בירושלים את רוב פעילותו, פרט לפגישות והתייעצויות, שיתקיימו לפי הצורך.

הרב הראשי לצה"ל אלוף מרדכי פירון נושא תפילה מיוחדת, שחיבר לזכרו של הנשיא השלישי זלמן שזר. (על טקס הלוויה ראה בעמוד 3)

קיסינג'ר מרוצה מהתבטאויות רבין ואלון

"ישראל חייבת להחליט אם רצונה במו"מ עם חוסיין או עם ערפאת". — יוצא למזה"ת

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — ערב צאתו למזרח התיכון, הביע שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר שביעות רצון מהגירסה הפראגמטית של ממשלת ישראל ומההתבטאויות האחרונות של ראש הממשלה יצחק רבין ושר החוץ יגאל אלון.

בפגישה עם מנהיגים יהודים קיים שלשום, אמר קיסינג'ר, כי היא באה להשיג במשא הסכם על הפרדת כוחות של המשך המו"מ. הוא אמר, כי למרות ההתבטאויות האחרונות של הנשיא סאדאת, רוצה מצרים בהמשך המו"מ ולדעתו קיים רצון כזה גם בסוריה.

בדברו על בעיית הגדה, אמר קיסינג'ר: "ישראל חייבת להחליט: האם היא רוצה לצאת ולהתדיין עם חוסיין או עם ערפאת". המנהיגים היהודים הורשמו, כי בכך ביקש קיסינג'ר להבהיר לישראל, שעליה לפתוח במוקדם במו"מ עם ירדן ולהמשיך ולגלות נכונות לויתורים, אם רצונה בהמשך המו"מ.

בגן על דיניץ

קיסינג'ר תיאר להלן את יחסי ישראל־ארה"ב, כחיים בתוך משבר פתוח. "ישראל יכולה להשיג את מטרותיה על־ידי שיתוף־פעולה עם ארה"ב ולא על־ידי עימות", אמר. להלן הביע תמיהה על הביקורת בעתונות הישראלית כלפי שגריר ישראל בואשינגטון שמחה דיניץ ואמר, כי דיניץ עושה בואשינגטון "עבודה מצויינת".

בנושא אחר יעץ קיסינג'ר ליהודים ולישראל, לא לקשור את משבר הנפט עם הקונפליקט הישראלי־ערבי. לדעתו, קישור כזה רק מזיק לאינטרס של ישראל. חוגים ישראלים בואשינגטון הגיבו, בתגובה על כך, שזו גם עמ'

(המשך בע' 2, טור 7)

רבין יודיע היום בכנסת: אין שינוי במדיניות

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

בהודעתו של ראש הממשלה יצחק רבין היום בכנסת בתשובה לסיעת הליכוד, לא תהיה שום חריגה מהמדיניות הקיימת של הממשלה כפי שאושרה על־ידי הכנסת וכפי שנקבעה בהחלטות השונות בעבר.

לקראת הדיון היום בכנסת, לא נערכה ישיבת ממשלה מיוחדת ולא נתקבלו כל החלטות חדשות. נראה, כי ראש הממשלה יחזור וידגיש את עיקרי המדיניות הקיימת ואף יסביר את הפרסומים השונים בעתונות ובטלוויזיה בראיונות אתו ועם שר החוץ יגאל אלון, כפועלים בקנה אחד עם מדיניות הממשלה.

עם זאת נראה, כי ראש הממשלה יסביר את הצורך בתבונה גמישה ופתוחה ככל האפשר, של המדיניות הקיימת, כדי לא ליצור ציפיות שליליות במדינות ערב וכדי להקל, במידת האפשר, על המאמץ המדיני לקידום שיחות בין ישראל לבין שכניה, בעיקר לקראת חידוש ועידת ז'נבה.

רבין יסביר, ככל הנראה, את הצורך להיענות לשאלה האמריקאית והמערבית, שישראל לא תיראה כמכבידה, בלא לצורך על

(המשך בעמוד 2, טור 1)

פורד מתווה מדיניותו הכלכלית

מס־ההכנסה יעלה בארה"ב ב־5%

ואשינגטון, (ע"ץ, ע"ר, יופ"י). — כחלק מן המאבק באינפלציה, קרא אמש הנשיא פורד לקונגרס האמריקאי לאשר, לתקופה של שנה, העלאה בשיעור של 5 אחוזים של המיסים על חברות ועל אמידים בעלי הכנסות בינוניות וגבוהות.

כן הציע בתוכניות שהגיש לקונגרס, להפעיל בפחם עד שנת 1980, את כל התחנות המוכו בארה"ב המופעלות עתה בנפט ולקבוע במטרה לאומית, צמצום יבוא הנפט לארה"ב במיליון חביות נפט ליום.

לעומת העלאת המיסים על חברות ובעלי הכנסות גבוהות, הציע פורד להקל במיסים על בעלי הכנסות נמוכות ועל הנזקקות. כן הציע, בנאום בפני מושב משותף של שני בתי הקונגרס, לסייע לתעשיית הבניה לצורכי דיור, להגביר את ייצור המזון, במטרה להוריד את המחירים.

נשיא ארה"ב דחה בנאומו את ההצעות השונות להנהיג קיצוב בדלק או הגדלה של המיסים הפדראליים על דלק כצעד נגד האינפלציה.

פורד גילה, כי משלחת של נציגי מימשל, בראשות של יועץ הנשיא ויליאם אברלה, המריאה אתמול בדרכה לקנדה, אירופה ויפאן, כדי לדון במדיניותו החדשה ובשאלה איך ארה"ב וארצות אחרות יוכלו לעזור זו לזו במלחמה באינפלציה העולמית, אשר נגרמה, בעיקר, על־ידי עליית מחירי הנפט שנכפתה על־ידי הערבים.

הנשיא אמר בנאומו, כי יש לאשר את עיסקת החבילה שהוא הציע בכללותה ולא בחלקה.

הנשיא פורד קיים אתמול בברכה בבית הלבן את המנהיג הפולני אדוארד גירק, בפגישתו הראשונה עם מנהיג קומוניסטי רם דרג.

נכשלו המאמצים להציל החברות של רוזנבאום

בנק קרדיט אינטרנציונל נסגר; החברה לישראל מפסיקה להפיץ מניותיה; תלונה למשטרה על מ. צור; צור מוסיף לייצג את רוזנבאום ב"אתא"; היום דיון במליאת הכנסת

מאת סופר "דבר"

"בנק קרדיט אינטרנציונל" סגר אתמול את שעריו, ובזה נסתיימו המאמצים להציל אותו, וכן את החברות של מיכאל רוזנבאום הרשומות בתאורה.

בלונדון מסר "פיננשל טיימס", כי הבנק המערב־גרמני "הסיסה לאנדסבנק" (ה.ל.ב.) החליט שלשום להחזיר את מניות בשיעור 56.4 אחוז של "אינטרנציונל קרדיט בנק" בז'נבה המצויות בידו. לאחר כשלון השיחות עם קונסורציום בין־לאומי בדבר רכישת רוב המניות הנמצאות בידי ד"ר מיכאל רוזנבאום בבנק זה.

הפסד של 16.5 מיליון דולר

בסגירת "בנק קרדיט" בז'נבה עלולה "החברה לישראל" והחברות־הבנות שלה להפסיד כ־16.5 מיליון דולר. נוסף לכך צפויים הפסדים בהיקף של עשרות מיליוני דולרים לחברות ולמפקידים ישראלים אחרים בבנק זה.

חוגים באוצר סבורים, כי הסיכויים לקבל את הפרבות: בסך 10 מיליון דולר שניתנה על־ידי הבנק בז'נבה כנגד הפקדת חברת "ביס" באמצעות הם קלושים. ההנהלה המצומצמת של "החברה לישראל" מקיימת קשרים טלפוניים עם פרנקפורט ועם ז'נבה בקשר לבתור הפקדונות והתקווה למצוא פתרון להפסד בינלאומי לכספי החברה.

לאפשר "דבר" נודע, כי ההיתר שנתן אגף מטבע־חוץ באוצר לצירוקת החברה בחו"ל היה כללי ולא התיר למנכ"ל לפסוק בכספי החברה כראות עיניו, לכן הצריך "החברה לישראל" לבדוק באלו אמצעים נקט צור כדי להעביר את הכספים בלי ידיעת איש באנשי ההנהלה ואם לא היו כאן סיבות זעאה.

בזוהר, הפקידו "החברה לישראל"

(המשך בע' 2, טור 8)

רוטשילד לישראל

מאת ז'אק מריס, סופר "דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"דבר"). — ברון אדמונד דה־רוטשילד יו"ר "החברה לישראל", עומד להציג בישיבת מועצת המנהלים של החברה ביום א' הקרוב, כי להודיע בפגישות, כי החברה תוגן, להבא, מכל ניהול פיננסי העשוי להביא לשערוריה דוגמת פרשת מיכאל רוזנבאום.

במקורות בנקאיים צרפתיים אמרו אתמול בפאריס, כי השסילה, המהדק בשיחה אהרום כבנית החברה, עקבי לפרוש ממועצת המנהלים, אם לא יינתנו לו בסמכויות זה בבקרה כזה, הי כיפו המקורות. יחסל רוטשילד את השקעותיו בחברה.

רוטשילד הודיע שלשום בפאריס בעניין זה, כי כבר נפתחה חקירה, במטרה לגלות את כל העובדות הנוגעות להפקדות החברה בחברות הקשורות לרוזנבאום. כן קבע רוטשילד, כי מועצת המנהלים וההנהלה של "החברה לישראל", כעולם לא הסכימו איש להשקיע כהון לחתוך מדינת ישראל, פרט לבקרה מהות צרך אהה.

גרמניה המזרחית חגגה שלשום את יום השנה ה־25 לייסודה, במצעד צבאי גדול ברחובות ברלין המזרחית, בו נכח כאורח הכבוד, מנהיג המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ליאוניד ברז'נייב.

קאהיר רוצה ביוזמה חדשה של קיסינג'ר

מאת סופר "דבר" לעניינים ערביים

לקראת בואו של ד"ר קיסינג'ר לקאהיר חוזרים ומבהירים מקורות מימשל מצריים, כי הנשיא סאדאת מעוניין ביוזמה חדשה של שר־החוץ האמריקאי, כדי "להתחיל בביצוע החלטה 242". ואולם קאהיר נזהרת בקפידה, שלא למסור בפומבי על עמדתה ותנאיה בקשר לאפשרות של הסדר־ביניים נוסף או סדר העדיפויות של המו"מ.

המצרים מסתפקים בהדגשות חוזרות ונשנות, כי תביעת ישראל לביטול מצב הלחמה, תמורת נסיגה נוספת בסיני — איננה באה בחשבון.

במשקיפים בישראל מציינים, כי המצרים מבצעים הפעם "ביצוע מפה" בפומבי, כפי שעשו במהלך המו"מ על הסכם ההפרדה. ונראה שאין הם מעוניינים ברגע להבליט את רצונם במו"מ נוסף לגבי נסיגה בסיני.

ריבוי באיומים

עם זאת, מרבים המצרים להשמיע איומים בחידוש הלחימה, במקרה שלא תושג התקדמות. בבחינה זו שלקה בכיפה באומים הרבים שהשמיעו מנהיגים מצריים לרגל "חגיגות ה־6 באוקטובר",

המשך בעמוד 2, טור 1)

שלושה הרוגים בתאונה בק. חיים

שלושה אנשים נהרגו ו־5 נפצעו בתאונת־דרכים שאירעה אתמול בקריית־חיים, כאשר שתי מכוניות התנגשו בצומת שליד הצ'ק־פוסט.

באחת המכוניות נהג גבריאל קסט, בן 21, ובאחרת פנחס נרקיס, בן 29. בעצמת ההתנגשות התהפכה ה"פיאט" בה נהג נרקיס ושניים מנוסעי המכונית. שלמה גוטמן, בן 62, מחיפה, ואחותו אדיה, בת 55, נהרגו. במכונית הנהגת נהרגה הנערה, אירית וייסשטיין, בת 17, מחיפה.

הפצועים הם: הנהג גבריאל קסט, אידה נרקיס בת 26, בעלה פנחס נרקיס, ליבור בת ה־4, שנבעה הנהג בקלה, ובנם גלעד, בן השנה. הפצע פצעים קלים. הפצועים אושפזו בבית החולים רמב"ם.

המשטרה פתחה בחקירה. (על תאונות־דרכים נוספות בהם, ראה בעמ' 4).

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד־הפועל — מועצת פועלי קרית־שמונה

היום, יום רביעי, כ"ג בתשרי תשל"ה, 9 באוקטובר 1974

"יום ההסתדרות"

במסגרת הארועים לציון 25 שנים לקרית־שמונה
במעמד
הח' ירוחם משל, מזכ"ל ההסתדרות
וחברי הועדה המרכזת

• • •

עצרת חגיגית

הערב, בשעה 19.30 (7.30) בקולנוע "שניר"

דברים:
הח' ירוחם משל — מזכ"ל ההסתדרות
הח' אברהם אלוני — ראש העיריה
הח' אורי דוקטורי — מזכיר מועצת הפועלים

אמנות:
מקהלת רננים — ילדי קרית־שמונה
להקת מחול — ילדי קרית־שמונה
"ספורה של הקריה" — באומר, באור ובצליל
להקת הנשמות הטהורות
להקת המחול של הסטודנטים מחיפה

• • •

מתכנית הארועים:
ישיבה מיוחדת של הועדה המרכזת, מזכ"ל ההסתדרות וחברי הועדה המרכזת יסיירו במקומות עבודה, באתרי בנייה, במוסדות ילדים ובמטולה.

ברכת ההסתדרות לתושבי קרית־שמונה ביום חגם

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל — מרכז לתרבות ולחינוך

מליאת המרכז לתרבות ולחינוך

התקיים ביום חמישי, כ"ד תשרי תשל"ה (10.10.74), בשעה 10.00 בבוקר. באולם הישיבות של הועד הפועל, רחוב ארלוזורוב 93 ת"א.

בסדר היום:
1. המשך הדיון על תכנית הפעולה.
2. אישור חברי המזכירות.
3. שונות.

הקבוץ המאוחד

ביום חמישי ה־10.10.74 בשעה 9.30 בבוקר
תתקיים ישיבת

מרכז הקבוץ
בקבוץ אלונים

סדר היום:
1. מידע.
2. רכישת זכויות פנסיה לעובדים.
3. גיוס השנתון לתנועות הנוער ולישובים.
4. שונות.

מזכירות הקיבוץ המאוחד

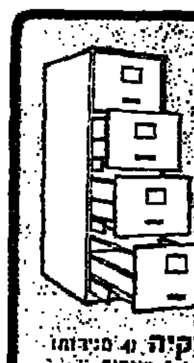

תיקיה 4 מגירות
5-4-2 מגירות

האורגז

במלאות שנה לנפילתו במלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם יקירנו

רב סרן מרדכי מדין
(מדביצקי) ז"ל

האזכרה תיערך ביום ראשון, כ"ז בתשרי תשל"ה 13.10.74 בשעה 20.30 בחדר האוכל בקיבוץ אילון. אוטובוס מיוחד יצא מתל־אביב מרחבת היכל התרבות בשעה 17.00 ומחיפה מרחוב העצמאות מול תחנת הרכבת בשעה 18.30.
החבורה לאחר האזכרה מובטחת.

המשפחה
קיבוץ אילון

עירית נצרת עילית
תושבי נצרת עילית

אבלים על מותו של

ר' שניאור זלמן שזר ז"ל

הנשיא השלישי של מדינת ישראל
אזרח כבוד של נצרת עילית.

מרדכי אלון
ראש העיריה

מחר, יום חמישי, כ"ד תשרי תשל"ה 10.10.74
במלאות שנה למותו של חברנו

צבי נחמני ז"ל

נעלה לקברו בשעה 4.30 אחה"צ.

בית עין חרוד
הקבוץ המאוחד

במלאות שנה לנפילתו במלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם יקירנו

סגן דרור נבו ז"ל

האזכרה תיערך ביום שני, כ"ח בתשרי תשל"ה 14.10.74 בשעה 20.30 בחדר האוכל בקיבוץ אילון. אוטובוס מיוחד יצא מתל־אביב מרחבת היכל התרבות בשעה 17.00 ומחיפה מרחוב העצמאות מול תחנת הרכבת בשעה 18.30.
התחבורה לאחר האזכרה מובטחת.

המשפחה
קיבוץ אילון

אנו מודיעים בצער על פטירתה של

תחיה ליברזון ז"ל

מראשונות העליה השניה
והעבודה החקלאית

הלויה תתקיים בבית העלמין בדגניה א' היום, יום רביעי, כ"ג תשרי תשל"ה, 9.10.74, בשעה 4.00 אחה"צ.

בית דגניה א'

הננו מודיעים בצער על פטירתה של

תחיה ליברזון ז"ל

מראשוני העליה השניה.

ההלויה — היום, יום ד', כ"ג בתשרי — 9.10.74, בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות של דגניה א'.

האוטו יוצא בשעה 3.30 אחה"צ ליד בית בוסל בדגניה א'.

צפרה ואברהם מירון

הננו מודיעים בצער רב על מות חברנו

מרדכי מוניק גולדמן

הלויה היום, יום רביעי, כ"ג תשרי תשל"ה, 9.10.74 בשעה 5.00 אחה"צ בקיבוץ דפנה

המשפחה
ובית דפנה

תומכי תיקון ג'קסון מציעים פשרה חדשה

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — בפגישה שנערכה לאחר הצות לפי שעון ישראל, עמדו הסנאטורים תומכי תיקון ג'קסון להציג לשר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר, שמסמכים שלושה מכתבים המפרטים את ההתחייבויות הסובייטיות בקשר להגירת יהודים, יהיו לפי בין הסנאטורים להממשל שני מכתבים בלבד. בסך מקורב הסנאטורים התקר על פתרון המחלוקת העלולה לפוצץ את המו"מ (ראה „דבר היום" בעמוד 2).

בהסכם המקורי בין הסנאטורים לקיסינג'ר, דובר על מכתב ראשון מהממשל לג'קסון, שיהיה על הסכמת הסובייטים להפסיק את מעשי הדיכוי. מכתב תשובה כי ג'קסון יפרש את האמור במכתב הראשון כולל כמספר הבוגרים הנפר, ובמכתב מהממשל הי מאשר את נוסחת המכתב השני. הסנאטורים מקווים, שהשמטת המכתב השני תאפשר לפקוד את בעיית המספרים, בתנאי שההדינה ערובות מספיקות שבכל מקרה יעבדו הסובייטים בהתחייבויות.

„קיסינג'ר התחייב ל־60,000"

עם זאת טען אהמול עוזרו של אחד הסנאטורים, שיש לו הוכחה בכתב לכך שקיסינג'ר התחייב לבעשה, בשם הסובייטים, על הגירת 60,000 יהודים ויותר לשנה. לדבריו, מוכיח כסמך זה, שהר דעתו של קיסינג'ר מהלשום, לפיה לא הבטיח לסנאטורים שום מספר איננה אמת.

העוזר טען, שאף אחד מהסנאטורים איננו רוצה שהמו"מ יתפוצץ והם נכונים לגלות גמישות. „אבל עלינו לזכור עם מי אנחנו נושאים ונותנים", אמר. הוא הוסיף, שהסנאטורים מצפים שקיסינג'ר ילחץ על הסובייטים בשאלת היהודים בעת ביקורו במוסקוה בסוף החודש.

עוזר של סנאטור אחר אמר, שאם המחלוקת איננה אלא סמנטית, הצעתם החדשה של הסנאטורים עשויה לפתור אותה. אולם, אם הסובייטים מסרבים להתחייב על מבדי ההגירה, אין תקוה להסכם.

„מסרית זהות"

בבסיבת העתונאים שלשום אמר קיסינג'ר, שיש לו כל הכוונות להמשיך במו"מ עם הסנאטורים. „יש לנו בכולות זהות ואנו מאד כינים שניתן להשיג פתרון סביר", אמר.

בפגישתו עם המנהיגים היהודיים טען קיסינג'ר שהסובייטים אמרו לו, כי מספר היהודים המעוניינים להגר נמוך בהרבה מ־60,000. „אם נתחייב על כמספר", אמרו לו, לדבריו, הסובייטים, „נצטרך לגרש יהודים בכוח". הסובייטים אמרו לו עוד, שיהודים רבים מפחדים לעלות לישראל בגלל המלחמה.

140,000 בקשות

בתשובה לכך אמרו עוזרי הסנאטורים, ש־140,000 הבקשות של יהודים ממתינות במשרדי הגירה הסובייטיים. העוזרים הוסיפו, שמאז שפורסמו המספרים בעתונות לפני חדשים, לא צפה קיסינג'ר שוב נסיון, פומבי או חשאי, להקן את ה„מפות" של הסנאטורים.

בפגישתו עם המנהיגים היהודים, ביקש קיסינג'ר את עזרתם בהמשך המו"מ עם הסנאטורים. יו"ר ועידת הנשיאים הרב מילר הבהיר לו בתשובה שהיהודים אינם מתכוונים להתערב במו"מ, אך הם רוצים בהסכם מהיר. „רק הסובייטים נהנים מהמצב הנוכחי, כאשר אין כמעט עליה יהודית", אמר מילר. „יהודי ארה"ב רוצים בעליה בלי הגבלה. הם אינם מתעניינים במספרים".

רמז שארה"ב תצביע נגד הכרה במחבלים

בנושא אחר רמז קיסינג'ר לבילר, שארה"ב תצביע באו"ם נגד הצעת להזמין את נציג אש"ף לעצרת ולהכיר בארגון. עם זאת, לא היתה הבטחת קיסינג'ר מפורשת.

קבוצת חברי בית הנבחרים [illegible]

קאהיר רוצה

(המשך מעמוד 1)

הוך אזהרה מפורשת, שבכל מלחמה נוספת תיכמר הברית בין צבאות סוריה ומצרים.

הפיסגה תדון בהצעת „שוק החוץ"

„אל־אהראם" רמז, כי סאדאת מתכוון להביא את תוצאות הכבישים עם קיסינג'ר לדיון בפיסגה הכל־ערבית בראבאט בסוף החודש. בן ידובר עם הפעלת „שוק החוץ" הערבי ובסיכסוך ירדן־אש"ף. בענין זה נמסר אתמול, כי קד יתגל קאפי מבקש להזמן אליו את מנהיגי ארגוני המחבלים השונים, לרבות יאסר ערפאת, כדי לשדל אותם להתרחק מסאדאת. ואולם, בכל הנראה, השגה השבוע בבי־ות סאדאת־ערפאת בקאהיר „הסכמה מלאה", כדברי „אל־אהראם". עתונים בבירות מבאבים, כי הסכמה זו מבוססת על התלמה לכונן ממשלה פלסטינאית גולה, מיד לאחר הפיסגה בבירת מארוקו.

ערפאת לא יהיה בממשלה

לפי השבועון האנטי־מצרי „ביירות", לא יכהן ערפאת עצמו בממשלה כזו, אלא ישאיר תפקיד זה לפלסטינאי משורות אש"ף, כגון עבד־אל־מחסין אבו־מיזר (גורש רק הכנה מירושלים), או לאישיות בלתי־תלויה כגון פרופ' וליד אל־חלידי מבירות.

המחבלים שלחו לאנואר אל־חטיב, שהיה מושל ירושלים בתקופת השלטון הירדני „אזהרה אחרונה", שיפסיק לשתף פעולה עם המלך חוסין — מסרה אמש סוכנות הידיעות הפלסטינאית בביירות.

לדברי הסוכנות, הועלתה באמ[illegible] של חטיב, שנמצאה במרכז ביתו בבית־חנינא. הסוכנות מציינת, כי חטיב מבקר לעתים קרובות ברבת־עמון, שם הוא מקבל כספים לגיוס מפתחי פעולה. שתפקידם לנהל תעמולה בגדה המערבית למען השלטון הירדני.

אנשי בטחון ישראליים נעצרו בוינה

וינה (ע"ר). — מספר ישראלים, עובדי הסוכנות היהודית, המלווים את העולים המגיעים מברה"מ במחנה שנאו, נעצרו כי אוסטריה, לאחר שמחלוקת פרצה בינם ובין שלטונות המדינה — מסרו מקורות יודעי דבר בוינה.

הישראלים יצאו מאוסטריה, לאחר שהמשטרה מצאה כלי נשק בהחנה המבבר לעולים חדשים בפרבר [illegible] של וינה. המחנה מנוהל על־ידי אנשים האוסרים.

לדברי המקורות, מתנהלת המחלוקת בימי ראש השנה, כאשר נתקבלו דיווחים, שמחבלים ערבים מתכננים לתקוף את המחנה. הסוכנות היהודית פינתה את המחנה שנפתח לא מכבר והעבירה עולים רבים לבתי־מלון בוינה. כי לי לבסור על כך לצלב האדום ולממשלת אוסטריה — מסרו המקורות.

ספקה המודיעי של „דבר" מודיע: בקורות בירושלים הכחישו ידיעה, כי שום ישראלי לא נעצר מיוחד ולא מתהומבבר לעולים מברה"מ פרצל כוהרה.

קולבי יצא בחשאי למזה"ת

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — ראש הסי. איי. איי, ויליאם קולבי, יצא לסיור סודי במזרח התיכון, הכולל גם ביקור אצל אנשי סי. איי. איי. המוצבים לאתרונה במפרץ הפרסי — על כך מסר השבועון „ניוזוויק".

לדברי העתון, רוצה קולבי בירורים פוליטיים במזרח התיכון ובשיקול במפרעים על ענייני נפט.

דיניץ חוזר

שגריר ישראל בארה"ב, שמחה דיניץ, הגיע לישראל כדי להשתתף בדיוני הממשלה לקראת בואו של שר החוץ האמריקאי, ד"ר הנרי קיסינג'ר, בסוף השבוע.

דיניץ הגיב בתשובה לשאלה, על מאמר שנכתב עליו, בכה של היה כינה „עתון מכיוניס" בישראל. הוא ציין, כי איננו רוצה להגיב על טיבר עבודתו שלו. על כך אמרו דוברי ראש הממשלה ושר החוץ, „אנו מוזהי בגדי אמכית, ועולן משלוחת כל ישראל". [illegible]

רבין

(המשך מעמוד 1)

סיכומי המאמץ המדיני במזרח התיכון. נראה גם, כי ראש הממשלה יחזור וידגיש מה שכבר הדגיש בראיונות שונים לעתונות הישראלית, בנושא זה.

התייעצויות היום ומחר

לקראת ישיבת הממשלה בירושלים מחרתיים, אשר תוקדש כולה לדיון מדיני לקראת ביקורו של שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר בסוף ובקום ראשון — יערכו בירושלים היום ומחר התייעצויות שונות. צפויות התייעצויות בצמרת משרד החוץ, לאחר השבת דיווח משגריר ישראל בוואשינגטון שמחה דיניץ וכן צפויות התייעצויות עם ראש הממשלה יצחק רבין בהשתתפות שרים ופקידים בכירים, שיהיו קשורים בשיחות עם קיסינג'ר.

בקורות בירושלים חזרו אתמול ואמרו, כי לפי הידוע להם, יוקדשו השיחות עם קיסינג'ר, בעיקר, לשאלות של נוהל שיחות ההכנה לקראת ועידת ז'נבה. [illegible]

הכחשה ל„שמיר"

בקורות מלשכת ראש הממשלה, הגיבו אמש על הפירסומים המיוחסים לדברי הראיון עם ראש הממשלה יצחק רבין הבופיע בגליון השבוע של השבועון הגרמני „שטרן".

המקורות אמרו, כי לא ידוע בה כופיע בראיון עצמו ואיך הוא הורגם מאנגלית לגרמנית, אבל ידוע להם, כי ראש הממשלה לא ביטא דעה שיכול במדיניות הקיימת בנושא הפלסטינאי ולא חייב הקמת מדינה פלסטינאית.

אירוניק נוסף הוא, שראש הממשלה לא דיבר על מלחמה כנס. אלא ציין, כי ישראל תכבד את הסכמי ההפרדה עם מצרים וסוריה בתנאי, שגם הן יכבדו אותם.

האמבורג (ע"ר). — ראש הממשלה יצחק רבין אמר בראיון שפורסם אתמול בשבועון המערב־גרמני „שטרן", כי הוא איננו מוציא מכלל אפשרות הקמתה של מדינה פלסטינאית.

רבין ציין, כי שטחה של מדינה זו חייב להיות די גדול כדי שיוכלו להתחבק בה הפליטים הפלסטינאים בלבנון ובעזה. מכיון כך, עליה לקום בשתי גדות הירדן ולא רק בגדה המערבית, הנמצאת עתה בידי ישראל.

מדינה פלסטינאית שתקום רק בגדה המערבית, אשר בה יוכלו להתגורר לכל היותר 20 אחוז מן הפלסטינאים, לא יהיה בה משום פתרון לבעיה הפלסטינאית. זו תהיה מדינה, שמעצם טבעה תהיה מחוייבת להמשיך במאבק נגד ישראל ונגד ירדן — אמר ראש הממשלה.

כן אמר רבין בראיון, כי ישראל מוכרחת לעמוד זכות להגרית בכה מוכנת על מדינות ערב, אם מצרים וסוריה יפרו את הסכמי ההפרדה בכיני ובכמת הגולן. ראש הממשלה הוסיף, כי מלחמה חדשה, אם תפרוץ, תהיה ארוכה יותר והרבה יותר אכזרית מקודמיה.

טיל קרקע־קרקע סובייטי ארוך טווח מדגם חדיש אשר הוצג לראשונה במצעד הצבאי שנערך שלשום בברלין המזרחית במלאת 25 שנה לכינון הדמוקראטיה העממית בגרמניה המזרחית. צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

סאדאת: הסכם חשאי עם חוסיין

ביירות, (ע"ר). — נשיא מצרים אנואר סאדאת, אמר אמש בראיון מלהוזיה שנשדר בביירות, כי הוא והמלך חוסיין הסכימו על דברים רבים כאשר נועדו בחילי באלכסנדריה, אולם סירב להתחייב את הדיבור: „יש לשמור בסוד הסכמים אלה זמן הראוי כי נלמד לבקם במדיניות שקבעה".

בהמשך הראיון אמר סאדאת, כי אין להוציא מכלל אפשרות מלהבה חדשה במזרח התיכון בר הוסיף, כי ייתכן וישראל תפתח במלהבה הדשה.

בהתייחסו לנשא הפלסטינאי, אמר נשיא מצרים, כי כבר בא במגע עם הפלסטינאים על הסכם אפשרי, שבמסגרתו יוקם בסיס כלשהו אשר יאפשר לערבים להופיע באחודים בוועידה דנוה.

סאדאת הוסיף ואמר, כי הוא רוצה בקשרים עם שני הגושים הפוליטיים, אולם היחסים עם ברה"מ נתונים עתה ב„קפאון זמני".

מחירי החיטה ירדו בארה"ב

ואשינגטון, (ע"ר, ע"ק, יופ"א). — מחירי החיטה ירדו ירידה תלולה בשווקים האמריקאיים, בעקבות התערבותו של הנשיא פורד, אשר מנע מימוש עיסקה של מכירת כמות גדולה של חיטה לברה"מ.

עם זאת, עשו הבית הלבן ושר החוץ הנרי קיסינג'ר מאמצים ניכרים, כדי למנוע הרעה ביחסים הסובייטיים־אמריקאיים בעקבות ביטול העיסקה. קיסינג'ר אמר בי מסיבת עתונאים בואשינגטון, כי יתכן מאוד שוואשינגטון הסעתה את מוסקוה בדבר כמות החיטה שהיא תוכל לספק לה, ואילו הי בית הלבן הודיע מאוחר יותר, כי יתכן שבעתיד תוכל מוסקוה לקבל את החיטה שביקשה או חלק ממנה.

בינתיים נמתחה בקונגרס ביקורת חריפה על עיסקת החיטה עם ברה"מ והסנאטור הנרי ג'קסון, האשים את שר החקלאות ארל באץ על שאישר את העיסקה. ג'קסון אף זמן ישיבה של ועדת החקירה של [illegible]

ישראל מבקשת להבטיח שלא תיפגע

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — שגרירות ישראל בואשינגטון, התבקשה לברר באיזו מידה נפגעת ישראל מהחלטת הנשיא פורד להטיל פיקוח על יצוא מזון מארה"ב. הפיקוח הוטל גם על כמויות שכבר נרכשו על ידי ארצות חוץ.

ישראל קונה בארה"ב חלק ניכר מתצרוכת החיטה והמזון הנדרשות לה. הממשלה קונה את המוצרים בשוק הפרטי. נודע, כי בכל החשש שיוטל פיקוח על יצוא מזון מארה"ב, רכשה באחרונה [illegible] ישראל [illegible] יפגעו באספקת המזון לארץ בזמן הזה.

מצרים מנסה לרכוש נשק בריטי וצרפתי

מאת זאק מנדיס, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). — מצרים עשויה להחליט על רכישת אמצעי לחימה בצרפת ובבריטניה בסך של כ־110 מיליון פראנקים צרפתיים, נוכח אכזבתה מהמשלוחים הסובייטיים — כסר אתמול העתון הצרפתי „לה מונד".

כתבו הצבאי של העתון כתב גם, כי מצרים מקווה לקבל רשיון לבניית מטוסים בריטיים מדגם „ליגקס", במפעל שיוקם ליד קאהיר.

שאיפתה זו של מצרים נובעת, לדעת הכתב, מהעובדה, שבעת מלחמת יום הכיפורים, היו לצעלה במהצית המטוסים שברשותה כבקרקעים כתוצאה מחוסר בחלקי חילוף המסופקים על ידי ברה"מ. לכן, טוען „לה מונד", החליטה מצרים לייצר בעצמה את המטוסים להם היא זקוקה. עם זאת תמשיך מצרים להתבסס על מטוסים סובייטיים ולאחרונה אף קיבלה מברה"מ משלוח של 50 מטוסים מדגם „מיג 23".

ייצורם של מטוסים במפעלי „לינקס" המיוצרים במשותף על ידי בריטניה וצרפת. הובאו גם בעת ביקורו לאחרונה של שר ההגנה הבריטי רויאלד אנדרסון בקאהיר ובביקור משלחת צבאית מצרית במפעלי חברת „ווסטלנד" בבריטניה.

„לה מונד" מוסיף וכותב, כי מצרים עשויה גם לגלות עניין בקניית טילי „הוק" לטיל מאקס׳ בבריטניה. חיל־האוויר המלכותי הבריטי, יחל להשתמש בי מטוס אימונים דו־מנועי זה בשנת 1976 ומצרים מעוניינת בדגם המטוס המיועד לטיל מאקסי.

לדעת מומחים, עשויה מצרים לרכוש מטוסים מסוג זה, בסך כולל של כ־330 מיליון לירות ישראליות.

מצרים רוצה להפעיל כספי הנפט

קאהיר, (א. פ.). — בחוגים למאמצים שהיא עושה לרכוש נשק בערבי כדי לגוון את מקורות הנשק שלה, נוהאת מצרים וניגות עם מדינות מוהג אוצרות נפט, לייצור חלקי חילוף לכלי הנשק הסובייטיים שברשותה.

מקור בקאהיר אמר כסר על כך תוסיף, כי בכך זוכה מצרים בסיוע גדול ראשון, להבטחת כבר התחלת התהליך בסיוע סובייטי כתפקיד בנשק. הליכם והחביבה.

פחתו היועצים הרוסים בסוריה

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — מספר היועצים הצבאיים הסובייטיים בסוריה ירד באחרונה ובבדר לבני עובד לעלות בספר הבובבים בי צאוון קוריאה — כך נמסר ב„ידיעות" בבקרת האמריקאי „ניוזוויק".

לדברי הסוכנות, אין בארה"ב בבוגלה לספק לנשיא אסד את כל המטוסים הנדרשים לאימון טייסיה, ולהפעלה סדירה של כלל נשק אחרים.

מפקד צרפתי: „ההוק" טוב מטיל ה„ס.א."

פאריס, (ע"ר). — טילי קרקע אוויר מדגם „הוק" בתוצרת ארה"ב שבשימוש הצבא הישראלי, היכולו את טיבם לתוצרת סובייטית „סאם 6" בתוצרת סובייטית, בהר בשימוש הצבא הי מצרי והסורי בימי מלהמת אוקטובר לפני שנה — אמר ראש המטה של חיל־האוויר הצרפתי, גנרל קלוד גרינה, בסקירה שנערכה אתמול בפאריס.

בילו „הוק" הסינו את התוצאות הטובות ביותר מבין כל כלי הנשק שבעולה בהם שימוש בי מלחמה יום הכיפורים, לרבות טילי „סאם 6" ו„סאם 7" כתב גרינה.

קיסינג'ר

(המשך מעמוד 1)

הם ישראל, דלבן נבכו ברהתמן. אחו באומר באדים בלהתייהם לבקבר הנפט.

יוצא המצווה

קיסינג'ר עומד לצאת לבקור הכליה לבנית בוקר. בנסף לבדינות הפיתה יבקר בסעודיה, אלגיריה ומארוקו. ביירות בדיאר ובאלג'יר קיבור בבאבצים האמריקאיים להביא להורדת מחירי הנפט. בניח ללחיי הבא יחזור לוואשינגטון.

בבסיבת העתונאים שקיים שלשום, אבר שר־החוץ האמריקאי, כי הוא יוצא לבבע ללא דעה קבועה בראש. האם המדינה הבאה בתור במו"מ תהיה מצרים או ירדן, הוא הוסיף, כאין לצפות „להכסבים או להחלטות דרמטיות" כתוצאה מהמסע.

בתשובה לשאלות אחרות אמר קיסינג'ר:

● פגישה עם ערפאת: „לא קיימת שום אפשרות לאראה את ערפאת או כל מנהיג פלסטינאי אחר בביקורי בזמן־התיכון". (קיסינג'ר לא התייחס לאפשרות שיפגוש במנהיגים פלסטינאים במקום אחר).

● במסר המנפם המנהיג המזרחי־תיכוני התרשמותו הניאבטיות הנחיקרית על בסבר הנפט אינה קשורה בתמיכה לבול השראלי־ערבי. „אבחנו נושאים ונותנים על שני נושאים אלה בנפרד. בשום מחזור הנפט הנבוחר בבנהיגים על מדינות מורה שאין יכן קשר לקשה לשנפליטות הישראלים־ערבים".

● האם נכון שהישראלים שוביב על כך שהתהליך הבא במו"מ יהיה הסדר הפיני: „אין זה ה רבנם בקליבתי בבה שאמרו לי הישראלים אתמול".

הפיטים: „אמצעי בטחון נוספים"

● ההסכם על ביקורים הרצפיניים: „לא השגנו הסכם, שבים ביבלת בהצדדים המוכנה לישראל) לא הסיבו עדיין להצעות שלנו לגבי אמצעי־בטחון נוספים. עם זאת, אנחנו מצפים לכך שההמדינה הצעותיות לגבי אמצעי הבטחון הנוספים".

● בנושא זה אמר קיסינג'ר גם, שארה"ב לא התחייבה להחזיר על הסכם עם מצרים בעת ביקור הנשיא סאדאת בואשינגטון. עד אבי, במוקדם עדיין התקבל לשאלה, האם מוכנה ארה"ב להתהב על הסכם ההיבחירי עם המדינה הנבוכה לאמצעי־בטחון נוספים.

● בתשובה לשאלות הנשנות על הבקורת בארה"ב על מדיניותו, ענה קיסינג'ר: „ממשל הדבר הצגה [illegible]

● [illegible]

ההסתדרות תתבע בינואר תוספת־יוקר מלאה

ההסתדרות תתבע לשלם לשכירים תוספת יוקר מלאה בינואר 1975 בהתאם להחלטת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על עליית מדד יוקר המחיה — החלטה זו קיבלה ביום א' הוועדה המרכזת לפי הצעתו של המזכיר י. משל.

בהחלטת הוועדה המרכזת נאמר, כי לרגל ההאטה בקצב התייקרויות שנסתמנה באחרונה ושאיפת ההסתדרות להגן על רבה החיים של העובדים ועל ערכה הריאלי של תוספת היוקר, יהיה זה מהלך נבון אם תיבצע ההסתדרות מתביעה להקדים את תוספת היוקר לחודש אוקטובר 1974.

משל ציין, כי מעולם לא נתקבלה ההלכה לתבוע תוספת יוקר באוקטובר, ודובר בשעתו רק על אפשרות להקדים התשלום אם הנסיבות יצדיקו זאת. הוא הר סיף כי השנה שולמו תוספת־יוקר בינואר, פברואר ויולי, בשל קצב ההתייקרות המואץ. לא עומדת כלל השאלה של ויתור כלשהו על תוספת יוקר או על חלק ממנו, ומדובר בתביעה לתשלום מלוא התוספת בבועדה — היינו בינואר 1975 — נאמר בסיכומי הוועדה המרכזת.

מועצת התלמידים הארצית תשותף בביצוע גיוס השמיניות למשמר האזרחי

מאת מרדכי כסיף, סופר „דבר" בירושלים

„המשמר האזרחי מעבירים תוכניות להפעלת תלמידי הי שמיניות במסגרת המשמר, משר ימתיים שלב התכנון ויעברו לי שלב הביצוע, תשתתף מועצת התלמידים הארצית בדיונים זי בהחלטות, שיתקבלו על הגור פים המוסמכים" — הודיע דובר משרד החינוך והתרבות ישראל כהן, בתגובה על מברקים שנשלחו מועצת התלמידים הר ארצית לשר החינוך והתרבות אהרן ידלין ולשר המשטרה שלמה הלל.

יגאל לוי, מ"מ יו"ר מועצת הר תלמידים הארצית, שתתם על הי מברק, אמר בשיחה עם סופר „דבר", כי מועצת התלמידים הי ארצית הגישה עוד לפני למעלה מחדשיים תוכנית לשילוב תלמידי השמיניות במסגרות המשמר האזר רחי. „עד אז" — הדגיש הדובר — „לא דובר על שיתוף בני נוער במשמר האזרחי". כר המסמרה הכך ברזיון ואמר, שיעלה אותו בישיבת הממשלה. דובר גם על קיום פגישה משולשת, בה ישתתפו נציגי משרדי החינוך, המשטרה ומועצת התלמידים הארצית. בי המשך נפגשו נציגי מועצת התלמידים גם עם מפקד המשמר הי אזרחי ניצב מולה כהן.

„למרבה ההפתעה — אמר יגאל לוי — התקיימו מספר פגישות בנושא זה בין שר החינוך, שר המשטרה, ומוהלה כהן בהן לא צותפנו".

בנערים פגעה גם הידיעה שי התפרסמה בעתונות, לפיה עומדים לאמן בנהריה את תלמידי השמיניות, בעוד נהריה היא חלק ממועצת התלמידים הארצית.

דובר משרד החינוך והתרבות אמר: „עדיין לא התקבלה החלטה רשמית לשלב את תלמידי השמיניות במשמר האזרחי. התקיימו שיחות כלליות ביותר בנושא זה בהשתתפות שרי החינוך והמשטרה, מפכ"ל המשטרה ומפקד המשמר האזרחי. לשר החינוך והתרבות היו התלבטויות בנושא זה, כולל העובדה שהתלמידים נוגשים באוף הזנה לבחינות בגרות. ביסופו של דבר החליט השר, כי התנדבות למספר שעות בשבוע לא תפגע בלימודים. יחד עם זה, ההחלטה לגייס אלפי תלמידים נושאי נשק היא נושא רגיש וכבד משקל, המחייב לפי דעת השר את החלטת הממשלה. הנושא יועלה על שולחן הממשלה, רק לאחר שי המשמר האזרחי, שיהיה האחראי לנערים יגיש לשר את התוכניות".

בהמשך דבריו ציין הדובר: „לי לא ידוע, שמועצת התלמידים הי ארצית היא הראשונה שעיבדה את ההצעה. אולם כשיסתיימו התלבטויות ויגשו לשלב המעשי, ישולבו הנערים בכל השלבים המהליכים".

נכשלו המאמצים

(המשך מעמוד 1)

ראלי", „ציס" ובתי־היקוק. בחברות של טיבור רוזנבאום 30 מיליון דולר. החברות הסתבכו בעסקי ספקולציה ובחוכן קניית קרקעות באיטליה. טיבור רוזנבאום הניח שהגאות תימשך ושערך הי קרקעות יעלה. נוכח אווירת הי משבר בעולם ירדו המחירים והי חברה לא יכלה לעמוד בהתחייבויותיה. עתה ימכרו הנכסים במחיר ירוד והמרכים הישראלים יפסידו חלק מכספם.

לא רק גורמים ישראלים יפסידו מכספם. אלפים רבים של אנשים פרטיים בכל העולם, בתוכם אולי גם ישראלים שהבריחו כספם לחו"ל והפקידו את כספם בבנק שנסגר. בחלקם צבור המפקידים על חוקי המטבע הקיימים בארצותיהם. הם הפקידים בשוויץ, בי מסכה על סודיות הבנקים. יתכן, שגם המפקידים נגנים גם יהודים עצמו לבנק שבראשו עמד טיבור רוזנבאום. נודע, שרבים „התגלו" יבים האחרונים לשוויץ כדי להציל כקספם „הנר" שנעלמו, מוכנים לוותר על הכסף ובלבד ששמם לא יתפרסם.

עד הרגע האחרון נעשו מאמצים להציל את הבנק. פנו לגורמים ישראלים ואחרים ובר־משקל והי אל הבנק הגרמני של מדינת הסן. נראה, שגורמים שונים, ישראלים ולא־ישראלים, סירבו לשתף פעולה ואתמול נסגר הבנק.

פרקליט המדינה העביר החומר למשטרה

דב קנטורוביץ, המפקח על מטבע־חוץ, פנה אל פרקליטות המדינה והודיע, כי התעורר חשש שנעשתה עבירה על חוקי מטבע־החוץ של המדינה. פרקליט המדינה, ג. בך, בדק את הדבר הראיות על האוצר והעביר אותו למשטרה. במקביל לכך הונהה תלונה למבקר המדינה ואף הוא העביר אותה למשטרה. נראה, שהתלונה למבקר המדינה בהתייחסות לניהול לא תקין של החברה וביצוע פעולות על־ידי מ. צור שלא על דעת מועצת המנהלים.

צור: „היחסים לאגף מטבע־חוץ"

מ. צור אמר אתמול, שהיתה על ההפקדות לאגף מטבע־חוץ של האוצר, והוא לא התנגד. המפקח על מטבע־החוץ אמר אתמול לי סופרנו, שגם צורת הודיעה בשנת בדיקה. המפקח סירב לפרש את דבריו. אך נראה שרצים לבדוק בה נעשה על־ידי מ. צור וכיצד נמסרו דבריו, ואם הבהיר הבהר היטב שהמדובר בהפקדת בחברה בוואדוז ולא בבנק.

הפסקה הגירות מבורה"

„החברה לישראל" פרסמה מר הודעה בה הודיעה שי הפסקה בהבצע העבירות הצדך של החברה. נרי אה, שהחברה נוהגת כן כדי למנוע צד רשפי המפסיק את תפסת ביורותיה.

ההגה המשטרה

„החברה לישראל" הגישה ביום כי הלוגה למשטרה בקשר להפקדה „עלתיה־הבורה" של 25 מיליון דולר של כספי החברה בחברה הי רשומה בוואדוז, בהליכותו של טיבור רוזנבאום.

רעות ההנהלה למפרקיים של „החברה לישראל" מציינת בהודעה, כי הכספים העבוד להברה לפי הוראתו של מיכאל צור, כמנכ"ל „החברה לישראל" לשעבר, בלי כל אישור או ידיעת מועצת המנהלים.

בהודעת „החברה לישראל" נאמר כי „החברה השוויצית, אשר בי מצב בו יכולה היא לפרוע את התחייבויותיה הכספיות".

כשנת־הגבולות לא נתבקשה עד עתה לסבב את יציאתו של בן הי ארץ של המנכ"ל לשעבר של „חברה לישראל", מיכאל צור, כי ניאור לפרסומים באילו הוצא נגדו צו כזה.

עם זאת נודע, כי קצין בכיר מן המטה הארצי של המשטרה נפגש עם צור וביקש ממנו להישאר בארץ עד סיום הבדיקה בקשר לי פעולתו ב„חברה לישראל".

צור מייצג את רוזנבאום ב„אתא"

מיכאל צור ממשיך לייצג את הי אינטרסים של ד"ר טיבור רוזנבאום במועצת המנהלים של חברת „אתא", כך הוחבר בעקבות ישיבת מועצת המנהלים שלשום.

ד"ר רוזנבאום 22 אחוז מי מניות „אתא", אולם 51 אחוז מכלל הקולות המצביעים.

כפי שנודע, לא הובע אי־אמון במיכאל צור בדיוני מועצת הי מנהלים.

בצער רב אנו מודיעים על מות בעלי, אבי וסבנו היקר

שמואל לרר ז"ל

הלויה תצא היום, יום רביעי כ"ג תשרי תשל"ה (9.10.74) בשעה 12.15 מבית החולים רמב"ם, חיפה, לבית העלמין החדש בכפר סבא.

אוטובוס יצא מרח' יוסף 27 בשעה 11.45

אשתו צלה
בנו וכלתו שלמה (שורש) ואילנה
הנכדים דן ודורית
והמשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אם המשפחה

סופיה זייברט ז"ל

הלויה תצא היום, יום רביעי, 9.10.74 בשעה 11.30 לפנה"צ מבית הבניתה, רח' אלחנן 16, חיפה.

המשפחה

אנו מודיעים ביגון על פטירת בננו

יוסי ברונסקי ז"ל

הלויה: היום, יום רביעי, כ"ג תשרי תשל"ה (9.10.74) בשעה 2.30 אחר הצהריים מבית החולים רמב"ם בחיפה.

המתאבלים:
משפחת ריבה
וד"ר אירווינג ברונסקי

נעלה יריד טכנולוגיה
היריד הבא ב־1975
לאחר 8 ימי תפעול נסגר אמש בגני התערוכה בתל־אביב, היריד הבינלאומי טכנולוגיה 73/74. ביריד זה השתתפו 1134 חברות מ־19 ארצות, בכללן 8 מדינות שהציגו בבי תנים לאומיים. ביריד בקרו למעלה מ־60 אלף אנשי מקצוע בהלם מנהלים, הנדסאים, מהנדסים, יצרנים וסוכנים. בסקר שנערך בין המציגים הביעו 84.3% מכלל המציגים את רצונם להשתתף ביריד הטכנולוגיה הבא שייערך במאי 1975.

מן העתונות בפברואר 74

החלה ההרשמה
להקצאת שטחי תצוגה
ביריד הבין־לאומי • תל־אביב
טכנולוגיה 75
יריד המזרח, גני התערוכה, 20 עד 27 למאי 1975

בקצרה

שר החקלאות יצטרף של בזית, סייר אמש את צפון־ארה"ב, אר צאלה. הבתים ידיעות שמעו בבירית, לפיקון הגבורה העמיקה את השמירה על מבקשי נפט — מההך הכל בבני ההתנחלות צפי אית אמריקאית.

יתבטל שטרה־הדיר־ת [illegible] גרבניה, לאחר שמשטרה כולגיה תה את הבנית הבית על הבנק החדש של ממשרד ראש הממשלה. בשם הביים במרץ הא בסין נפול באחה בההות הרכבה בגרבניה.

נשיא איטליה, ג'ובאני לאונה, הפת שלדום במסבב שהות עם בנהרית של המדינה, בבכנה לכונן במשלה חדשה, בי אפר בסכנה הדיונים תנברה שאר לה המתהפכה בממשלה של הר צלה קומוניסטית האיטלקית — בהיא המך הפולים הבכר בי גדלה במדינה, השבלה [illegible]

דבר
DAVAR
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת"ד 199, טלפונים 286141 (6 קווים)

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141 — ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים: 231251-3 — חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

הנשיא שז"ר הובא למנוחות

יו"ר הכנסת והרב אונטרמן נפרדו ממנו; ישיבת-אבל בהנהלה הציונית

מאת מרדכי בסוק, סופר „דבר" בירושלים

שניאור זלמן שזר, נשיאה השלישי של מדינת ישראל, הובא בצהרי יום שני למנוחות עולמים בחלקת נשיאי-ישראל שבהר-הרצל בירושלים.

לאחר טקס-האשכבה, שנערך ברחבת „בנייני האומה", יצא מסע-ההלוויה לאורך שדרות-הרצל להר-הרצל. בהגיע ההלוויה להר-הרצל הורד הארון, עטוף דגל-המדינה, מהקומנדקר, ונישא על-ידי שמונה אנשי משמר-הכנסת אל חלקת-הקבר. בראש ההלוויה צעדו חיילות נושאות-זרים, אחריהן צעד חזן צבאי שאמר פרקי-תהלים ואחריו הארון כשהוא נישא על-ידי אנשי משמר-הכנסת. אחרי הארון הלכו נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, ראש-הממשלה יצחק רבין, יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, ראש הממשלה לשעבר גולדה מאיר, שרים, חברי כנסת, הרמטכ"ל מוטה גור, קציני צבא ומשטרה בכירים, הרבנים הראשיים, נציגי הסגל הדיפלומטי, קרובי משפחה, חסידי חב"ד ומוזמנים.

ששה רס"רים הדרגות הצבאית הסירו את דגל המדינה מהארון והורידו את הארון לקבר.

פרופסור אפרים אורבך, שהיה ידיד אישי של המנוח, אמר קדיש לפי בקשתו המפורשת של שזר שנכתבה בצוואתו. ששת הרס"רים כיסו את הגולל ועל הקבר הרענן נפרד מהמנוח הרב הראשי לשעבר, איסר יהודה אונטרמן, גם זאת לפי בקשה מפורשת של שזר בצוואתו. הרב אונטרמן אמר, בין השאר, כי „אנו נפרדים מאיש גדול, איש תורה. כאן הובא למנוחות מי שהיה 10 שנים ראש יהדות העולם. אנו מתאבלים על מותו של אחד מיחידי הסגולה, על כך אמרו חז"ל, חבל על דאבדין ולא משתכחין". להלן סיפר הרב אונטרמן, כי בימי כהונתו כרב ראשי היו לו הזדמנויות רבות לשוחח עם המנוח ולהכיר אותו מקרוב. הקירבה נוצרה בשיחות על דברים הנוגעים לענייני הדת של המדינה. „נוכחתי לדעת כי יש לו קשר אמיץ למסורת העם, ובעיקר לדברים שהם בסיס היהדות. ויש בו כוח אדיר של שמירה על יסודות היהדות. אני מקווה שדרכו תשמש נר להדרכה בחוגי הציבור כולו".

החזן הראשי של צה"ל, רס"ן משה כרמל, אמר „אל מלא רחמים". חיילות צה"ל הניחו על הקבר הפתוח זרי פרחים של נשיא המדינה, גולדה מאיר, ראש ממשלת אנגליה הרולד וילסון, צה"ל, הכנסת, ההסתדרות, בית „דבר" וגופים ציבוריים אחרים שביקשו לחלוק לנפטר את הכבוד האחרון.

עם הטקס הרשמי, עם ישראל נפרד מנשיאו השלישי זלמן שזר. חסידי חב"ד, שהנשיא המנוח היה מקורב אליהם, נשארו במקום גם לאחר שארבע מאות המלווים כבר פרשו, הם אמרו קדיש, תהילים ונפרדו מהמנוח.

הארגון, הסדר והאבטחה של מקסים ההלוויה היו למופת, בזכות משמר-הירושלים שהיתה אחראית לכך.

טקס האשכבה

לפני מסע ההלוויה התאספו ברחבת „בנייני האומה" אלפים מתושבי ירושלים וממקומות אחרים בארץ, ובראשם קרובי משפחת המנוח. בקרב הקהל נראו אישי ציבור בכל הכנסה, ראשי עדות ואנשי ציבור, נציגי הסגל הדיפלומטי, ראשי ההסתדרות הציונית וחברי ההנהלה הציונית. נציגי בקר המדינה, נציגי עדות ונגשים יהודיים. ראשי רבני היה בקיבוץ וכן מספר רב של חסידי חב"ד, אחר קיפון בספר תהילים לאזכרת החייל ותפילות לעילוי נשמתו של המנוח.

פתח את תפילת האשכבה הרב הראשי לישראל שלמה גורן בקריאת מזמור ה' מי יגור באהלך. הראשון-לציון הרב הראשי עובדיה יוסף קרא „יושב בסתר עליון", אזכרה שהוברה על-ידו.

דברי פרידה של יו"ר הכנסת

אחריהם נשא יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו, דברי פרידה בשם הכנסת. הוא תיאר את דמותו של הנשיא השלישי למדינת ישראל וציין, בין השאר, כי היא בלט מסמלי היהדות בעל נפש של משורר וסופר, בהכרת ישראל. הליכותיו באוצרו הדליק לבבות וקירבם אל הציונות ואל תנועת העבודה.

ישיבת אבל של ההנהלה הציונית

ההנהלה הציונית ונשיאות הוה"פ הציוני קיימו ביום ההלוויה ישיבת-אבל והתייחדות עם זכרו של ש. ז. שזר, שהיה חבר ההנהלה הציונית וראש המחלקה לחינוך והדרכה בגולה.

יו"ר ההנהלה, פ. ספיר, אמר, בין השאר, בדברי הספדו, כי הלכה לעולמה אחת הדמויות הנפלאות בהגשמת התחיה, כראי בבטויה, בגדולי מתנכית. שזר, אבל, האציל על ההגשמה הציונית ברוחו הבוערת, ביצירתו רבגונית, באישיותו הקורנת ובכל דברי הגותו ויידישותיו. נזכור אותו תמיד כאחד מבניו היוצרים, במעמדי הרעיון ובמסלול הדרך לעצמאות ישראל. אדם אשר זכה וזיכה, הינך והנהיג, הקרין על כולנו מאורותיו כי רבה.

יו"ר נשיאות הוועד הפועל הציוני, הח"כ י. נבון, תיאר בדבריו את שזר כדמות רבגונית, שהילכה בינינו עשרות בשנים הקרינה מתוכה טוב ואור יקרות. אדם אשר מיזג בדבריו הציון ורגש ואישים יהודים בכל הדורות היו ארגמיק שלו. אנשים ונשים. בני אדם ורוח אשר בהם. אסכולה מחשבתית זו או אחרת. זרמים ותמוגוגים הנבססים מכאן לכם בעל ובתחת לפני הכשה. דבר לא נעלם מעיניו החודרות ועשר הכבוד.

ראש הממשלה לשעבר גולדה מאיר וראש הממשלה יצחק רבין בעת סתימת הגולל על קברו של הנשיא שזר.
צילום: י.פ.פ.א.

ערפאת: אש"ף ישלוט במדינה פלשתינאית

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — „ההחלטה האחרונה של ממשלת ישראל הוכיחה, מעל לכל ספק, שבכוונות ובמבצאויות שלה לא חל שום שינוי. היא עדיין מתעלמת מהבעיה העיקרית — הפלשתינאים", זאת אמר מנהיג המחבלים יאסר ערפאת, בראיון שפורסם השבוע בשבועון „טיים".

ערפאת טען, שאמנם נשמעו לאחר מלחמת אוקטובר כמה קולות בישראל בזכות העם הפלשתינאי, אך הם קוראים לפלשתינאים למצוא את עתידם תחת דגלו של חוסיין. „כאילו יכלו להחליט בשבילנו מה גורלנו".

לגבי סיכויי הקיום של מדינה פלשתינאית, אמר ערפאת, כי הוא מצפה שמדינות ערב העשירות יסייעו לה מבחינה כלכלית. ערפאת הוסיף, שאש"ף ישלוט במדינה הפלשתינאית. בשנים הראשונות לקיומה יקיים בה בחירות, אך הוא ישלוט בה גם אחריהן, כי „אש"ף הוא העם".

בדברו על מדיניות ארה"ב אמר ערפאת, שפקידים אמריקאים מדברים על הפלשתינאים, אבל לאמיתו של דבר אינם מדברים עמם. „איש לא פנה אלינו" — אמר ערפאת.

עוד אמר ערפאת, שאש"ף מוכן לפיוס עם ירדן, אם המלך חוסיין יסכים לחדש פעילות המחבלים בשטח ירדן.

בתשובה לשאלה על חילוקי הדעות בתוך ההנהגה הפלשתינאית, אמר ערפאת: „המהפכה הפלשתינאית אינה פיקניק".

אקדח אצל דיפלומט בלגי בנמל בן-גוריון

דיפלומט משגרירות בלגיה בישראל, שיצא במטוס „סבנה" לבריסל, הסכים לאחר דין ודברים, להפקיד אקדח שנתגלה במטענו למשמרת אצל קברניט המטוס עד סוף הטיסה. האקדח, שנמצא בתיק מטענו של הדיפלומט, הוא בקוטר זעיר. הדבר נמסר למשטרה, ובסיום הוויכוח שהתעורר נאות הדיפלומט להפקיד את האקדח בידי קברניט המטוס הבלגי. בצורה זו הוסלה הפרשה והדיפלומט יצא לדרכו. (ע)

נעצרה ספינה מול ראש הנקרה

ספינת-משא תורכית, שחדרה למי-החופים של ישראל, נעצרה אור ליום ב' סמוך לראש-הנקרה כשעל סיפונה שני יפאנים לבנונים, יפאני מצרי ויפאני סורי וכן שני יפאנים תורכים.

הספינה, בעלת מעמס של 100 טון, נעצרה על-ידי סיור של חיל-הים ואחר-כך נגררה על-ידי ספינת משמר של המשטרה לנמל חיפה.

נודע, כי הספינה עשתה דרכה מתורכיה לביירות. נראה, כי רב-החובל התורכי טעה בניווט והדרך למי-החופים של ישראל. אנשי הצוות נמסרו לחקירה. (ע)

סאקאף: אין בעיות נפט בין סעודיה לצרפת

מאת ז'אק מוריס, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). — שר החוץ הסעודי עומאר סאקאף, דן עם עמיתו הצרפתי סובניארג, בקידום היחסים בין המדינות הערביות למדינות השוק האירופי המשותף וכן על סיכויי השלום במזרח-התיכון.

לאחר פגישתם אמר סאקאף: „היחסים בין שתי מדינותינו ממשיכים להתחזק ואני אף בטוח, כי בעתיד יתפתחו במידה ניכרת". סאקאף הוסיף, „לא קיימת בעיית נפט בין שתי המדינות".

השר הסעודי היה לאחר מכן אורחו של שר החוץ הצרפתי לסעודת צהרים בה נדון המצב במזרח התיכון, נושא נפט, הדיאלוג האירופי-ערבי. סאקאף נפגש גם לשיחה עם שר התעשיה הצרפתי מישל ד'אורנאנו.

שר החוץ הצרפתי נפגש גם עם שר החוץ המצרי איסמאעיל פאהמי, אשר מסר בתום הפגישה: „מצאתי מערכת, אשר מאפשרת חילופי דעות ומידע עם שר החוץ הצרפתי. היחסים בין צרפת ומצרים הם חשובים, עד כי חיוני הדבר למנוע מערכת מעין זו של שיתוף פעולה בין ארצותינו".

מקורות דיפלומטיים בפאריס מסרו, כי שר החוץ הצרפתי והשרים הערביים, דנו דיון מעמיק בביקורו של שר החוץ האמריקאי במזרח התיכון, המתחיל היום בקאהיר. השרים דנו, בעיקר, בסיכויי קיסינג'ר להשיג נסיגה ישראלית נוספת במדבר סיני.

לדברי המקורות, דנו שרי החוץ של צרפת, מצרים וסעודיה, גם בסיכויי חידוש שיחות השלום בין ישראל ומדינות ערב לאחר ביקור קיסינג'ר.

בינתיים הודיע מזכיר ארגון המדינות בפיקות הנפט (אופ"ק), כי ארגונו עומד לפתוח במחקר בדבר אפשרויות הפקת נפט ממים עמוקים.

בכנס האינטרנציונל השני לחקר משאבי הימים הנערך בבורדו, מסר מזכ"ל אופ"ק, כי בשנה האחרונה סיפקו שדות ימיים כ-18 אחוז מתפוקת הנפט של העולם — כמות המסתכמת ב-512 מיליון טון נפט.

מומחים מעריכים את רזרבות הנפט שבים בכ-14 מיליארד טון וההערכות האופטימיות אף נוקבות במספרים העולים על 60 מיליארד טון. לכן, אמר הנואם, כי על המדינות המפיקות לפתח טכניקות מתוחכמות שבעזרתן ניתן יהיה לנצל ולו גם חלק ממאגרים אלה — למרות מחירן הגבוה יחסית של הנפט המופק.

בכנס בו השתתפו מאות מומחים מ-43 מדינות הועלו גם בעיות הזיהום הימי כתוצאה מקידוחים בעין אלה.

הזהרות גם בנורווגיה

שר הכספים הנורווגי פר קלפה הגיש אתמול לפרלמנט הנורווגי את תקציב המדינה לשנת 1975 והציע בו קיצוצי כסים בסך 400 מיליון דולאר.

הקיצוצים נתאפשרו ע"י ההכנסה החזויה ממעיינות הנפט שנתגלו לא מכבר בים הצפוני בשטחים השייכים לנורווגיה.

ברה"מ הראשונה בין מפיקות הנפט

קאראקאס, (יופ"יא). — ברה"מ תופסת מקום ראשון בין המדינות המפיקות נפט בעולם — על-פי נתונים שפורסמו על-ידי ממשלת ונצואלה והמתייחסים למחצית הראשונה של שנת 1974.

במשך תקופה זו עלה ייצור הנפט הסובייטי ב-10 אחוזים והגיע ל-9.018.000 חביות ליום. נאמר בהודעה, ארה"ב תופסת מקום שני בין המדינות המפיקות נפט בעולם. היא מפיקה 8.995.000 חביות נפט ליום.

ערב הסעודית, תופסת מקום שלישי בין יצרניות הנפט בעולם עם תפוקה של 8.336.000 חביות נפט ליום. הייצור במדינה זו גדל ב-11.7 אחוז לעומת אותו פרק זמן ב-1973. איראן תופסת מקום רביעי עם תפוקה של 6.131.000 חביות נפט ליום — עליה בשיעור 5.4 אחוזים לעומת המחצית הראשונה של שנת 1973.

ונצואלה תופסת מקום חמישי עם 3.113.000 חביות נפט ליום. כווית במקום השישי עם 2.846.000 חביות ליום. ניגריה העלתה את ייצורה ב-31.4 אחוז והיא תופסת עתה מקום שביעי: 2.259.000 חביות ואילו לוב עם 1.887.000 חביות נפט ליום, תופסת מקום שמיני. אחריהן באות קנדה ועיראק.

„אוויאיישן ויק":

ישראל תקנה 48-24 מטוסי „פ-14" או „פ-15"

נועדו לאזן ה„מיג 25" שבידי מצרים וסוריה

מאת נחום ברנע, ספר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — ישראל עומדת לקנות מארה"ב 24—48 מטוסי-קרב משוכללים מדגם „פ-14" או „פ-15" — על כך מסר השבועון האמריקאי המוסמך „אוויאיישן וויק". בשבועון מצפה ישראל להצעה בכתב מהפנטאגון, אשר תנקוב במחירי המטוסים, ולאחר מכן תחליט באיזה דגם תבחר.

עוד מוסר השבועון, כי ה„פנטום" וה„סקייהוק" הודיעו לצבא, בשלב זה, בבירה של הדגמים האלה לסוריה ולמצרים. שתי מדינות אלה גילו באחרונה עניין במטוסים.

העתון מוסר גם, שלפחות שלושה מטוסים מדגם „מיג 25" נמצאים בסוריה, ומופעלים על-ידי טייסים סובייטיים. מטוסי „מיג 25" נוספים מוצבים במצרים ומופעלים על-ידי טייסים סובייטיים ומצריים. מטוסים אלה עוברים, לפי העתון, בסוריה. רכישת מטוסי „פ-14" או „פ-15" על-ידי ישראל נועדה לאזן את ה„מיג 25".

12—11 מיליון דולר המטוס

לדברי העתון, „צוות ישראלי" שהוטס ובחן על הקרקע את שני הדגמים חזר בשבת שעבר לישראל. על-פי הממצאים שהועברו לפנטאגון החברות המייצרות את המטוסים, עשוי ה„פ-15" לעלות לישראל כ-11 מיליון דולאר למטוס, וה„פ-14" יהיה יקר במיליון דולאר. היישוב המחיר מבוסס על רכישה של 48 מטוסים.

השתתפותה של חברת „גרומן", המייצרת את ה„פ-14", בתחרות עם ה„פ-15", אופשרה הודות לאשראי של 200 מיליון דולאר, שניתן לה על-ידי 10 בנקים, בנק איראני נתן 75 מיליון דולאר מסכום זה.

מצרים תרשת ממדינות הים

עוד מוסר „אוויאיישן וויק", כי במצרים התגונה רכישת מטוסים ברטיים מדגם „ליגקס" במטרה לדחוף בסערות חול.

לדברי העתון, מאלצי המצרים לקרקע מטוסים רבים במלחמת יום כיפור, לאחר שניזוקו בסערות חול. בבחינן שנערך, ה„לינקס" הצליח לרחף עד שש דקות בתוך סערת חול מבלי שתהיה חדירה מכנית של חול למנועים.

העתון מוסר בעניין אחר, כי הסובייטים עושים עתה בברור, מאמצים לספק את דרישות המצרים באשר למטוסי הנוספים מדגם „טו-154" שקנו בברה"מ.

לאחרונה החליטה חברת התעופה המצרית, להחזיר את המטוסים לברה"מ, לאחר שהסובייטים לא הצליחו לתקן תקלות טכניות בהפעלת המטוסים, ולאחר שהתברר שהמחיר אחזקתם גבוה. לכן פנו באחרונה המצרים להשיג מטוסים מהמערב.

ביום ב' הבא תידון ההצעה הפלשתינאית

ניו-יורק, (ע"ק). — נציגי 67 מדינות חתמו על הצעת ההחלטה, אשר מובאת על ידי מדינות ערב להזמנת לשיתוף בדיון אש"ף בדיוני העצרת ה-29 של עצרת או"ם.

המשלחות הערביות בטוחות, כי מדינות נוספות תתמוכנה בהצעה. כאשר זו תובא לדיון, כפי הנראה ביום ב' הקרוב.

ירדן אינה נמנית עם יוזמי הצעת ההחלטה ומשלחתה תבהיר את עמדתה בעצרת.

בחוגים אמריקאים, כי אין כל ספק בכך שהעצרת תאשר את הצעת ההחלטה ברוב גדול. המדינה היחידה שתביע התנגדות רשמית להצעה היא ישראל. אולם סבורים אבטחים, כי אין הצעה נחוצה לדיון בעניין זה. אך המשלחת האמריקאית בעצרת לא נקטה בינתיים כלשהי כדי להכשיל את ההצעה.

פהמי: אכין פגישת סאדאת עם ברז'נייב

פאריס, (ע"ק). — ביקורו של שר החוץ המצרי איסמאעיל פאהמי במוסקבה הצובר להתחיל ב-14 באוקטובר, נועד להכין פגישה בין ליאוניד ברז'נייב ובין אנואר סאדאת — אמר שר החוץ המצרי לעתונאים צרפתיים, עמם נפגש לאחר פגישתו עם שר החוץ הצרפתי, ז'אן סובניארג.

השר המצרי סירב להגיב על ידיעות, לפיהן קרובה חתימת חוזה בין מצרים לברה"מ על משלוח נשק חשובים מאוד.

הפגישה בין פאהמי וסובניארג נמשכה 45 דקות והשר המצרי אמר, כי כמעט נקבע בה מועד ביקורו העתיד של שר החוץ הצרפתי בקאהיר.

„א"י השלימה" קוראת לחתום על העצומה

ישיבת היוזמים של הנהלת התנועה למען ארץ ישראל השלמה החליטה לפנות לכל אזרחי ישראל לחתום על עצומה, הקוראת לכנסת כי „על יסוד זכותו של עמנו לארץ ישראל, לבטחון, להתנחלות ולשלום יובטח, כי יהודה ושומרון לא יימסרו לשום שלטון זר".

כן החליטה ההנהלה לדרוש בכל פעילות בארץ לעשות למען החתמת מאות אלפי אזרחים על העצומה.

התנגדות בע"מ לאיחוד עם הליברלים

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

החוגים בצבירת הרשימה הממלכתית (ע"מ) לאיחוד עם המפלגה הליברלית נתקלים בקשיים גוברים הנובעים מהתנגדותם של כמה פעילים מרכזיים בתנועה זו לאיחוד הכוחות.

מרכז ע"מ מתכנס היום, כדי לדון בשאלה של העבודה הבא, כדי לסכם את דיוניו ולקבל החלטה מכריעה בנושא זה. אולם לאור ההתנגדות בתנועה מצד שורה של פעילים, אשר בחלקם אף איננו בפריפיה התנועה, רווחים בצמרת ע"מ ספקות אם אכן תיפול הכרעה סופית כבר היום.

תוצאות ה„לוטו"

בהגרלת ה„לוטו" מס' 41/74 שהתקיימה ביום 7.10.74 הוגרלו בגורל המספרים הבאים:

04 : 06 : 19 : 22 : 25 : 39.

המספר הנוסף: 21.

ידיעות על כשלון מיתקפת-הנגד הכורדית

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

שלטונות בגדאד הודיעו, כי צבא עיראק הצליח להשתלט על הר זאווק, אחד המשלטים החשובים החולשים על עמק שומאן, שבו מרוכזים כוחות הכורדים הכורדיים של מולא מוסטפא אל-בארזאני.

אם ההאשר הידיעה, כי אז ניתן יהיה להסיק ממנה „שמיתקפת-הנגד הכורדית נכשלה. לאחר שלב קצר של בליבת ההתקדמות העיראקית. תפיסת הר זאווק תאפשר לעיראקים לנתק את נתיב האספקה של הכורדים על „דרך האמילטון", ההולכת בחלקה דרך עמק שומאן.

זוהי פעם ראשונה בתולדות הקרבות עם הכורדים שצבא עיראק מצליח להרחיק בצפונה עד מבוא את עמק שומאן, משם הם יכולים לאיים בתותחים על העיירה גילאלה, ששימשה בעבר מטה של ברזאני.

העיראקים מקווים, כנראה, כי תפיסת הר זאווק תאפשר להם לייצב את כיבושיהם בצפון המדינה, לקראת עונת השלגים, שתחל בסוף החודש.

בני של ברזאני, עביד-אללה, אשר בגד באביו ומכהן כשר בממשלת בגדאד טוען עתה, כי הכוחות הכורדים „יאספו תוך ימים אחדים".

הכורם השיאן מאיילת-השחר הוזמן לצרפת כאורח רשמי

הכורם הוותיק שבהה זיו מאיילת השחר, שהגיע לשיא עולמי והפיק יבול של 10 טונות ענבים לדונם מזן „דן בן-חנה" בכרם נסיוני, הוזמן לבקר בצרפת כאורח היועץ הראשי של שר החקלאות והקואופרטיבים החקלאים בצרפת.

תוצאות הנסיון עוררו הד רב בקרב כורמים ברחבי-העולם. כורמים רבים אף באו לאיילת השחר כדי לראות מקרוב את הכרם ולעמוד על טיב הנסיון. בין המבקרים היתה משלחת חקלאית מצרפת, בראשותו של היועץ הראשי של שר-החקלאות, לואיס גאיארד. בניא קואופרטיב הקיים זה 90 שנה בצרפת והמאגד 20 אלף חוות חקלאיות, את המשלחת ליווה יהודה ריאני, נציגו של שגריר ישראל בצרפת.

„לא האמנו למספרים שפורסמו בעתונות, אך עתה השתכנענו שאכן הם נכונים", אמרו האורחים. לאות הוקרה על הישגיו הם הזמינו את שבתה זיו לבקר בכרמי צרפת.

כן ביקרה אצל מר זיו משלחת חקלאית מיוגוסלאביה. (ע)

יהודים ערכו פיקניק ליד מוסקווה

מוסקווה, (ע"ר). — השלטונות הסובייטיים התירו לקבוצה של כ-90 יהודים, לערוך טיול בי-איגור כפרי ליד מוסקווה, לציון חג הסוכות — נמסר במקורות יהודיים במערב.

נסיון קודם לערוך מפגש מעין זה, שנעשה יחד עם קבוצה גדולה של אורחים אמריקאים בפאי שעבר, סוכל ע"י אנשי משטרה סובייטיים ואנשי בטחון בלבוש אזרחי. לעומת זאת, עבר הטיול הנוכחי ללא כל תקלות.

כתבים מברה"מ כאורחי רק"ח

לישראל עומדת להגיע משלחת של עתונאים מברה"מ, הם יגיעו לפי הזמנת העתונות הקומוניסטית של רק"ח המקיימת פסטיבל של העתונות שלה בשבת 26 באוקטובר על הר-הכרמל. נוסף להשתתפות בפסטיבל תסייר המשלחת בארץ ותיפגש עם עתונאים וא-שים שונים.

נפתחה הליגה בכדורסל

הפועל ירושלים הפועל ת"א 85:83

מאת יעקב פתאל

הפתעה גדולה נפתחה בפתיחת משחקי הליגה הלאומית בכדורסל כאשר קבוצת הפועל ת"א נוצחה בירושלים על-ידי הפועל המקומי בתוצאה 85:83 (46:45).

המשחק שנערך באולם הפועל בבירה היה שקול ברוב מהלכו והוכרע רק בשלבי הסיום. היתרון בשורות הירושלמים היה ציון לוי שקלע 32 נקודות.

האלופה קבוצת מכבי ת"א שיחרה בחיל הספורט ביד-אליהו את הקבוצה הירושלמית הסניה — ביתי"ר נוצחה בתוצאה 53:108 (25:48). טובים במכבי ת"א היו ברודי (26 נק'), קורן וכהנקין (19).

דבר ספורט

כ"א, בבית"ר בלט אייזנר (25).

במחוז דרום הליגה קבוצת מכבי ר"ג ביחסה על הפועל המקומי בשעור 78:82.

יתר התוצאות: הפועל גבת / יגור — מכבי חיפה 65:93 (39:38). הפועל קרית-חיים — הפועל גליל עליון 61:68 (25:37). הפועל ר"ג — הפועל מגידו 61:89 (33:49).

هكذا من الاصل

עיסקת יצוא של פוספטים לארה״ב

היצוא הכולל באפריל—אוגוסט — 18 מיליון דולאר

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר״

חברת הפוספטים בנגב חתי־מה בימים אלה על עיסקה חד־פעמית בדבר יצוא 20,000 טו־נות פוספטים לחברה אמרי־קאית בארה״ב במחיר 45 דו־לאר הטונה (פ״ס). היצוא יהיה דרך נמל אילת.

יצויין, כי ארה״ב עצמה היא יצואנית גדולה של פוספטים והיא מייצאת 6 מיליון טונות פוספטים בשנה.

מנכ״ל חברת הפוספטים פנחס כרמי, אמר לסופר „דבר״ בתשו־בה לשאלה, כי החל מהחודש תג־דיל החברה את משלוחיה מאילת לכמות של 35,000 טונות בחודש. כמות זו תישלח מאילת כל חודש בשלושת החדשים הקרובים.

באחרונה חתמה חב׳ הפוספטים בנגב חוזי־מסגרת על יצוא פוספ־טים ליוגוסלביה, לתורכיה, לרומניה ולבראזיל. מחיר הפוספטים כיום הוא בגבולות 60 דולאר הטונה. ה־בסיס לחתימת חוזים אלה הוא, מחיר נייד המשתנה אחת לשלו־שה חדשים לפי מחירי השוק.

בחדשים אפריל — אוגוסט 1974, ייצאה חברת הפוספטים בנגב 347,000 טונות פוספטים בערך של 18 מיליון דולאר. היקף המכירות בשוק המקומי היה 10 מיליון דו־לאר.

13,400 הלוואות לעולים מקרנות משרד הקליטה

יותר מ־13,400 הלוואות לעולים אושרו על ידי הקרנות לפעולות סיוע בתעסוקה של משרד הקלי־טה בשנת תשל״ד. זוהי עליה ב־47 אחוז לעומת מספר ההלוו־את שאושרו למטרה זו על ידי קרנות משרד הקליטה בשנת תשל״ג.

כ־3000 עולים השתתפו בשנת תשל״ד בקורסים שאורגנו על ידי משרד הקליטה בשיתוף עם גור־מים שונים. יותר מ־7500 עולים נהנו מסיוע אישי באמצעות הוו־עדה להקלת קליטה בתעסוקה. ועוד 1150 עולים הסתייעו בווע־דה לקידום העסקה של משרד הקליטה.

קרנות משרד הקליטה, שמטרתן לסייע בקליטתם של עולים עצמ־איים, נתנו בשנת תשל״ד סיוע ל־1500 עולים בסכום כולל של כ־12 מיליון ל״י.

ועד אצ״א יסביר עמדתו לסקטורים האחרים ב„אל־על״

מאת סופר „דבר״

ועד צוות־האוויר (אצ״א) ב„אל־על״ עומד להפגש היום עם הווע־דים של שאר חטיבות העובדים בחברה, כדי להסביר להם את עמדתו ואת הודעתו למנכ״ל ה־חברה כי ב־24 באוקטובר השנה יפסיקו לעבוד, אם מבנה השכר הנוכחי של אנשי אצ״א לא יעוגן בחוק.

ועד אצ״א רואה צורך להסביר לחברי שאר הוועדים ב„אל־על״ את הרקע והעמדה למאבקם.

כן ייפגש היום ועד אצ״א ב־נפרד עם ועד הדיילים בהתאם לבקשת הדיילים. גם הדיילים מ־קבלים חלק משכורתם במטבע חוץ והם עלולים להיפגע אם ישו־נה מבנה השכר של אנשי אצ״א. סביר להניח, כי ועד הדיילים יצטרף לתביעת ועד אצ״א לא לשנות את הרכב משכורתם הנו־כחי ולעגנו בחוק.

שמות רבים לחשודה בזיופים

הצעירה החשודה בזיוף צ׳קים ובהוצאת עשרות אלפי לירות מ־בנקים, הופיעה ביום ב׳ בבית־המשפט המחוזי בתל אביב כשהיא מתכנה בשמות שונים.

בא כוחה, עו״ד צבי לידסקי, הגיש ערר על מעצרה כשהיא מכונה „גילה פוזר״, אולם תוך כדי הדיון כינה אותה „גילה שחורי״. לבית המשפט הוגשה ה־צהרה רפואית תחת השם „גילה בחור״ וקצין המשטרה, פקד גריי־ברג, טען, כי בחיפוש נתפסו מס־מכים שבהם היא מכונה „גורית צברי״.

החשודה ביקשה מבית המשפט לשחררה בערבות, אולם השופט דב לוין דחה בקשה זו וקבע, כי יש לאפשר למשטרה להמשיך בחקירה ולבדוק אם נעשו זיו־פים נוספים והוצאו כספים נוס־פים מבנקים.

בא־כוח ההגנה הגיש תעודה רפואית, כי החשודה חולה בדל־קת עיקים כרונית ולוקה בלבה. הוא טען, כי היא ובעלה עובדים באוניברסיטת תל־אביב לקראת התואר דוקטור בפיסיקה, ולזוג יש תינוק בן 10 חדשים שהבעל מט־פל בו.

2 נהרגו בתאונות

● אדם אחד נהרג ושלושה נפצעו בתאונה משולשת שאירעה ביום ב׳ בלילה בחצות בצומת דרך חיפה ורחוב ארלוזורוב בת״א.

התאונה אירעה לאחר שמכונית נהוגה בידי גבר, בן 21, פגעה במכונית נוסעים אחרת וזו פגעה במכונית נוספת. הנהג הראשון, אהרן פרייברג, בן 21, ממושב גדיעורק, נהרג. שתי נהגות ה־מכוניות האחרות ובעל של אחת מהן, נפצעו.

המשטרה פתחה בחקירה. (ע)

ילד בן 6, צפוחי אסמידיאן, מחורון, נהרג ביום ב׳ מפגיעת קומנדקר צבאי בשוק של הכפר. המשטרה פתחה בחקירה.

נהרג בתאונת עבודה

הדוד סלמה, בן 20, מעוספיה, נהרג ביום א׳ בתאונת־עבודה ב־מפעל כימיקלים במפרץ חיפה. הפועל הדרוזי נפל מגובה של עשרה מטרים, נחבל קשה, הובהל לבית החולים רמב״ם ושם מת מפצעיו. המשטרה ומשרד העבו־דה פתחו בחקירה. (ע)

שתי התאבדויות

אשה בת 54, מתל־אביב, שמה קץ לחייה ביום א׳ בקפיצה מגג בניין ברחוב דובנובסקי בתל־אביב. התברר, כי היא סבלה מ־מחלה השכנת־נפש.

בחדר אמבטיה בסביון שם קץ לחייו אורח גרמני, בן 37. גם הוא סבל מדכאון, לאחר שלקה במחלה השכנת־נפש. (ע)

15,000 ל״י נשדדו מאשה בתוך בנק

14,950 ל״י נשדדו ביום ב׳ מאשה שעמדה להפקידם בבנק „קופת עם״ ביפו.

סמוך לשעה עשר בבוקר היתה בבנק יפה חיגאזי, בת 37, ועמה ארנק שהכיל 14,950 ל״י. בהיותה עסוקה בספירת צ׳קים לקופאים, הניחה את התיק על הדלפק. ל־פתע הגיח מאחוריה אלמוני, הדף אותה בכוח, חטף את התיק ו־נמלט בריצה.

השודד התמלט במכונית שהמ־תינה ליד הבנק, ברחוב יפת 99. המשטרה מסרה לחוקרים את תי־אור השודד ובעקבות זאת כבר נעצר חשוד אחד. במהלך החיפו־שים נמצאה גם המכונית והתב־רר, כי היא גנובה. (ע)

פורץ נלכד בארון בגדים

פורץ לדירה בתל אביב נתגלה על ידי המשטרה כשהוא מסתתר בתוך ארון בגדים.

אתמול בלילה אורח למשטרה וסיפר, כי הבחין באדם חשוד המסתובב בדירה סמוכה בקומת הקרקע בבית ברחוב ארלוזורוב 179. ניידות המשטרה הקיפו את הבניין ולאחר שחסמו את כל הי־ציאות נכנסו לדירה. פתחו בחי־פושים ומצאו בארון הבגדים צעיר מקופל ומבוהל מאחורי המעילים. לחוקרים סיפר, כי החשוד הוא פורץ מוכר. לידו נמצא תיק שהכיל תכשיטים בשווי 16,000 ל״י שהספיק לגנוב בעת שבעלי הדירה היו בחוץ.

החשוד נכלא לחקירה. (ע)

מעצר לחשודים ברצח בבאר־שבע

מאת סופר „דבר״ בנגב

בבאר־שבע הוצאה פקודת מעצר ל־15 יום נגד חמשת החשו־דים בקשר לרצח דוד דגמי, בן 26, תושב העיר.

לפי טענה לא הסיקה משטרת הנגב הודאה מפי עירה בדגמי. כבר ידוע לחוקרים כי הרוצח, ד׳ מניחים שהחקירה תושלם בימים הקרובים.

מכון לאמנות האיסלאם ייפתח היום בירושלים

מאת צבי איזן, סופר „דבר״

מכון לאמנות האיסלם — יד ל. א. מאיר — ייפתח היום בירושלים, בנוכחות נשיא המדינה. במכון, הנמצא בקירבת האקדמיה למדעים, בית ואן־ליר ותיאטרון ירושלים, מצוי אוסף אמנות־האיסלם הגדול ביותר בארץ, וזהו אוסף מגוון ביותר, הכולל חפצי־אמנות מארצות האיסלם, כלי־חרס וזכוכית, כלי־נחושת, ועוד. במכון יש גם ספרות־מחקר לתקופה בנושאי הארכיאולוגיה והאמנות המוסלמית, הארכיון יחיד במינו של 40,000 שקופיות ותצלומי אמנות וארכיאולוגיה מוסלמית. שירותי המכון עומדים לרשות חוקרים מהארץ ומחוצה לה זה זמן רב.

פיל נושא אפיריון, חרס מזוגג, איראן המאה ה־12־13 לספה״נ.

תערוכת המוצגים, המשתרעת על קומות אחדות במכון, עוצבה בידי אלישע תימוביץ׳.

יד ל. א. מאיר הוקמה לזכר פרופ׳ ליאון אריה מאיר המנוח, חוקר ידוע של האמנות המוסלמית, שהתפרסם בעולם בזכות מאמריו ומחקריו. הוא שירת במחלקת העתיקות המנ־דטורית, כפרופסור לאמנות וארכיאולוגיה של המזרח־הקרוב באוניברסיטה העברית ורקטור שלה (בשנים 1943—5). את הקמת ה„יד״ מימנה המנוחה ורה ברייס־סלומונס מלונדון. על־ידי רכישת אוסף של חפצי־אמנות מוסלמית והצגתם שאפה לטפח בציבור הישראלי הערכה ותבונה להישגיהם האמנותיים של המוסלמים שכני ישראל.

בתערוכת המוצגים גם שני מימצאים יהודיים — לוח שעליו כתוב באותיות עבריות בפרכית „נכון אלוהים״, והוא כנראה קטע מבית־כנסת. כן מוצג ספר פרסי מצוייר באותיות עבריות שכתב הסופר ניזאמי במאה הי״ז באיספהן — סיפור האהבה „כורו ושירין״.

„אתא״ תחלק 5% דיבידנד ו־10% מניות הטבה

מועצת המנהלים של חברת „אתא״ החליטה להמליץ לפני האסיפה הכללית על חלוקת דיבידנד סופי בשיעור 5 אחו־זים ולחלוקת הטבה בשיעור 10 אחוזים לכל בעלי המניות בח־ברה, נוסף לדיבידנד־ביניים בשיעור 5 אחוזים שאושר ב־ראשית 1974.

ניתוח מאזנה הסופי של „אתא״ לשנת 1973 מורה על גידול ב־רווח לפני מסים בשיעור 44% מ־9 מיליון ל״י ב־1972 ל־13 מיל־יון ל״י ב־1973. הרווח לאחר מס עלה ב־3 מיליון ל״י והגיע ל־8 מיליון. נתוני הדו״ח מורים על קשיים בהם עמד המפעל הן במ־כירות לשוק המקומי והן ביצוא. אולם צויין כי על אף הקשיים גדלו מכירות החברה ב־28 מיל־יון ל״י והסתכמו ב־146 מיליון. פגיעה נוספת במפעל היתה ב־גידול רמת המלאי בכ־34% לסוף שנת 1972, דבר שהעלה את הוצאות המימון לכ־3.7% מהמח־זור לעומת 3.4% בשנה הקודמת.

מינהלת מרכז ההשקעות היתנ־תה ל„אתא״ הקניית מעמד מאו־שר לחברות הבנות שלה, בבי־צוע יצוא שלא יפחת מ־4.5 מיל־יון דולר ב־1974 ו־5 מיליון דו־לר ב־1975.

מחפשים את הכובע של רב־אלוף י. דורי

לאן נעלם כובע ה„חיטל־באבר״, שחבש רמטכ״ל צה״ל הראשון, רב־אלוף יעקב דו־רי, בשאלה זו מתחבטים ב־ימים אלה חברי ארגון ה„הגנה״ בחיפה, העושים להנ־צחת זכרו של דורי.

היום ייערך טקס הקדשת יער לזכרו של רב־אלוף דורי בפארק הלאומי בכרמל.

חברי ה„הגנה״ בחיפה חו־קרים זה שבועות אחדים מה עלה בגורל הכובע, אשר הפך לסמלו של רמטכ״ל צה״ל ה־ראשון. היה זה אחד מאלפי הכובעים שנתרמו על־ידי יצ־רני הכובעים היהודים בארצות הברית ונשלחו ארצה עם קום המדינה. (ע)

„צים״ ביטלה היטל סיכוני המלחמה

חברת „צים״ ביטלה את היטל סיכוני המלחמה בשיעור של 3.5 אחוזים, שהונהג בפרוץ הקרבות בקפריסין, על תשע אניותיה ה־מהלכות בקווי הים התיכון המז־רחי והים השחור.

החברה הסכימה גם להפחית את היטל הדלק מ־16 אחוז ל־13 אחוז בעקבות המלצות המכון הי־שראלי לחקר הספנות, אשר בדק את עלות הפעלת האניות אחרי ייקור הדלק לאניות.

תביעה לבטל העלאת המחירים בחניונים בתל־אביב

סגן ראש עירית ת״א לעניני התחבורה ד. שיפמן, תבע ממספר חניונים בתל אביב, אשר העלו את מחירי החניה לבטל לאלתר את ההעלאה, ולא — תנקוט ה־עיריה בצעדים נגדם.

שיפמן הודיע לבעלי החניונים, כי אין שום הצדקה להעלאת מחירי החניה פעמיים תוך 6 חו־דשים, לאחר שבאפריל השנה הועלה המחיר ב־33%. הוא הוסיף גם את בעלי החניונים, כי בגלל העובדה שהעלאת המחירים בחני־ונים מאלצת את בעלי המכוניות לחפש מקומות חניה בחוץ להני־ע, דבר המהווה מפגע תנו־עתי, תיאלץ העיריה לסגור את הרחובות שמסביב לחניונים לתי־נועה, דבר שיחזיר את החניונים כמחוץ לתחום, ובכך ייצא שכרם בהפסדם.

מזכירות חדשה ב„אגד״

שני חברי הסיעה האופוזיציונית בקואופרטיב הוצאו מהמזכירות

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר״

שניים מחברי מזכירות „אגד״, א. גולדמן ובונה, המשתייכים לסיעת „לקידום״, שהיא הסי־עה האופוזיציונית ב„אגד״, הו־צאו מהמזכירות בישיבה מיוח־דת של הנהלת „אגד״, שנתכנ־סה ביום שני אחה״צ והסתיי־מה לפנות ערב. על־ידי כך הופסק שיתוף הפעולה בין שתי הסיעות ב„אגד״.

למזכירות החדשה, בת תשעה חברים, נבחרו: יוסף הררי, מר־דכי איגהורן, יעקב ברוזינר, עזרי היים, בנימין הצרוני, ג׳קי כהן, יעקב מלר, שמשון סרובסקי ושמ־עון רודיך.

דובר „אגד״ מסר אמש, כי את הישיבה זימן יו״ר מזכירות „אגד״ י. הררי, על פי בקשה שהגישו יותר משמונה חברי הנהלה, כדי לדון בשינוי הרכב חברי המזכי־רות. לדעת רוב חברי ההנהלה ולדעת ועדת הפיקוח, הכביד ה־הרכב הקודם של המזכירות על ה־ניהול התקין והיקשה עליה ועל ההנהלה לממש את מדיניות הרוב בתוכה.

ההרכב החדש של המזכירות, אשר צומצמה מ־10 ל־9 נכללים שני חברים חדשים שלא היו ב־הרכב הקודם, ג׳קי כהן ושמשון סרובסקי. מבין אלה שלא נכללו בהרכב החדש שני חברי סיעת „לקידום״ וחבר אחד מ„הסיעה ה־מתקדמת״, משה לוי.

בתשובה לשאלה הכחיש אמש חבר הנהלת „אגד״ א. גולדמן, כי היו איומים כלפיהם מצד נציגי הסיעות.

באחרונה קיימת מתיחות בין סי־עת הרוב ב„אגד״ לבין סיעת ה־מיעוט.

נוכח ערעור היחסים בין הסי־עות ובקשת הסיעה המתקדמת ב־„אגד״, שהיא סיעת הרוב, להקד־דים את מועד הבחירות למוסדות „אגד״ והביא לשינוי האווירה הפנימית בתוך האגודה מצד אחד ולנטיה למימוש האיחוד עם „דן״ מצד שני.

האשמות נגד חבר מזכירות

בתשובה לשאלה בדבר חומר האשמה שהגיש להנהלת „אגד״ על ידי שני חברי ועדת פיקוח, יאיר גת ויצחק יערי, נגד חבר המזכירות „אגד״ משה לוי, אמר אמש דובר „אגד״, כי שניים מ־חברי ועדת הפיקוח, המשתייכים לאופוזיציה הודיעו בכתב ליו״ר מזכירות „אגד״ י. הררי, כי הם העבירו ליועץ המשפטי של הממ־שלה ולמפכ״ל המשטרה מיסמכים הנותנים מקום להשד בקשר לפ־עולותיו של החבר משה לוי. כן הם מבקשים השעייתו של לוי מהמזכירות.

למכתב זה, שנמסר למזכירות, לא הובא שום חומר ממשי. אולם במקביל נמסר מכתב של ששה מ־חברי ועדת־הפיקוח בו הם אומ־רים, שמכתב שני חברי ועדת ה־פיקוח נכתב על דעתם ועל אחר־יותם בלבד. אין בידי ועדת הפי־קוח חומר בנדון ולא התקבלה גם כל החלטה בו.

ועדת הפיקוח מוצגת במכתבה, שהעברת החומר בלי טיפול מלי־את ועדת הפיקוח לפי הנהלים שלה, מהווה עבירה והמניעים ל־מעשה זה הם פוליטיים בלבד.

תל־אביב

ארגון אמהות עובדות

● בבית פולה בן־גוריון, רח׳ ירושלים 153, יפו בשעה 10 ב־בוקר, פתיחת [illegible].

ועדת התרבות שליד מועצת הפועלים, [illegible]

● תערוכת [illegible] לשנת 75— עד 12 באוקטובר 1974 מספר 4 מול בית ברנר בשעות 4—6, 8.30—12.

אזכרה לפרי יציב

במלאת שנה לפטירתה של פרי יציב ז״ל — (אלמנת יצחק יציב), נעלה לקברה ביום חמישי, 10 לאוקטובר, 1974, בשעה 4.00 אחה״צ, בבית העלמין הישן, רח׳ טרומפלדור, תל־אביב.

צים ★★★★★★★

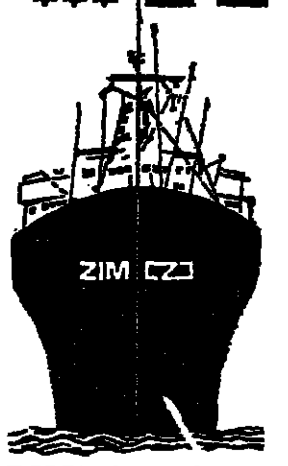

אניות משא צפויות:

לנמלי חיפה ואשדוד

9.10 ZIM. HONG KONG
חיפה
9.10 AGATE
אשדוד
9.10 KATERINA
חיפה
10.10 יפו
אשדוד
10.10 KATHARINA
9.10 PINE
אשדוד
14.10 לילך
12.10 אשדוד
אשדוד, חיפה
12.10 LEDA
13.10 נרקיס
12.10 STAR
13.10 C. OF. FLORENCE
14.10 NETHANYA

לנמל אילת

7.10 YUVAL
8.10 MARITA
8.10 DAHLIA

ניתן לשינוי ללא הודעה מוקדמת

„צים״ חברת השיט הישראלית בע״מ

הסוכנים הכלליים מ. דיזנגוף ושות׳ בע״מ

יקירנו

אהרון ירושלמי

איננו

הלויה תצא היום, יום רביעי, כ״ג תשרי תשל״ה — 9.10.74, בשעה 1 אחה״צ מבית המנוח, רח׳ סירקין 28, גבעתיים, לבית העלמין בחולון.

אוטובוס מיוחד יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים: אשתו שרה ירושלמי
בניו יוסף ואברהם
בתו הניה פרלמוטר
כלותיו צפורה ועדה
חתנו שמואל פרלמוטר ומשפ.
אחותו פנינה קפלן ומשפ.
אחיו יעקב ירושלמי ומשפ.
אחיו מרדכי אלגזי ומשפ.
והנכדים

מחר, יום חמישי, כ״ד תשרי תשל״ה (10.10.74) תתקיים אזכרה בבית העלמין הצבאי בחיפה בשעה 13.00

לטייס מנחם קשטן ז״ל

שנפל במלחמת יום הכיפורים

ולאחר מכן יוסר הלוט מעל האנדרטה שהוקמה לזכרו בכוכב אבירים בשעה 15.00.

אוטובוסים לבית העלמין בחיפה ולכוכב אבירים יעמדו לרשות המבקשים בהיכל התרבות בתל־אביב בשעה 11.00.

המשפחה

חלפו שלושים יום מאז אבדה לנו יקירתנו

המשוררת

אהודה רונת

(מלניצקי) ז״ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה, מחר, יום ה׳, כ״ד תשרי תשל״ה (10.10.74) בשעה 3.00 אחה״צ בבית העלמין בקרית שאול.

אוטובוס יצא מבית המנוחה ברח׳ בריינין 3, תל־אביב לבית העלמין בשעה 2.30.

המשפחה

במלאת שלושים למות אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

חיה טפלבוים ז״ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה מחר יום חמישי כ״ד תשרי תשל״ה (10.10.74). יוצאים מביתה בשעה 16.30. [illegible]

משפחות טפלבוים- ברק

ציפיה

במלאת שנה לנפילתו של

צביקה בשן־בורנשטיין

ז״ל

נעלה לקברו בבית העלמין הצבאי בקרית שאול ביום ה׳, כ״ד תשרי תשל״ה (10.10.74) בשעה 16.00.

המשפחה
קבוץ לוחמי הגטאות

ביום השלושים לפטירתה של

רחל כסלו ז״ל

נעלה לקברה לאזכרה ולהקמת מצבה ביום ששי, כ״ה בתשרי תשל״ה 11.10.74 בבית הקברות בחוף הכרמל חיפה.

נפגשים ליד השער הראשי בשעה 12.30.

המשפחה

למיכל ולמשפחת אביי

משתתפים בצערכם הכבד בנפול

דוידי ז״ל

חבריו בגדוד ובפלוגה ח.צ. 2207

עירית גבעתיים

אזרחי העיר גבעתיים

אבלים על פטירתו של

זלמן שזר ז״ל

הנשיא השלישי למדינת ישראל
אזרח כבוד של העיר גבעתיים

פ. זומר
סגן ראש העיריה

על פטירתו של

זלמן שזר ז״ל

איש החזון ההגות וההגשמה

אבלים

הפדרציה העולמית של
יהודי פולין והתאחדות עולי פולין

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברתנו

שושנה יציב

ציוותה גופתה לצרכי המדע

המשפחה
קבוץ עין השופט

לברוך יציב ובני ביתו לקיבוץ עין השופט

השתתפותנו הכנה במותה של

שושנה יציב ז״ל

הזורע בע״מ
ההנהלה והעובדים

היום, יום רביעי, כ״ג תשרי תשל״ה, 9.10.74.
במלאת שנה לנפילתו של בננו—חברנו

צפר זהבי ז״ל

נעלה לקברו בשעה 4.00 אחה״צ.
ב־4.30 נתכנס לזכרו בחדר־הזכרון בבית צירלינג.

בית עין־חרוד
הקיבוץ המאוחד

האולפן לחנוך מוסיקלי ומחול

א. מ. ל. י.
בקעת בית שאן

כואב ואבל עם מקס טארג ומשפחתו
על מותה הפתאומי של רעייתו ידידתנו

פאני

אשר יחד עמנו העניקה כה הרבה לחנוך המוסיקלי בישראל

למר יצחק ליונבוק ומשפחתו

אנו משתתפים באבלכם הכבד
במותה ללא עת של הרעיה והאם

רנה ז״ל

הדירקטוריון וחבר העובדים
של מפעל הפיס

לחברנו עוזי עיני

אתך באבלך במות עליך

אביך ז״ל

הנהלת יובל־גד
והעובדים

מכרזי עירית תל־אביב־יפו

מכרזים פומביים

1) מכרז 98/74 עבודות ריצוף המדרכה ועבודות בניה שונות במוסדות העיריה בשנת 75—1974.

2) מכרז 99/74 עבודות זיפות גגות במוסדות העיריה בשנת 75—1974.

עירית תל־אביב—יפו מבריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודות הנ״ל את הפרטים, תנאי המכרז וטופסי הצעות המחירים אפשר לקבל תמורת תשלום של —.50 ל״י לכל מכרז בנפרד ולציין על המעטפה את מספר המכרז ותוכנו, בקופת האגף לנכסים ומשק מחלקת אחזקה מבנים, בבנין משרדי העיריה קומה 8 חדר 811 ברחוב אבן־גבירול 69 (תשלום זה אינו מוחזר.

כל המעוניין להשתתף במכרזים הנ״ל יגיש לעיריה את הצעת המחירים לכל מכרז בנפרד בטפסי המתקים על גבי הטפ־סים שהומצאו לו וישלח אותם בדואר רשום במעטפה ההצעה שהומצאה לו, למזכיר העיר תל־אביב־יפו, בכר מלכי ישראל עד יום 17.10.74.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בהם עלול לגרום לביטולה.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או כל חלק הימנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או הצעה כלשהי.

שלמה להט
ראש העיריה

מכרז פומבי מס׳ 100/74

התקנת תאורה(?) רח׳ אוגוסטה—קפריסין.

עירית תל־אביב־יפו מבריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודות הנ״ל.

רשאים להשתתף במכרז זה רק „קבלנים רשומים״ לעבודה נשוא המכרז בהתאם ל„חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות — התשכ״ט 1969״ ותקנותיו.

את התכניות, הפרטים, תנאי המכרז וטפסי הצעות המחירים, אפשר לקבל במינהל ההנדסה כיכר קק״ל 68 חדר 235 קומה ב׳, תמורת תשלום של —.50 ל״י לקופת המינהל. תשלום זה אינו מוחזר.

קבלן רשום כנ״ל והמעוניין להשתתף במכרז זה, יגיש לעיריה הצעה מחירים ב־2 העתקים על גבי הטפסים שהומצאו לו, וישלח אותם בדואר רשום במעטפת הצעות שהומצאה לו לפי הכתובת: עירית תל־אביב־יפו, מחלקת מזכיר העיר ככר מלכי ישראל, עד יום 24.10.74.

על המציע לצרף אישור מתאים על רישומו וסיווגו, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז.

התשלום: בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז, וכל שינוי בהם עלול לגרום לביטולה.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או חלק הימנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או הצעה כלשהי.

שלמה להט
ראש העיריה

הלוח החדש דרושים

למפעל תעשייתי בע״מ
באזור תל אביב
העומד בפני
התרחבות ופתוח

דרושים

* כרסמים * מסגרים
* משחזים * צבעי ריסום
* נגרים * פחחים

למועמדים המתאימים אנו מבטיחים:

תנאי שכר טובים

אתגרים בעבודה

אפשרויות קידום

עבודה מענינת

ללא כל התחייבות מצידך פנה אלינו ותקבל פרטים על תנאי העבודה: ת.ד. 9050 תל־אביב.

לפנסיונרים בלבד

חברה תעשייתית גדולה בע״מ
באזור תל־אביב

מעונינת להעסיק
פנסיונרים
בענף המתכת

חריטה, כרסום, השחזה,
מסגרות ופחחות

מובטחים

★ תנאי שכר הולמים

★ הסעות לעבודה וחזרה

★ עבודה מקצועית מענינת
ועתירת אתגרים.

ללא כל התחייבות מצידך פנה אל ת.ד. 25018 ת״א ותוזמן לשיחה אישית למשרדנו בת״א.

עיריית תל־אביב־יפו
האגף לתרבות
לנוער ולספורט

בית מניה
ביאליק
ע״ש בית
ח.נ. ביאליק

חוגים
בבית מניה ביאליק
בשנת תשל״ה

*** חוג לתנ״ך:**
בהדרכת זהבה ביילין בימי א׳ בשעה 5.30
התחלת הפעולה של החוג: 13.10.74.

*** חוג לספרות:**
בהדרכת לילי נדב בימי ב׳
(אחת לשבועיים) בשעה 5.30 אחה״צ
התחלת הפעולה של החוג: 14.10.74.

*** חוג למוסיקה:**
בהדרכת שושנה וייך בימי ד׳
(אחת לשבועיים) בשעת 5.30 אחה״צ
התחלת הפעולה של החוג: 16.10.74.

*** חוג לרקודי עם למבוגרים:**
בהדרכת רבקה שטורמן בימי א׳
בשעה 8.00 בערב
התחלת הפעולה של החוג: 20.10.74.

• • •

ההרשמה בבית מניה ביאליק,
רח׳ ביאליק 22, תל־אביב.

התעשיה האוירית לישראל בע״מ

דרושים:

מהנדסי מכונות - לתכנון ופתוח

נדרש ידע ונסיון ב:
תכנון מכני — נסיון של 5 שנים לפחות, חוזק חומרים, דינמיקה ורעידות, מעבר חום, תהליכי ייצור, עיבוד שבבי, חומרים, טיפולים טרמיים וציפויים. רצוי ידע באופטיקה, בקרה ואלקטרוניקה.
רמת התפקידים בהתאם לכישורים

מהנדסי/טכנאי זווד אלקטרו מכני

נדרש ידע ונסיון ב:
תכנון מכני, תכנון זווד למערכות אלקטרוניות ואלקטרו מכניות, תכנון וזווד מעגלים מודפסים וחיווט, תהליכי ייצור מכניים ואלקטרו מכניים, קירור ואיוורור מערכות אלקטרוניות.
רמת התפקידים בהתאם לכישורים

נא לפנות בכתב בציון קורות חיים אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע״מ, נמל תעופה ע״ש בן־גוריון.

למפעל תעשייתי בע״מ
באזור תל־אביב

דרושים:

★ רתכי ארגון
★ כרסמים
★ פחחים
★ מסגרי כלים

לבעלי המקצוע המתאימים מובטחים תנאי שכר טובים ואפשרויות קידום.

בפרטים נוספים נא לפנות אל ת.ד. 9050 ת״א.

משרד העבודה
אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

לאגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית דרושים

א. עורך תכניות לימודים
במדור לתכניות לימודים במשרד הראשי בירושלים בדרוג של עובדי הוראה.

ב. מדריכים לנגרות
בתל־ארזה בירושלים.

ג. מדריכים למכונאות רכב
בתל־ארזה בירושלים.

ד. מדריכים לחשמל
באשדוד.

•

בדבר פרטים יש לפנות למזכירות המחלקה המקצועית פדגוגית, טל. 61141 למשרה א׳, ולמר דהאן, משרדי מחוז האגף להכשרה והשתלמות מקצועית ירושלים, רחוב יפו 30, טל. 224141, למשרות ב׳, ג׳ ד׳.

בנק הדואר
מודיע

על מנת להקל על הציבור העומד בקשרים עם בנק הדואר הותקנו מכשירי טלפון ישירים אצל ממלאי תפקידים בכירים בבנק.

קוי הטלפון דלהלן יעמדו לרשות הציבור בשעות העבודה הרגילות:

בנק הדואר ירושלים (משרד ראשי)	282411 (מרכזיה)
מתל־אביב (קו ישיר)	02-621008
מחיפה (קו ישיר)	04-645353
יו״ר בנק הדואר	286721 — 228257
סגן מנהל בנק הדואר	286721 — 288257
מנהל המח׳ לשרותי לקוחות	286721 — 288244
מנהל המח׳ לכספים ותשבונות	288241
מנהל מדור לקוחות (בירורים)	282316 — 282315
מנהל מדור סילוקים (העברות)	280104
מנהל מדור חסכונות	535124 — 535125
מחלקת המחאות רכש	282429

למפעל תעשייתי גדול
באזור תל אביב

דרושים:
כרסמים
לעבודה במשמרת
שלישית (לילה)

תנאי שכר מיוחדים למועמדים המתאימים
בפרטים נוספים נא לפנות אל ת.ד 7089 ת״א

עירית משנה התכנון ולבניה

מרחב תכנון מקומי ראשון־לציון

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה ראשל״צ, בקשה למתן הקלות על החלקה 27 בגוש 3937 ברחוב לבונטין.

לפי תכנית מתאר / תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ״ל באזור מגורים ג׳, ומותר לבנות עליה 4 קומות. בקשת בעלי החלקה היא: 6 קומות.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ״ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ״ל, תובא בקשה זו לאישור.

ח. ליבשטיין, ראש העיריה
יו״ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

המועצה האזורית
חוף אשקלון
ד. נ. חוף אשקלון טלפון 2277

משרה פנויה —
קצין/ת בקור סדיר (חוזר)

בהתאם לסעיף 13 לצו הרצועות המקומיות (שרות עובדים) התשכ״ב—1963 בהריה המועצה האזורית חוף אשקלון על משרה פנויה כדלהלן:
1. תאור המשרה: קצין/ת ביקור סדיר.
2. דרגת המשרה: לפי דרוג עובדי ההוראה או בהתאם לכישורים.
3. שיעור המשרה: משרה מלאה.
4. תאור התפקיד: אחור, טפול במעקב וזוח אחרי כל התלמידים השבי האזור בגיל חינוך חובה שאינם מבקרים בביקור סדיר בבתי ספר מקומיים אזוריים או פנימתיים.
5. נתונים אישיים: מורה או מדריך מוסמך או בעל כישורים מתאימים.

את הבקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד ליום 21.10.74. טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמנהלים המחוזיים המחוזיים של משרד הפנים.

יהודה רוטשילד, ראש המועצה

מועצה אזורית הגליל העליון

מכרז מס׳ 6/74

1) המועצה האזורית מלמידה למכירה המכונית כדלקמן: רנו 4, שנת יצור 1971, מס׳ רשום 045—754.
2) את המכונית אפשר לראות בכל יום בשעות העבודה.
3) הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר מזכיר המועצה עד יום 25.10.74.
4) אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה היקרה ביותר או כל הצעה אחרת.

מוטי המר
ראש המועצה

מעונינים
לשכור דירה

אופקים, אשדוד, אשקלון, באר שבע, בית שמש, בת־ים, גבעת שמואל, הרצליה, הוד השרון, חולון, חדרה, טבעון, ירושלים, כפר סבא, כפר אתא, כרמיאל, חיפה והקריות, לוד, מגדל העמק, עכו, נצרת עלית, נהריה, נס־ציונה, נתיבות, נתניה, פתח תקוה, קרית גת, קרית אונו, רעננה, רמת־השרון, ראשון לציון, רחובות, שדרות.

תקופת השכירות לשנה, עם אופציה חד־צדדית של הסוכנות היהודית לשנה נוספת. שכר־הדירה משולם מדי־חצי שנה מראש. והצמוד למדד המחירים לצרכן בשנה השניה. שכ״ד פטור ממס הכנסה במסגרת התנאים הקבועים בחוק.

מספרי הטלפון של המטה להשכרת דירות הם: —

תל־אביב :	03—252302—3
חיפה :	04—642451
ירושלים :	02—222597

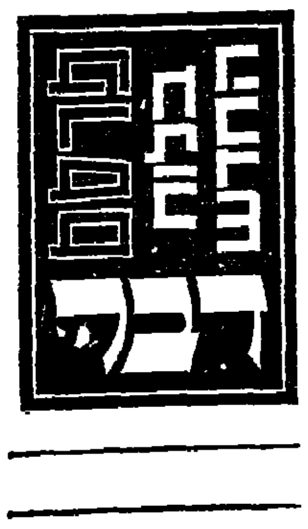

עירית נתניה

הכרזה מס׳ 18/74
מודעה עירונית מס׳ 23/74

עיריה נתניה מבקשת הצעות מקבלנים לריצוף מדרכות ברחובות שונים.

פרטי העבודה אפשר לקבל במשרדי המחלקה לעבודות ציבוריות ברח׳ הרצל 15 בשעות העבודה תמורת תשלום של 100 ל״י (מאה לירות) לכל הכרזה.

ערבות בנקאית: המציע חייב לצרף להצעתו ערבות בנקאית למילויה לתקופה של 90 יום או אישור בנזבר העיריה על קיזוז חובות המגיעים לו מהעיריה בשיעור של 5% מערך הצעתו.
הצעה שתוגש ללא ערבות לא תובא בחשבון.

העיריה משאירה לעצמה הזכות למסור העבודה ליותר מקבלן אחד.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר.
מועד הגשת הצעות: הצעות בשני העתקים יש להמציא בדואר רשום על כתובתו של מזכיר העיר בציון הכרזה מס׳ 18/74 עד יום הששי, סד בחשון תשל״ה (1.11.74).

ד״ר א. בר־מנחם, ראש העיריה

נתניה, כ״ז בתשרי תשל״ד — 2 באוקטובר 1974

עירית צפת

מכרז מס׳ 11/74

עיריית צפת מזמינה בזה הצעות מקבלנים לביצוע קו ביוב [illegible] שבשכון כנען.

הכבויות, מפרטים ודרישות הכמויות ניתן לקבל תמורת 50.— ל״י (אשר לא יוחזרו) במשרד האגף לתכנון בנוי והחזקה של העיריה, בימים א—ו, בין השעה 8.00—13.00.

את ההצעות בצרוף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה, יש להגיש לתיבת המכרזים של העיריה עד ליום 17 באוקטובר 1974, בשעה 12.00.

הצעה שתוגש ללא ערבות או לאחר המועד הנ״ל לא תדון.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

איפק דן
מ״מ ראש העיריה
יו״ר האגף לתכנון בנוי והחזקה

י״ב בתשרי תשל״ה 29 בספטמבר 1974

חברת ״ידיד המזרח״ בע״מ
מציעה למכירה
מכונית פרטית טריומף 1300

שנת ייצור 1971 מס׳ 574—286.

המכונית במצב טוב. וניתן לראותה בגני התערוכה, שד׳ רוקח ת״א, כל יום בין השעות 09.00 — ל־13.00 החל מ־9.10.74 ועד 16.10.74. נא לפנות אל מר ניסן טולדו.

הצעות במעטפה סגורה (ובציון מכרז מכונית) יש למסור לתיבת המכרזים במשרד החברה עד יום 17.10.74.

בכל הצעה יש לצרף המחאה לזכות ״ידיד המזרח״ בגובה 10 אחוזים מסכום המוצע.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

נגה,
המנהג של הח״ל הגאון
דרגה כפי שאתה
רוצה שיתנהג אל
הח״ל שלך

هكذا من الاهل

ספטמבר 1973 1,000.- ל"י
ספטמבר 1974 1,530.- ל"י

על כל 1,000.- ל"י שהפקדת בספטמבר שנה שעברה בתכנית "חסכון 10,000" של הבנק הבינלאומי הראשון, לזכותך עתה 1,530.40 ל"י נטו (בתנאי שתתמיד ותחסוך בתכנית עוד ארבע שנים).
לפרטים מלאים אנא פנה לכל אחד מסניפינו ברחבי הארץ.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
סניף ראשי: שד' רוטשילד 39 ת"א, טל.: 622311.

תכנית גיוס לשירות לאומי בבתיה"ח הוגשה לממשלה

כוללת נערות דתיות ומשוחררים אחרים מצה"ל

תכנית הגיוס בנות דתיות לשירות לאומי, הוגשה על שולחן הממשלה כפתרון למצוקת המחסור באחיות בבתי־החולים.

שר הבריאות, ויקטור שם־טוב, אשר הגיש את התכנית לממשלה, ציין בעת ביקור בבית־החולים "רמב"ם" בחיפה, כי התכנית הוכנה בעקבות סקר שנערך בבתי־החולים המצביע על מחסור גובר באחיות. הוא הטעים, כי תכנית הגיוס היא אקטואלית מאד נוכח המצב הנוכחי בבתי־החולים. אין המדובר בחוק חדש, אמר, אלא בהפעלת חוק־השירות הלאומי הקיים.

כמו כן ציין, כי אין מדובר רק בגיוס בנות דתיות. יש הרבה נשים, וגם גברים, המשתחררים מצה"ל מחוסר התאמה לצבא, אך הם מתאימים בהחלט לעבודה בבתי־החולים. הוא הביע תקוה שהממשלה תיענה בחיוב להצעתו וניתן יהיה לגייס מכל שנתון 2500 איש ואשה לשירות הלאומי, דבר אשר יפתור את מצוקת המחסור בכוח־אדם בבתי־החולים.

להלן אמר השר, כי קיים מחסור בכל העולם בכוח־אדם רפואי ופארא־רפואי. לעומת זאת לא קיים בישראל מחסור ברופאים. הסקרים שנערכו על־ידי משרד הבריאות מצביעים על כך, כי יש בישראל מחסור באחיות מוסמכות, בצד מהן צורך באחיות מעשיות. הגיוס לשירות הלאומי יאפשר שחרור אחיות מוסמכות להתרכז בתפקידן הבלעדי. אבר. (צ)

המוזיאון לעתיקות מכסה בעפר המימצאים הארכיאולוגיים בתל יפו

החפירות עלו מאות אלפי ל"י, אך אין תקציב לשחזור האתר

מאת צבי אילן, סופר "דבר"

משאיות שופכות בימים האחרונים שכבות־עפר על המבנים הקדומים שנחשפו בחפירות תל־יפו העתיקה.

בין האתרים שכוסו "מקדש הארי" מן המאה הי"ג לפנה"ס, שלדעת החופרים נערכו בו תצפיות אסטרונומיות לצורך קביעת תאריכים ומועדים.

בתשובה לשאלת סופר "דבר" אמר ד"ר יעקב קפלן, מנהל החפירות, כי אין לו ברירה אלא לכסות את המימצאים הנ"ל, ולא הוקצב תקציב לשיקום הגילויים ושיחזורם. הוא אמר, שאפשר היה לערוך פעמים אחדות בשנה הדגמות למבקרים תוך שיחזור המצפה האסטרונומי הקדום. ד"ר קפלן הוא מנהל המוזיאון לעתיקות יפו־ת"א, המסונף למוזיאון־הארץ של עיריית תל־אביב. בחפירות שערך בתל כעשור שנים, ונתגלו בהן עדויות חשובות, הוציאה עירית ת"א מאות אלפי ל"י. עתה, עם סיום החפירות, הן כוסו, אף־על־פי שהתל נמצא בלב איזור התיירות של יפו העתיקה שהושקע בהתקנתו הון־עתק. אתר חינוכי, אתר משיכה לתיירים מכל העולם המבקרים במקום, נסתם עתה באדמה לאחר שנחשף בעמל רב ובהוצאות רבות.

33.4 מיליון ל"י — ההפסד המצטבר ב"מקורות" ובנותיה

מאת דוד משיוב, סופר "דבר"

ההפסד המצטבר של חברת "מקורות" והחברות הבנות שלה לתאריך 31 במארס 1973 — מסתכם ב־33,439,697 ל"י, דבר זה מתברר ממאזן החברה לשנת 1972/73.

מאזן החברה מראה דו"ח לפני בדו"ח של רואי החשבון בכלי הוצאות מיוחדות בסך 3.28 מיליון ל"י, אולם לאחר הפרשה להוצאות מיוחדות, כגון הפרשה בגין הפסד החברה־הבת "מקורות ימים", החברה לעבודות פיתוח, בסך 7,762,329 ל"י, וכן הפרשה לתשלום רבית להלואות־מימון של חלק החברה בהפסדי "ורד" — 138,915 ל"י — מגיע ההפסד לשנת הדו"ח לכדי 4.6 מיליון ל"י, ואילו ההפסד משנים קודמות הוא 28.8 מיליון ל"י.

מילגר ושות' בפתח המאזן, נאמר, כי בחישוב הפחת על הנכסים הנכללים במפעלי־המים לא נלקחה בחשבון ירידת ערך הלירה הישראלית שחלה מאז היה שער הדולאר 1.80 ל"י. לדעתנו, על החברה לחשב פחת ממפעלי־המים על בסיס עלות מותאמת לתאריך הדו"חות הכספיים. הסכום המצטבר של פחת שלא הופרש, כאמור, נאמד בכ־110 מיליון ל"י, מתוכו כ־30 מיליון ל"י מתייחס לשנת הדו"ח.

11,309 נהרגו בכל המלחמות ופעולות האיבה מנוב' 1947

מאת דוד משיוב, סופר "דבר"

מספר החללים במלחמות ישראל עם מדינות ערב ובפעולות האיבה מאז פרוץ מלחמת העצמאות ב־30.11.1947 ועד ה־1 באוקטובר 1974, מסתכם ב־11,309 חיילים ואזרחים.

מספר ההרוגים בהתגוננות־דרכים מאז 1949 ועד ספטמבר 1974 מסתכם ב־8,204 אנשים.

מנתונים שנמסרו בתשובה לשאלה דובר צה"ל מתברר, כי מספר החיילים שנהרגו במלחמות מאז 30 בנובמבר 1947 — למחרת ההחלטה שנתקבלה בעצרת האו"ם בדבר חלוקת ארץ־ישראל — ועד ה־1 באוקטובר 1974, הוא 8,988. מספר האזרחים שנהרגו במלחמות השונות ובפעולות איבה בתקופה זו מסתכם ב־2,321.

במלחמת העצמאות, עד ה־19.7.49, נהרגו 6,200 איש — 4,500 חיילים ו־1,700 אזרחים. בתקופה זו נפצעו 12,510 חיילים ואשר לפצועים אזרחים אין נתונים.

בתקופה שלאחר מלחמת העצמאות, מיולי 1949 ועד ה־11.6.1967, כלומר אחרי מלחמת ששת הימים כולל מבצע קדש ומלחמת ששת הימים וכן בפעולות תגמול ופעולות איבה אחרות, נהרגו 1,614 איש — מהם 1,253 חיילים ו־361 אזרחים.

בתקופה שלאחר מלחמת ששת הימים ועד מלחמת יום־הכיפורים, מ־12.6.67 ועד ה־6.6.73 יום פרוץ מלחמת יום־הכיפורים, נהרגו 838 איש — 650 חיילים ו־188 אזרחים. במלחמת יום־הכיפורים, בתקופה שבין 6.10.1973 ועד 12.2.1974 נהרגו 2,522 חיילים, ו־19 אזרחים. מפברואר 1974 ועד אוקטובר 1974 נהרגו במלחמה ובפעולות איבה של מחבלים 63 חיילים ו־53 אזרחים. כלומר, מאז פרוץ מלחמת יום־הכיפורים, כלהבת ההתשה שלאחריה בחזיתות הסורית והמצרית וכן בפעולות איבה של מחבלים כולל בכפר הרצח בקריית־שמונה, במעלות ובנהריה — נהרגו 2,657 איש. מהם 72 אזרחים והשאר חיילים. מספר זה כולל את הנעדרים.

ישיבת ההדחה בבת־ים נסתיימה כצפוי ללא הדחה

מאת סופר "דבר" בבת־ים

ישיבת עיריה בת־ים, שהתקיימה על פי דרישת סיעת המערך כשעל סדר יומה סעיף אחד — הצעת אי־אמון בראש העיריה יצחק ולקר והדחתו מתפקידו — הסתיימה כצפוי כאשר בעד ההדחה הצביעו רק 9 חברי סיעת המערך ונגדה 11 חברי הקואליציה, ליכוד ומפד"ל.

סיעת המערך לא ביטלה את תביעתה בקיום ישיבת ההדחה למרות שהיה ברור לה כי שני פורשי "חרות" מסיעת הליכוד חזרו בהם ולא יתמכו עוד בהצעת ההדחה. ראש סיעת המערך, מנחם רוטשילד נימק את הצעת ההדחה בכך, שבגלל הסיכסוכים הפנימיים בתוך סיעת הליכוד סבלה העיריה במשך חצי שנה מחוסר הנהלה, ללא יכולת לתפקד כראוי ובצבור השתררה הרגשת אי־אמון בראש העיריה.

שישה סגנים

בימים הקרובים תתקיים ישיבה שנית של מועצת עיריית בת־ים, שתצטרך לאשר את מינוי הסגנים החדשים לראש העיריה בעקבות ההסכם המחודש של סיעת הליכוד עם שני הפורשים מ"חרות". כידוע, הובטח לשניים — יהודה שקל ומורים אבוטבול — תפקידי סגנים לראש העיריה בחצי משרה וכן יתמנה משה צור לסגן נוסף במשרה מלאה מסיעת פ"ט ועוד סגן אחד בתואר מסיעת הליברלים.

לראש העיריה יצחק ולקר יהיו אפוא מעתה שישה סגנים במקום שני סגנים של המפד"ל.

המדריך שנעלם בערבה נהרג בנפילה לנקיק

מאת סופר "דבר" בנגב

שלשום נמצאה גופתו של הצעיר אברהם קורל, בן 23, ששימש כמדריך בטיול של כ־40 חברי תנועת הנוער "בני־עקיבא" מגבעתיים.

החיפושים שנמשכו מיום ו' בערב, ובהם שותפו בני משקי צה"ל, עשרות חיילים ושוטרים, כ־100 מתנדבים, גששים וכלבי גישוש. נתגלתה ביום הרביעי לחיפושים הגופה בתוך נקיק בעומק 15 מטר. פעולת החילוץ של הגופה נמשכה כחמש שעות. דובר משטרת הנגב אמר, כי ליד הגופה נמצאו כל חפציו של ההרוג, לרבות אקדחו על כל כדוריו. מהמשטרה נמסר, כי כנראה שהצעיר פגע בלכתו בחשיכה באזור עין־גדי ומצא את מותו כאשר נפל לתוך הנקיק.

המקרה אירע ביום ה' שעבר כאשר נעדר מקרב המטיילים. בשעה יותר המטיילים המשיכו בדרכם באזור עין־גדי והוזעקו הליקופטר. משהגיעו להגיע המטרה החליט אברהם קורל להזעיק עזרה וכבהרות צבאו החל לצאת בכיוון עין־גדי ובך אבדו עקבותיו. עד כי גופתו נמצאה שלשום אחרי החיפושים הנרחבים.

מאות אלפי ל"י נזק בדליקת נגריות בנתניה

מאת סופר "דבר" בנתניה

שתי נגריות ומחסן של נגריה שלישית עלו באש בדליקה שפרצה באזור התעשייה של נתניה.

על הדליקה הודיעו לכבאים בשעה 5.15 לפנות בוקר.

כבאי אש שהגיעו למקום מצאו נגריה אחת של אולשטיין לאחר שכבר עלתה כולה באש והנגריה השכנה של קפלינג אפופה להבות. מכונות־כיבוי הראשונות הוזעקו מכונות־כיבוי נוספות וביחד היו חמש מכונות־כיבוי. מחסן עצים של נגריית־יוספה עלה אף הוא באש. הכבאים עמלו קשה לאחר מכן כדי שלא תתפשט לנגריות סמוכות. הכבאים הצליחו להציל את כל הנגריה הגדולה של יוסקה אסה, כאמור, עלה המחסן באש.

הנזק נאמד במאות אלפי ל"י, כולל מכונות חדישות שניזוקו, אך טרם ברורים סיבות הדליקה והיקף הנזק. הנגריות היו מבוטחות.

רוצח השוטר בבית־לחם לא היה האב השכול אלא קרוב של האם

התפתחות מפתיעה אירעה בחקירת רצח השוטר של משטרת בית לחם, כאשר התברר למשטרה, שהחשוד ברצח איננו הגבר שאשתו ושלושת ילדיו נרצחו, אלא אדם אחר, קרוב משפחה של הנרצחת, שהוא תושב בית־לחם.

האיש, מוחמד סלמה עבדול חליל, בן 27, הודה בחקירה, כי הוא שרצח את סמל המשטרה והוא גם שיחזר אתמול את מעשה הרצח, בעוד המונים מתושבי הסביבה צובאים על משטרת בית־לחם. החשוד גם מסר למשטרה אקדח שבו, לדבריו, רצח את הסמל.

ממלא מקום מפקד נפת־יהודה, רב־פקד יצחק שקל, מסר פרטים אלה:

אחמד עלי חסן, בן 24, החשוד ברצח אשת אחיו ושתי ילדיה בן השבט אל־תעמרה לרגלי הרי הורדוס, נלקח ביום לכידתו למדבר לשחזר את הרצח. ליד מערה חריתון, שם נמצאו גופות האשה והילדים, נראתה דמות שפתחה בירי לעבר החשוד ברצח ולעבר השוטרים שליוו. כוחות בסערה רדפו אחר היורה, אולם הוא הצליח להימלט.

בלילה נכנס אלמוני להתגח־המשטרה ודרש מהסמל שיפגש איתו עם הרוצח, אולם לפתע פתח, הרג את הסמל בירי ונמלט.

בחקירה ראשונה נפל החשד על האב השכול, דאוד עלי חסן, אחיו של רוצח האשה והילדים. זה הובא להתחרות עם רוצח למשטרה, באבטחת מיכתרי כבשה. אולם בחקירתו הכחיש האב השכול כל שייכות לרצח סמל המשטרה. משטרת בית־לחם פתחה בחקירה בהדרכה ובהנהלתם של ראש לשכת־החקירות בנפת יהודה רב־פקד יהודה אריאל, ומפקד תחנת משטרת בית־לחם פקד משה כוריאל, וחקירה זו הובילה לאיתורו של החשוד ברצח הסמל. התברר מעל לכל ספק, שאכן לא היה זה האב השכול, אלא קרוב משפחה של האשה והוא הודה, כאמור, ברצח ואף ביים בשחזור. (ע)

ההסת' מתנגדת להעלאת המסים ברשויות המקומיות

ההסתדרות מתייחסת בחומרה להחלטת משרד הפנים להתיר העלאת המסים ברשויות המקומיות והיא תתנגד למהלך זה, אמר המזכיר הכללי של ההסתדרות, ירוחם משל, בישיבת הועדה המרכזית בתשובה לשאילתות של ג. בן־ישראל וה. פתל.

משל מסר, כי פנה אל יו"ר מרכז השלטון המקומי פ. אילון, וביקש ממנו הבהרות על הכוונה להעלות את שיעור מיסי הארנונה פעמיים בשנה אחת — צעד שהוא חסר תקדים ושאין להעלותו על הדעת. אך טרם קיבל תשובה על פנייתו.

הוטל על משלחת מטעם הועדה המרכזית לברר את הנושא בפגישה עם שר־הפנים ש. הלל.

מזכ"ל ההסתדרות הודיע, כי יפנה פעם נוספת בדחיפות אל יו"ר השלטון המקומי לקבלת הסברים.

2 פקידים בכירים ב"המשביר" בחיפה חשודים בגניבה

משטרת חיפה עצרה ביום א' שני פקידים בכירים של "המשביר המרכזי" בחיפה, ונהג, החשודים בגניבת סחורות הצרכנות.

טרם נודע היקף הגניבות. במחסני "המשביר" נערכת בדיקה. (ב)

נפלה מעץ ונהרגה

פאטמה שחאה, בת 70, מרמאללה, שטיפסה ביום ב' על עצים בשדה ליד ביתה כדי לקטוף את שאריות הפרי, מעדה, נפלה ומתה לאחר זמן קצר בבית־החולים ברמאללה. (ע)

עכשיו
פי שנים!

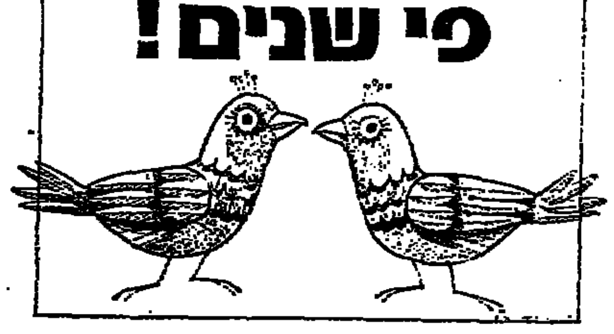

פקח עין

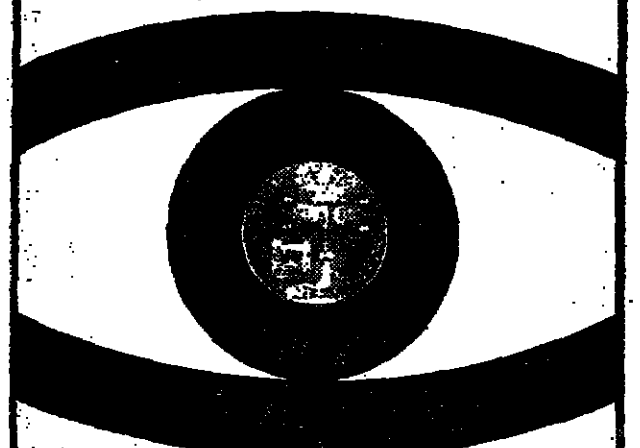

במרם תחליט במה להשקיע תמורת הפדיון של מילווה קליטה 1965 ומילווה חסכון 1970
בנק ישראל מציע לך השקעה צמודה ומגוונת
במילווה פיתוח
פרטים ורכישה בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי רמת־גן וגבעתיים

מחר, יום חמישי, 10.10.74, בשעה 7 בערב תתקיים באולם בית ההסתדרות ברמת־גן
ישיבת מליאת מועצת הפועלים
בהשתתפות הח' ר. בש, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות
על הפרק:
פעולת התרבות של ההסתדרות
הפותחת — הח' חנה גזית, מנהלת המחלקה לתרבות.
הציבור מוזמן.
המזכירות

במלאת שנה לנפילת בנינו חברינו במלחמת יום הכיפורים
יעקב נויפלד
אילון פרידלנדר
אביהוא גלעדי
אסף אוקו
נעלה לקברותיהם ביום ב', כ"ח בתשרי תשל"ה, 14.10.74, בשעה 14.45.
נתכנס לזכרם במוצאי־שבת, 12.10.74, בשעה 21.15
אוטובוס ייצא מרחבת היכל התרבות בשעה 17.00.
המשפחות ובית כפר גלעדי

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של יקירתנו
צפורה בירנבוים
ההלויה תתקיים היום, יום רביעי כ"ג תשרי תשל"ה — 9.10.74
יוצאים מבית העם בכפר חיים בשעה 4.00 אחה"צ.
המשפחה
מושב כפר חיים

אבלי סבתנו
מירה זיו
איננה
נעמי טולמן—אורב ומשפחתה
מיכאל זיו ומשפחתו

ביום הזכרון למותו של יקירנו
יצחק יפה ז"ל
נעלה לפקוד את קברו בבית הפלמ"ח בחולון
ביום החמישי כ"ד תשרי, 10.10.74 בשעה 4 אחה"צ.
המשפחה
נפגשים ליד השער החדש של בית העלמין.

ציורות
שתורים/מגולבנים/תקן
יגאל, המסגר 25 ת"א-32793

בי"ס גבוה לפועלים
קורסים
א. כתיב נכון
ב. שיפור הלשון ותיקון הסגנון
ג. אנגלית למתחילים, מתקדמים ומשתלמים
ההרשמה: בית־ברנר, המדור להשכלה, בצריף חדר 2, רח' ברנר 6, בימים א', ג', ה', בשעות: 4.30 — 6.00 אחה"צ. טלפון 282211.

אזכרה וגילוי המצבה
לבעלי, אבינו וסבנו היקר
יוסף דווידוביץ ז"ל
תתקיים ביום החמישי כ"ד תשרי תשל"ה 10.10.74 בשעה 3.30 אחה"צ בכפר־חיים.
המשפחה

מחר, יום ה', 10.10.74, בשעה 9.15 בערב נקיים בשעיים בחדר האוכל, ערב לזכרו של חברנו
יצחק גבירץ ז"ל
מבוני המשק ומייסדיו.
ידידיו ומוקיריו מוזמנים.
המשפחה
וקיבוץ שפיים

לזכרו של
אמוץ ארד
ייערך בחולתה בליל שבת, 11.10.74, ערב שיוקדש לנושא "הבנים והחברה הקיבוצית"
למחרת היום יתקיים דיון פתוח בנושא הנ"ל.
המשפחה
ובית חולתה

במלאת שנה לנפילתו של חברנו
רמי עזר ז"ל
נעלה לקברו בבית הקברות בראשון־לציון, מחר ביום ה', 10.10.74 (כ"ד בתשרי תשל"ה) בשעה 10.30 לפנה"צ.
בשעה 20.30 בערב נתייחד עם זכרו בקבוץ איל.
הסעה בשעה 19.30 מתחנת אגד כפר־סבא.
המשפחה
ובית איל

לאהרן נוה והמשפחה
אתכם באבל במות
האב
בית רביבים

עירית כפר־סבא • ועדת המילגות • קרן שושנה ספיר

היום, יום רביעי, כ"ג בתשרי תשל"ה (9.10.74) בשעה 7 בערב יתקיים בבית ההרמה לצעירים ע"ש חיים־דווינל ז"ל ברח' גאולה בכפר־סבא
טכס חלוקת תעודות מילגה מקרן שושנה ספיר
במעמד משפחת ספיר, חברי הנהלת הקרן ונציגי צבור
בטכס:
פרקי נגינה — פנינה הצבמן
פרקי קריאה — אורנה פורת
הרצאה אהרן ידלין, שר החנוך והתרבות, על הנושא: הפרת החינוך ביישום חלוקת העדות החולמה לפמוזיגים.
הצבור מוזמן בזה.
זאב גלר, ראש העיריה ויו"ר ועדת המלגות

מחיר הגרלת מפעל הפיס

בבית בתשרי תשל"ה, 11 באוקטובר 1974
ביום השנה לנפילתו של יקירנו
סמ"ר אלי פורמן ז"ל
נעלה לקברו בבית הפלמ"ח הצבאי בחיפה. האזכרה תתקיים בשעה 13.00 בצהרים. אוטובוס ייצא מביתנו ברמות רבנה, דרך חנקין 41 בשעה 12.30.
עליזה, מרדכי ויהודה פורמן והמשפחה

גילוי המצבה של
זאב ברבן ז"ל
מחר יום ה' 10.10.74 בשעה 3.30 אחה"צ, בקרית־שאול.
נפגשים על יד הכניסה.
המשפחה

למזכיר הכללי של ועדת העורכים
מר משה רון ולרעיתו
מזל־טוב להולדת הנכד
ועדת עורכי העתונים היומיים במדינת ישראל

מבחן לשלטון החוק

אין אנו באים לפקפק, חלילה, בכוונות ובמניעים הטובים של אנשי "אמונים" המבקשים להתנחל בשומרון. אם כי לא אחת מתלווים לבעלי הכוונות הטהורות גם גורמים שחשבונותיהם פחות טהורים. אולם גם אם עיקרה של הכוונה לשם שמים, אין זה מצדיק את המעשה, האסור לאפשר את ביצועו.

מהדורה חדשה של "מבצע סבסטיה" היא לפי כל הסימנים תכנית אוטרסקית ובעת כתיבה זו רווחות השמועות, כי ינסו להגשימה עוד הלילה. בין אם נכונה השערת העיתוי ובין אם לאו, יש לומר בפה מלא, כי כשם שסוכלה היוזמה הפרטיזנית במקרה סבסטיה, כך יש לסכל כל נסיון נוסף — אלא שמתוכנן בשלב מוקדם יותר.

בענין זה אין מקום לא להיסוסים ולא לפשרות. זהו מבחן לשלטון החוק ומבחן לסמכות במדינה. לכל קבוצת אנשים יש מושגים משלה על המדיניות הנכונה ועל המדיניות הרצויה בעניני חוץ ובעניני בטחון ובעניינים חברתיים. אך אם כל קבוצה בעלת הכוונות הטובות תנסה לתרגם את תפיסתה לשפת עובדות בניגוד לחוק, ולו גם בשם ערכים נעלים, תמצא המדינה את עצמה במצב של אנרכיה. ואם לאנשי "אמונים" יותר לנהל את מדיניות ישראל לפי הבנתם, מדוע יהיה אסור לאחרים?

כאמור, אין מקום לא להיסוס ולא לפשרה. ואם יישנה מעשה בלתי־חוקי, אין מקום גם לסלחנות.

המאבק על העליה צריך להימשך

משבר הרגע האחרון, שפרץ בין ד"ר קיסינג'ר לבין הסנאטורים ג'קסון, יעבץ וריביקוף וגרם להפסקת השיפ"ל בנזק הסתר בהקשר לזכות־העליה של יהודי ברה"מ — משבר זה הוסבר מטעם מזכיר־המדינה ב"הקשחת הקו הסובייטי"; אולם בתוך כך גילה ד"ר קיסינג'ר, כי כלל לא קיבל ממוסקוה התחייבות מפורשת ל־60.000 היתרי־עליה לשנה, כפי שהודלף בשעתו על־ידי חבריו, ולכן אינו יכול לאשר לסנאטורים במכתב רשמי, שהם פירשו נכונה את העמדה הסובייטית, כפי שהוצגה על־ידיו. אך אם לא היתה הבטחה מצד מוסקוה, ממילא לא אירעה עתה שום "הקשחה"; והסובייטים מצידם ממשיכים בשתיקתם המסורתית.

ההפתעה שנגרמה על־ידי המשבר נעוצה בהתערערות התקווה, שעם חילופי הנשיאים בארה"ב יחול גם שינוי בשיטת מדיניות־החוץ כפי שציינה את השלב האחרון של הנשיאות הקודמת. סימן־ההיכר של אותה שיטה היה חוסר האמינות שנחשף בעיקר בתחום הפנימי — אך לא רק בו — והביא לבסוף להתפטרות הנשיא. בתחום החיצוני נבעה הסתקנות בהגדרות משתמעות לשתי־פנים, או כלליות וניתנות לפירושים שונים. שוב ושוב התעוררו חשדות, כי מה שנאמר והובטח בשיחות כאלה לצד אחד לא תאם את מה שנאמר והובטח לצד השני: "מכתבי־הבהרה" על סתירות כאלה נוסחו בסגנון דו־משמעי; ולא פעם, כאשר נתגלתה האמת, נשכבו טיעונים על "ארה"ב־ניה", "הקלות שבניות", וכיוצא באלה טיעונים.

עם כניסת הנשיא פורד לתפקידו נראה היה, כי בא הקץ לשיטה זו וכי מדיניות־החוץ האמריקאית עוברת לגילוי־לב תקיף כפי שיאה למעצמה־על. אולם כפנה זה עדיין מוטל בספק, והשינוי היחיד שניתן להבחין הוא יותר בנעה ופחות אוטסטיות בופעת.

בשעת כתיבת השורות האלה טרם נודעו תוצאות הפגישה שנתקיימה אמש בין ד"ר קיסינג'ר ובין הסנאטורים ואשר עמדה בצל האיום המתולף היכן, ש"תיקון ג'קסון עלול לסגור את שערי העליה מברה"מ". איומים מסוג זה לא הרתיעו בעבר אלא להיפך — ההתמדה במאבק הביאה את מוסקוה אל סף הסכמה. כן הדין שהמאבק יימשך עד שהסכמה זו תגובש בצורה גלויה ומחייבת.

הבחירות בבריטניה

לבחירות הכלליות בבריטניה מחר, הנערכות זו פעם שניה בשנה זו נודעת משמעות כרובה מבחינת עתידה החברתי, הכלכלי, הפוליטי והבין־לאומי של מדינה זו המתלבטת זה כנים בקשיים כלכליים חמורים שעוד גברו בעקבות העלאת מחירי הנפט.

השאלה הראשונה היא אם בתקופת הירום כזאת כשמאיימות האינפלציה והאבטלה הגוברת, יישאר השלטון בידי מפלגת הלייבור הנתמכת על־ידי האיגודים המקצועיים והצליחה לחלץ את המדינה מניתוק המשק שנגרם בתחילת שנה זו על־ידי מדיניות הניצות של השמרנים. או שמא ייכמס השלטון בידיה ויחזור לידי השמרנים לבדם או בשיתוף עם המפלגה הליברלית שהיוותה את לשון־המאזניים בפרלמנט היוצא.

השאלה השניה נוגעת לצבת גורלה של שיטת הבחירות הרובנית־האזורית הנהוגה בבריטניה: האם תצליח שיטה זו להבטיח רוב למדינה בממשלת רוב יציבה או שמא היה התיקו בבחירות האחרונות בפברואר אות לבאי שתום שלהוכו נכונה שיטה זו המבוססת על חלוקת המנדטים בין שתי המפלגות הגדולות, למרות קיומה של מפלגה שלישית לא־מבוטלת וגידולן של רשימות בזהויות ספרטיסטיות. על כך נתוספת השאלה לגבי עתיד קשריה של בריטניה עם הקהילה הכלכלית האירופית ובדית טיפוח הפעולה שלה עם הקהיליה ועם וואשינגטון. נראה זה משפיע במידה מסויימת גם על כיוונה של בריטניה במזרח התיכון, כפי שלמדנו מהמפנה במדיניות פרו־ערבית מובהקת בימי ממשלת הית השמרנית למדיניות מאוזנת יותר של ממשלת וילסון במחצית השנה האחרונה.

למרות היתרון שמכני מהנית הלייבור בכל סקאלי דעת־הקהל ולמרות המבוכה שנתגלתה במערכת הבחירות במפלגה השמרנית אין זו מערכה קלה ללייבור. בפרט נוכח האחוז הגבוה של אזרחים שעל פי הסיגנאלים טרם החליטו על הצבעתם ונוכח האפשרות שהלאומנים הסקוטים עלולים להתחזק במחוזות סקוטלנד על חשבון הלייבור. לנו בארץ לא נותר אלא לקוות, כי מפלגת הלייבור ומנהיגה וילסון יידעו להתגבר על קשיים אלה ויזכו בנצחון מכבע וברוב מוחלט בבית־הנבחרים החדש.

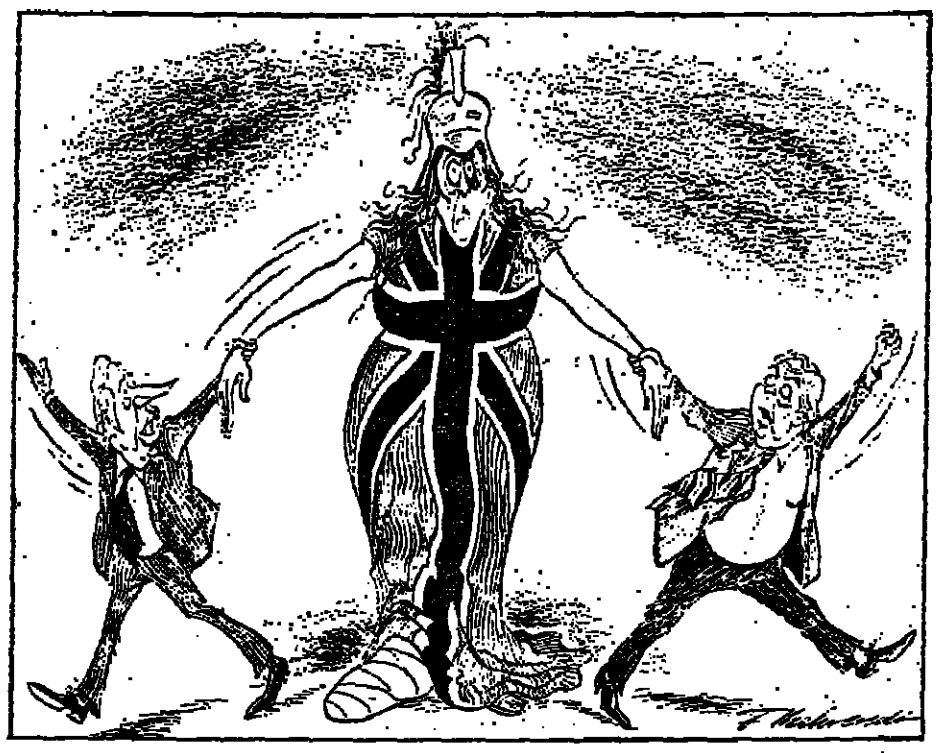

הבה נתחיל מחדש!

מיתוך "ה'ג'ובר", מאת פריץ בהרנדט, אמסטרדאם

השותפות הסמויה ישראל־ירדן (ג')

מאת דני רובינשטיין

חיזוק עמדותיו הפוליטיות של הארגון לשחרור פלשתין מבדיד את מדינת ישראל; את ירדן כמבדיד חיזוק זה על סף התהום. חלקים רחבים באוד של הציבור הפלשתינאי שתחת שלטון ישראל חשים שהנצחון הוא בתחום השג־ידם.

"שנים ארוכות לא היה השם פלשתין קיים כלל", כתב בשבוע שעבר העתון המזרח־ירושלמי "אל־שעב". "השם פלשתין הוחלף בשמות אחרים: מדינת ישראל והממלכה ההאשמית. עתה חזר המצב לקדמותו, לתקנו. חבל ארץ זה חוזר לשמו המקורי, האמיתי: פלשתין".

כוחם הצבאי של הפלשתינאים אמנם מוגבל ואין הוא עומד להם לא במאבקם בירדן, כל שכן שלא במאבקם בישראל. אך בתחום המדיני הם הולכים מחיל אל חיל. הודעת התיאום המשולשת שיצאה מקאהיר (מצרים־סוריה־אש"ף) הפכה את הארגון לשחרור פלשתין לבן־טיפוחו של העולם הערבי. המעמד הרשמי שניתן לאש"ף באו־נסקו, בארגון התעופה הבין־לאומי, באו"ם ובכל מוסדות הקהילה הבין־לאומית, מרחיב את האהדה ומעמיק את הנאמנות למימסד הפלשתינאי בקרב התושבים בשטחים שתחת שלטון ישראל ואולי אף בירדן.

כמיים מעתוניה הערביים של מזרח ירושלים חוגגים עתה כמעט בכל יום את נצחונות הפלשתינאים על שני אויביהם: ישראל וירדן. לפני כמה ימים כתב "אל־פג'ר": "המשטר בירדן נאבק על נפשו; הוא רואה את הכוח הקרב אליו בחזירה ונלחם בו בכל כוחו". העתונים הערביים מפרסמים בהרחבה ידיעות על אי־שקט בירדן, על בידודה של ירדן בעולם הערבי, על שיבוש יחסיה עם מדינות ערב וכד'. "אל שעב" אף יודע לספר על מהומות בגבול ירדן־סוריה ו"אל פג'ר" מספר מדי פעם על תסיסה בקרב קציני הצבא הירדני.

הרחוב הערבי בשכם, במזרח ירושלים ובמקומות, מרחיב האחוד את ארגוני המחבלים. שמח בשמחת הפלשתינאים ולועג ל"שותפות הסמויה" בין ישראל וירדן. "שותפות הגנבים אבדה־נצחית". כאשר ההודעה בממשלת רבת־עמון כי היא מקפיאה את פעילותה המדינית בתגובה על הודעת התיאום המשולשת, לעג לה העתון "אל שעב" בכתבו: "איזו פעילות תקפיא ירדן? אולי את שיתופה עם ישראל ועם האימפריאליזם?" בשטחים שולטים אף מבין הכרעתי באמנות וקריאות־הסכנה בהודעת התיאום המשולשת. הבכירה בזכותו של אש"ף להיות נציגם הבלעדי של הפלשתינאים במאבקם. ד"ר חאתם אבו־גזאלה בשכם פירסם בעתון: "בשם אלפי פועלים, פאלאחים ומשכילים" הודעה, המביעה קורת־רוח בהתפתחויות. ל־עתונים ערביים ביהודה לפרסם ידיעות על "גלי שמחה המציפים את הרחוב הערבי בשטחים".

והנה כי יוקרתם של הארגונים הפלשתינאים נמצאת עתה בשיאה. למשפטר של קפוצי מהרים אישי־ציבור ערביים ידועים. מהם חמדי כנעאן, ראש עירית שכם לשעבר, כרים חלף, ראש עירית רמאללה, ואחרים שהיו בעבר מראשי נאמני של רבת־עמון. הם מפגינים בפומבי אהדה והזדהות עם הבישות, החשוד בפעילות בפת"ח כאיש בפתח של ארגון זה.

לעומתם שותקת ההנהגה המסורתית, הפרו־האשמית, ובסתרה. כרזות מחתרתיים המופצים בערים הערביות מזהירים מדי פעם את המשתפים פעולה עם המשטר הירדני וכמובן את אלה המשתפים פעולה עם ישראל. לאחרונה גם ניסו לפגוע בהם. נעשה נסיון־הצתה במוסך שבפתחת ביתו של אנואר אל־חטיב, המנהיג הראשון במעלה באזורי חוסיין; הצעתה מסתכנתו של מחמד אבו־זלף, עורך "אל־קודס", שעתונו אינו שותף להתבאסאיות בסגנון אש"ף, נאבלי המחבלים בשטחים מבקשים לסלק לגמרי את המשטר הירדני מהתבונה ולנהל את המאבק בכל חריפותו נגד האויב השני — מדינת ישראל. "מי צריך בכלל את ממלכת ירדן בופיעת זו?", כתב לפני כמה ימים "אל פג'ר". "תפקידה של ירדן במערכה איננו עולה על תפקידו של הרבן התבר. ירדן מאיימת שלא תבוא לרבוזה? הרי הגדה המערבית היא של הפלשתינאים הם לבדם יחליטו על גורלם". הרגשת התסכול של המשטר הירדני ידועה ומוכרת בשטחים, עתוני ירדן כבר מודים בחולשת המשטר ובבידודו הדאוגי והשלמידה מדברים על כך, כי הודעת התיאום המשולש בקאהיר הוציאה, למעשה, את ירדן ממעגל הפעילות הפוליטית.

כל פעם מזכירים מחדש לציבור הערבי את הקשר הסמוי של ישראל וירדן. לא רק בתחום המלחמה בקיום הפלשתינאי, באיסוכיות הפלשתינאית, אלא גם בתחום כלכלית התרק, כך, למשל, הידיעות על הבנקים והעסק שמכוית ירדן לדרום־אפריקה הבקיעה, הגדרת העתונות הערבית. "קשרים צבאיים אמיצים עם מדינת ישראל". הנה איפוא מאבק פלשתינאי מתפגיש נגד אימפריאליזם (ישראל) והריאקציה (ירדן), שחברו יחד נגד הקידמה.

העובדה שרמת החיים שלהם עליה תלויה תחת שלטון ישראל אין לה כל חשיבות בעיני נושאי הדגל הלאומי הפלשתינאי בגדה המערבית וברצועת עזה. גם הממלכה הירדנית מלכיה כל השנים בגאווה את העובדה, שהיא לחוחה שגילתה אי־פעם דאגה של ממש לפלשתינאים. בגבולותיה זכה כל פליט לאזרחות הפלשתינאים שוהיפו בבלעון כציבור המפרש בפלל

(המשך בעמ' 11)

מנבאים נצחון לליבור

מערכת בחירות משעממת ונעדרת דמיון באנגליה

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" באנגליה

מערכת הבחירות בבריטניה, שהגיעה עתה לשיאה לקראת הצבעה ביום ה', היתה בעוללת כל דראמאטיות.

שעמום גדול הציף את בריטניה מיד לאחר פיזור הפארלאמנט, ויהי תופעה בענייה כי שנצבצה: הבריטים הירכים הסבוע לקוקפיות לבחור פארלאמנט, שהרכבו יקבע את גורלה של בריטניה ומעמדה בעולם ברבע האחרון של המאה העשרים: כל מנהיגי המפלגות הסמי־דעים, שעל בריטניה עובר עתה המשבר החמור ביותר מאז מלחמת העולם השניה; ואף־על־פי־כן המאבק לקראת ההצבעה מתנהל בעדינות (על אף האזהרות התלות מיסודית של המשבר) ובמצלתיים (על אף הזמן הקצר שבין פיזור הפארלאמנט לבין מועד הבחירות). משקיפים פארלאמנטריים ראו צורך השבוע להיכנס לעובי הקורה ולבחון את פשר התופעה. יש לכך, כסתבר, כמה סיבות. [illegible] סמונה. אולי, ההכרעה התאומה. ראשית, ציפיות כלליה ממערכות בחירות (שהאחרונה בהן התנהלה רק לפני שבעה חדשים); שניה, הכדמות גוברת והספקנות לגבי ביקורתה של שיטת "שתי המפלגות" וגם לגבי כשרון של הקהים להתגבר על הבעיות; [illegible]

ארבעה ימים לפני ההצבעה עוד לא החליטו עשרה עד עשרים אחוז מהבוחרים בעד מי להצביע; זהו שיעור גבוה, והדבר מעיד על התהיה גוברת בקרב הבריטים. כך לפתע היו רוצים להאמין הליבראלים, המקווים (לבוא, כמובן) לצאת מן הבחירות כמפלגה גדולה באמת ולא רק כמפלגה שלישית בגדלה. הבוחר אמנם נבון, אולם הוא גם שמרני בהצבעתו. התהייה היא לא רק לגבי השאלה איזו מפלגה להעלות לשלטון, אלא באיזה רוב היא תעלה. על כך, בעצם, הלך וילסון לבחירות. הוא סירב להשלים עם ממשלת מיעוט והכריז הוא קאטגורית, שממשלת קואליציה אינה באה כלל בחשבון.

על אף המבוכה היחסית מצביעים כל סקרי דעת־הקהל על סיכוי סביר (ואף יותר מזה) לנצחון הלייבור. הפער בינה לבין המפלגה השמרנית הוא יציב למדי (בדרך כלל בין חמישה לעשרה אחוזים), אולם מפלגת העבודה הבריטית אינה מאושרת ביותר מהתחזיות אלה. הארולד וילסון עצמו הזהיר השבוע, שהוא מודאג במקצת מן ההנחה (הסטאטיסטית) שהכל מתנהל לטובת הלייבור. אף שהוא חושב שזה נכון, אין הוא מוכן להאמין אלא לתוצאה הסופית לאחר ספירת הקולות.

ואמנם יש לראש ממשלת בריטניה סיבה טובה להסתייג ממדרכה הכבונים לחקר דעת־הקהל. בבחירות 1970 הזו כל הסכונים הלכו לבטח כוחן לליבור. עד כדי כך רווחה הבחה זאת, שאלפים רבים מהתומכים של המפלגה לא הלכו להצביע והעדיפו להישאר בבתיהם צמודים למכשירי הטלוויזיה, כדי להיות במשחק הגמר של הגביע העולמי לכדורגל במקסיקו. התוצאה היתה אסונה הכדי בשביל הלייבור: שלוש וחצי שנים של ממשלה שמרנית.

הרוב המכריע של אימפריית "פליט סטריט" העתונות הפרובינציאלית מעניק גם הפעם תמיכה רבת־עצמה לשמרנים. הסבת שונה, כמובן, בכל עתון. הגיכה בעתונים כמו "טיימס" או בשבועון כמו "אקונומיסט" היא עניינית, מלומדת. עתונים בעלי סגנון עממי יותר, כמו "דיילי אקספרס", אינם בודקים כלכך בציציות. הם חריפים ובוטים הרבה יותר כולם פרו־שמרנים.

בין העתונים הרציניים יותר גילה רק ה"גארדיאן" נטיה כלשהי ללייבור. ההנחה בקרב כותבים בלונדון היא, שהשפעתה של העתונות במערכת הבחירות גדולה. סיקרי דעת־הקהל אינם כמפעים ביותר, אולם לסיקור העתונאות יש השפעה גדולה. לא יפלא שלוילסון יש ריב עמוק עם העתונות הבריטית. הנהגה רובה בידי אילי־הממון, שחלקם הגדול שמרנים.

אף שהמערכה אינה מתנהלת בין אישים אלא בין מצעי־מפלגות המנהיגים — שהם בשרידים ולא אוליגמסים של רעיונות — הם המרכזים את תשומת־הלב בבחירות אלה. מנהיג הליבראלים ג'רמי תורפ בן ה־46 מנהל מערכת בחירות בסגנון אמריקאי. הוא בלא רעיונות ותחבולות ורותם למטרתה את כל פלאי הטכניקה המודרנית: "מקיף" את הוא א[illegible]גלית בספינת־רחף, נחת במסוקים צבעוניים בין ריכוזי תומכיו וכדומה. הבשורה של מדיניות מתונה, של מפלגת־ביניים, אינה נקלטת היטב וההנחה היא שאם הליבראלים יזכו גם הפעם בשבעה מיליון קולות, כמו שזכו בבחירות הקודמות, יוכלו לראות בכך הצלחה. אז ודאי יגבר עוד יותר לחצם של כורש על שיטת הבחירות האזוריות, המפיזות לדעתו את הדמוקראטיה, שהרי שוב לא יוכה להכנים לבית־הנבחרים יותר מאשר חמישה־עשר צירים.

אדוארד הית הוא המנהיג הפופולארי בין שלושת המנהיגים. כר־בן שהפעם הוא פחות בוטה בסגנונו. הבמתן הצבאי המתוסף התנדף ממנו כמו אוויר מבלון. אולם ביסודו של דבר אפיו של אדם אינו משתנה בין בחירות לבחירות, בביותר אם הבחירות האחרונות היו רק לפני שבעה חדשים; גם המדיניות השמרנית לא השתנתה כהוא זה, לא כלפי פנים ולא כלפי חוץ.

הארולד וילסון תוקף, ללא ספרות גדולות, הוא בלא בטחון, רגוע ועדין, נהוג לומר את הדברים החריפים ביותר כשבפיו מבט הולבני.

נהוג להניח שהקול היהודי נוהן, באורח מסורתי, לשמרנים. בטייתם של היהודים, שלא מעטים בהם עשירים מאד ורבים אמידים למדי, היא להגן על נכסיהם אלה על־ידי הצבעה שמרנית. לא ברור כה עצמת המהלומה שספגו מצביעים אלה במלחמת יום כיפור (וגם לפניה ואחריה) עקב המדיניות הפרו־ערבית המובהקת של ממשלת הית. הכהן הגדול של הארוגיים, סר אלק דאגלס־יום, אמנם פרש ואינו עומד עוד לבחירות, אולם רוחו נשארה בכל מה שכרוך במדיניות המזרח־תיכונית של השמרנים.

רוצה הייתי לפגוש בימים אלה את כל אותם יהודים וביניהם צעירים לא מעטים, שאמרו לי אחרי מלחמת יום הכיפורים: "אני לא מצביע יותר בעד השמרנים ויהיה מה". אולי אפשר להניח שחלק מתומכי השמרנים יתנו הפעם את קולם לליבראלים. על אף הצעד־פותו של כריסטופר מאיהו הפורש ערבי לסורותיה, המפלגה הליבראלית היא עדיין פרו־ישראלית מובהקת. אף שהיא כמובן רחוקה מלהיות סוציאליסטית או אפילו סוציאל־דמוקרטית. כפי שמעניים שלהיה צריקים מן הליבור כנסים לשכבא את עצמם ומצביעים אחרים.

בכל מקום, אם קולות יהודיים יסייעו להחזיר את השמרנים לשלטון, הם ודאי יעשו זאת מתוך ידיעה ברורה שוב תחול נסיגה ביחסים בין ירושלים ללונדון. כעוד שהשמרנים לא נגמלו ממדיניותם המזרח־תיכונית הפרו־ערבית במלוא הניכה.

"החברה לישראל" — כשלון הדרך הקפיטליסטית

יזמה שעלתה על שרטון

מאת אהרן גבע

יש המייחסים את כשלון החברה לישראל לממשלה. ואכן, הממשלה הגתה את הרעיון היא אחראית להטבות הבלתי־רגילות שהחברה לישראל נהנתה מהן. אך בסופו של דבר כשלון החברה לישראל הוא כשלונה של הדרך הקפיטליסטית, וכדאי שנפיק במנון את הלקחים.

לא קשה להבין, שהחברה לישראל התנהלה לפי מיטב המסורות הקפיטליסטיות. בראשיתה שכמה המנהלים תמצאו את כל הסידורים של העולם הפיננסי, לרבות נציגי שלושת הבנקים הישראליים הגדולים. איך פעלה החברה? קיוו שהיא תסייע להתפתחות התעשיה, דיברו על מפעלי פיתוח אדירים, אך החלומות המתוקים האלה נמוגו, כי העקרון שהנחה את החברה לישראל היה העקרון הקפיטליסטי: הרווח. החברה השקיעה במפעלים קיימים ומצליחים, כמו "כימ" ובתי־הזיקוק, ותבעה לעצמה רווח של 8 אחוזים נמו במטבע חוץ. החברה לישראל ביקשה להשקיע בחברות ביטוח ובעבילות מכס, כדי לקבל רווחים מובטחים, בלי שמץ סיכון. גבפים "חלוציים"? אזורי פיתוח? השקעה בקריית־שמונה אפשר להציע לחברה הסתדרותית, הקמת מפעל באופקים אפשר להציע לחברה ממשלתית. החברה לישראל, בעלת הפקרנות הקפיטליסטים, מסוגלת לנאום על הצורך בפיתוח הארץ אך לא לסכן את כספה.

פעם היה הקפיטליזם צעיר ודינאמי, ובעלי־ההון היו מוכנים להסתכן בגלל הסיכוי לרווחים גדולים; הקפיטליזם הגדול של ימינו הוא עייף וזהיר ומחפש רווח בטוח. בתקופה הקלאסית של הקפיטליזם ניהל בעל ההון את עסקיו, כיום נוטל הקפיטליזם הביורוקרטי. מי מנהל את "גנרל מוטורס", את "סטנדרד אויל", את "ציים" בנתהלם? מי מנהל את "כלל", את בלי"ל, את החברה לישראל? פקידים. אדם המשקיע במפעל ומנהל אותו מסכן את כספו. אך מה מסכן הפקיד המנהל את החברה? את משרתו. לכל היותר אפשר לפטר אותו, כשם שפיטרו את מיכאל צור וכשם שאפשר לפטר מנהל של חברה הסתדרותית.

אינני חושב שהמדריך הכספי הטוב מהתמריץ החברתי. אינני בטוח שכל אדם המסכן את כספו מנהל את המפעל יותר טוב מכל אדם המסכן את מעמדו בחברה ואת הסיכוי להשיג משרה טובה אחרת. אך אני כמבטים מה שכר קנינים לנו חסידי הדרך הקפיטליסטית, והבקיה של החברה לישראל מוכיחה שוב שגם בקפיטליזם מתבטא הניהול הביורוקרטי. אם כך, מדוע נעדיף ניהול ביורוקרטי, השם את הדגש על הכסף הרווח בלבד, על פני הניהול הביורוקרטי המתחשב בהיבטים החברתיים?

בלידתה ובהתבכוויותיה נראית החברה לישראל אפיינית לקפיטליזם הישראלי.

לידתה בפגוע ממשים: בהקלות בעניני מטבע חוץ, בחוק מיוחד שהוחק למענה, וכדי להבין את התבכוויותיה עלינו להבין את גדולתו של ספיר וכן את חולשותיו.

פנחס ספיר הוא בנה התפתחה הישראלית. לזכותו נזקפים הישגים עצומים ורק אנשים רפי־לב וצרי־עין יתעלמו מחלקו בבנין המשק. אך ספיר הוא גם מה שכבנים "קומבינאטור" גדול, ולכך יש יתרונות וחסרונות. יתרונה, כפני שלישראל באו לא החברות הבין־לאומיות המכובדות, שחששו מפגוע החרם הערבי, אלא יהודים "קומבינאטורים", אנשים מהסוגם של טיבור רוזנבאום, שצברו הון תוך זמן קצר בספקולציות בין־לאומיות. הקומבינאטור הגדול ספיר הבין את דרך פעולתם של הרוזנבאומים וידע להפיק מהם תועלת. אך בקומבינציות האלה לעולם אינך יכול לדעת מי הרוויח ומי הפסיד, וכמה עלתה כל עיסקה. פלוני מסכים ליצור "ערכה" אבטיחים ולייצא אותו בהפסד לאירופה. יציא! דולרים! וההוא מקבל כפיצוי מגרש נאה במחיר זול בחולון. שותפות בעיסקה הנושאת רווחים נמנים ובטוחים. הפקדת כספים בחברתו בעת צרה וכו' וכו'.

טיבור רוזנבאום הוא אחד ה"אבירים" המוכשרים, ומיכאל צור נמנה עם המצילים בין שבבני הסיבה. לא פעם ולא פעמיים העליתי; הפעם עבר על [illegible].

משתלה לעמדה קיצונית

מאת מאיר בראלי

יש סימנים ברורים בשנה האחרונה (ובעיקר בחצי השנה האחרונה) שהקיצוניות הסורית בעשיה מפשיה יותר מאשר בעבר. בדרך כלל הקיצוניות של סוריה, ביחסה לשאלות ישראל־ערב, אינה חדשה. היא עוברת כחוט השני דרך כל המשטרים שהוץ בסוריה מאז קום מדינת ישראל. אסד לא יצר קיצוניות זו, הוא ירש אותה. עם זאת ידוע היה כל השנים, עד הסכמה האחרונה, שהקיצוניות הסורית היא במידה רבה קיצוניות של מלל [illegible]: הסורים נזהרו מאוד כל השנים שלא לפעול פעולת איבה המורות מדי ולא להפיל עליהם את חמתה של ישראל, כדי שזו לא תעלה את צה"ל על רמת הגולן. גם אחרי שאבד לסורים הגולן הם המשיכו, במידה רבה, בזהירות במעשים בצד הדיבור האנטי־ישראלי הרם והגא. עיקר פעולות החבלנות הסוריות לישראל באו מכבודינות שכנות אחרות שלנו. התקיפה היתה, לרוב מלבנון או מירדן, גם כשנקודת המוצא של הרוצחים היתה בסוריה.

אחרי מלחמת אוקטובר 1973, וביחוד אחרי "הסכם ההפרדה" עם סוריה, התגברה בדמשק עצמת מדיניות המביאה לקיצוניות מעשית ולבחון סורי עקשני לסיבך את מצרים במלחמה מחודשת אתנו.

לפי דעתי הסיבה היא שהיינו וותרנים יותר מדי ב"הסכם ההפרדה" עם סוריה. באותו הסכם לא השארנו לעצמנו שום "מרחב בטיחה" נוסף. לכן נוצר המצב שבו סוריה חושבת שמדיניות קרביה אחרות ישיגו ויתורים נוספות ו"יתבכר" במצב של אדלהוהה גם ישראל והיא תעצר קרוה.

כי ספרון כלפי ישראל על שנשמעות בתוכה הכרזות תכופות מדי על אי־החזרת הגולן אינו מצריך דיו את ההבנה המדינית של שליטי דמשק. הם יודעים יפה שבהסכם ההפרדה הם קיבלו את המקסימום שבמקסימום שישראל יכולה להציע. אני חושב שהם גם לא קיוו לקבל את כל מה שקיבלו. מכל מקום יותר לא יקבלו. יתכן שזה לא ברור לכמה ממבקריה בבית של ממשלת ישראל, אבל זה ברור לגמרי לשליטי דמשק ומכאן הנהייה שלהם לחידוש המלחמה — תוך הבנה שלזאת דרושה להם גם מצרים. התמיכה והעזרה של עיראק ולוב, אלג'יריה, כווית וסעודיה היא חשובה, אבל אינה מספיקה כלל וכלל.

נדמה לי שבמחשבה המדינית של ישראל נוטים לשאול את עצמנו אם לא העפכנו לוותר לסורים באותו הסכם ואם בזאת לא נהדנו עליהם קיצוניות בשלב בו אנו מצויים עתה.

לכאורה, מי שאין לו כל ענין וכל רצון לגנות את הממשלה — לא את זו המכהנת עתה, אף לא את זו שכיהנה בתקופת חתימתו של ההסכם — מה לו כי יחזור למחשבות אלה על עבר שאין לשנותו? הדבר נראה לי דרוש, אפילו דרוש מאוד — כדי שנזכור תמיד, בכל דיון מדיני שעוד נכון לנו, את כללי הדיאלקטיקה, שלא תמיד הם נשארים במישור התיאורטי בלבד. במשא ומתן מדיני יש שמוותרותיך באציה את יריבך להיות קיצוני. זה קרה לנו בסוריה. אל יקרה לנו כדבר הזה עם שכנינו האחרים.

רוקפלר מאשר שהעניק לקיסינג'ר שי 50,000 דולר

ניו־יורק, (יוסי"ט). — דובר בשם נלסון רוקפלר, סגן הנשיא המיועד של ארה"ב, אישר אמש, כי רוקפלר העניק שי של 50,000 דולאר לד"ר קיסינג'ר ב־1969, לאות הוקרה על שירותו כיועצו לעניני חוץ בשעה שרוקפלר כיהן כמושל ניו־יורק.

הדובר הוסיף, כי רוקפלר העניק גם 86,000 דולאר ל[illegible], שכיהן בעבר כפקיד של מדינת ניו־יורק, וכן העניק שי בסכום שלא פורש לד"ר וויליאם רונן, יו"ר רשות הנמל בניו־יורק. כן צוין, כי רוקפלר המתיק פסקי דין שהוצאו נגד [illegible] לאחר שהורשע [illegible] ובעבירות אחרות.

דובריו של רוקפלר אמר, כי השי לקיסינג'ר ניתן בינואר 1969, לאחר שקיסינג'ר פרש משירותו של רוקפלר ולפני שהצטרף לסגל הבית הלבן, בהשפעת הממשל של הנשיא ניקסון. לדבריו, דן קיסינג'ר בפרשת השי עם ניקסון ו[illegible], לפני שהסכים לקבלו. לדבריו, תכבר השי כבשר לחלוטין.

כזכור, נמסר בשבת, כי ועדת הכללים של הסנאט האמריקאי בוחנת עתה את טיבו של השי שהעניק רוקפלר לקיסינג'ר. הועדה החוקרת עתה את מועמדותו של רוקפלר לתפקיד סגן הנשיא, תבקש ממנו, כנראה להסביר את פשר המתנות שנתן לקיסינג'ר ולאחרים.

יש לך אגרות כאלה — יש לך כסף!

ברשותך מלווה קליטה 1965 — מלווה חסכון 1970 — או מלווה פתוח סדרות קמו, קמז, קמח

חפש אותן בבית. הן שוות כסף.

הכנס לסניף הקרוב של בנק דיסקונט או בנק ברקליס דיסקונט שם ישמחו לפדות אותן עבורך.

מה לעשות בכסף שתקבל?

חשוב על השקעה כדאית — השקע בקרנות נאמנות

"אלון" - קרן נאמנות צמודה • "אורן" - קרן נאמנות צבירה

מדוע קרנות נאמנות?

- אתה מונע מעצמך את הדאגה והטירדה לבדוק ולבחון את האפשרויות הרבות העומדות בפניך בשוק ניירות הערך ואתה מוסר זאת לניהול המקצועי של החברה להשקעות של בנק דיסקונט.
- בקרנות הנאמנות יש פיזור רחב של ההשקעה ובכך קטן הסיכון בצורה משמעותית.
- אתה יכול לממש בכל עת את השקעתך והרווחים שיצטברו עליה.
- הרווחים בקרנות נאמנות פטורים מכל מס.
- התעודות הן למוכ"ז וניתן להעבירן מיד ליד.

ערך היחידה של "אלון" עלה בשנה האחרונה ב־38%

ערך היחידה של "אורן" עלה בשנה האחרונה ב־45%

בנק דיסקונט לישראל בע"מ — בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

בבד 808

לשרותך-
זבנג אדום-משמיד
מקקים, נמלים ופשפשים.
יעיל
וחסכוני.

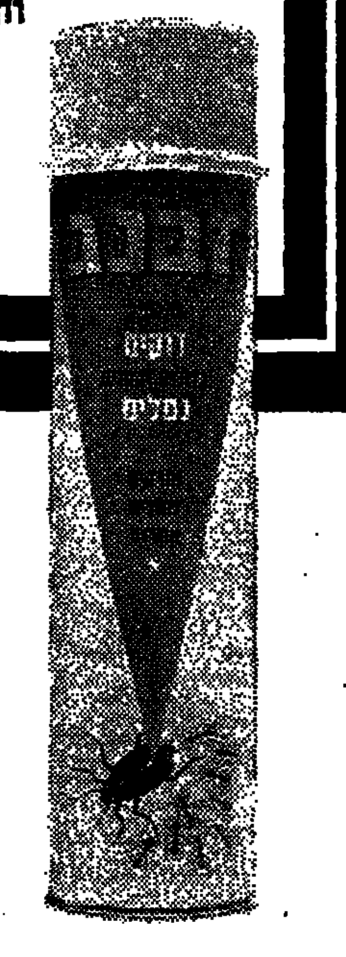

שמן

תם ירח הדבש של פורד

מיוחד ל„דבר״,
מאת ג׳וזף קראפט,
וואשינגטון

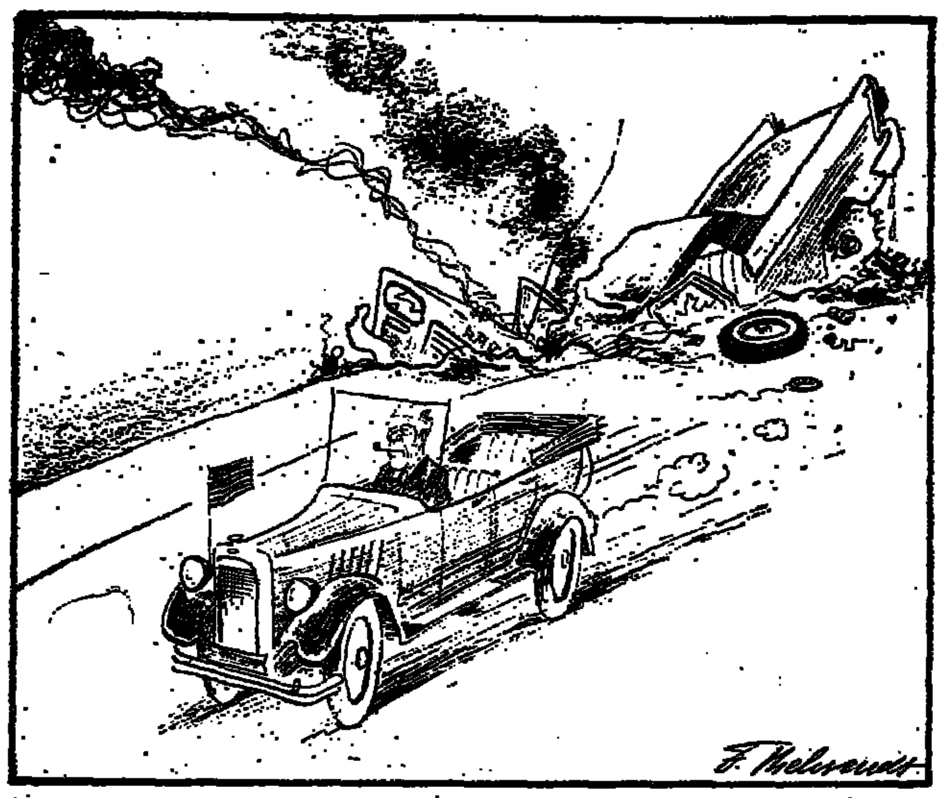

מה שמאפיין עד כה את נשיאותו של פורד זוהי להיטותו אחר החלק הטקסי והראוותני של כהונתו הרמה. בטרם נפלה רעיית הנשיא למשכב, לא נערך אירוע ציבורי וחברתי בבירה בלי השתתפותו.

אמנם יכולות הופעות כאלה של הנשיא להיות לתועלת, ובפרט לנשיא חדש; אלא בכלל דבר, גם לדבר זה גבול מעלה. אך סימנים רבים מעידים על הנשיא החדש שהירבה בהופעותיו בציבור יותר על המידה. בעיצור הגדול כמעט את הזמן והאפשרות „לצלול״ לתוך הפניכים החשובים והדחופים המצפים להכרעה.

חלקו של פורד בגינוני הטקס של כהונת הנשיאות חורג הרחק מעבר למסיבות העתונאים הקבועות, מהפגישות התכופות עם ראשי הקונגרס ומקבלות הפנים לאורחים רמי מעלה מחו״ל. בין יתר ההופעות, ערך פורד „פיקניק״ לצוות הבית הלבן, קבלתי פנים לעוזריהם של הסנאטורים הריפובליקאים בקונגרס, השתתף בסעודה חגיגית של מועצת הציונות בוואשינגטון ואף טס לצפון קארולינה, כדי לפתוח שם מועדון חדש לגולף.

אין להכחיש שלפורד סיבות טובות להיראות בציבור ולהדגיש את „נוכחותו״. הריהו נשיא חדש, אשר מעולם לא נבחר על-ידי הציבור הרחב של ארה״ב. רבים מאד מאזרחי המדינה אינם יודעים עדיין מי הוא הנשיא החדש. בדאסיפות פוליטיות בקאליפורניה הייתי עד להשמצת שמו הפרטי של הנשיא בצורה לא מדוייקת. העליה המסחררת בפופולאריותו כאן עלה על כס הנשיאות הדפילתה הפתאומית לאחר שהודיע על מתן חנינה לניקסון — כל אלה מעידים שאין העם יודע אל נכון מה טיבו של הנשיא החדש. כאשר הנשיא מרבה בהופעות בציבור, מתערב בין הבריות ומראה את פניו, הוא מרגיל את הציבור הרחב למחשבה שהוא-הוא היושב עתה בבית הלבן. כך הוא מפתח את הבסיס לקראת פניותיו אל העם כי יגלה תבונה וגבורות להקריב קרבנות.

דיבור הופעותיו בציבור משרת גם מטרה אחרת של הממשל החדש והיא הדגשת השוני בין הנשיא החדש לבין קודמו. שכן מה שאפיין את ממשל ניקסון היתה אטימותו ההרמטית, בה הסתגר ניקסון בבצריון המגן צלוי מפני המציאות שבחוץ. לנשיא החדש, כלאומה כולה, יש עתה עניין להסיר את המחיצה שהקים ניקסון סביב הבית הלבן ולהציג מופת חדש של יחסים בין השלטון לבין הציבור הנשלט.

קיימת, בנוסף על כך, הבעיה של טעם אישי. פורד ידוע כאדם חברותי, לא כזאב בודד. כבראה, אין הוא אוהב להתבודד בלשכתו על ערימות ניירות. בהופעותיו בפתיחת מועדון הגולף הוא גילה לקהל, כי בימי סופשבוע הוא מעיין במיסמכים תוך כדי צפיה באירועי הספורט במסך הטלוויזיה.

אלא שאין זו, כמובן, הדרך הנאותה לטפל בבעיות המדינה הדחופות. ובידוע, עומדים בפני הבית הלבן בימים אלה עניינים עדינים רבים להכרעה. עניינים המחייבים קביעת העדיפויות לבעיות הבינלאומיות המסובכות הדורשות צעדים לקדם את פני הרעות וההשלכות מאותם הצעדים. הכיוון הקצר עד כה מראה שהממשל פורד עדיין אינו מטפל בעניינים החשובים בדרך היעילה. התנינה לניקסון היא הדוגמה הבולטת ביותר. אין לומר שפורד שגה שגיאה עקרונית במתן החנינה, אלא שהעיתוי להחלטתו היה בלתי-מוצלח ביותר. אולי משום שלא ידע אל נכון את כוונותיו של התובע המיוחד יאבורסקי, ולכן ראה את עצמו נאלץ לפעול בחפזון. חוסר מחשבה מספקת גילה הנשיא גם בהחלטתו על גורל ניירותיו וסרטי הקלטה של ניקסון, והוא גרם לכך שהבית הלבן עוסק שקוע בויכוח בין התובע המיוחד לפרקליטיו ומתרגמים לבין פרקליטיו של ניקסון.

דבר דומה קרה לפרשת מעורבות הסי.איי.אי. בצ׳ילה. פורד לא טרח לקבל את כל המידע המצוי על הפרשה לפני שדיבר עליה במסיבת עתונאים. ואין זה כפתיע שהוא הציג בצורה מוטעית הן את העובדות והן את המניעים. אפשר להתיחס לדבר בלתקריית פעוטת ערך, אך הקריה קטנה זו נופחה למימדי ענק גדול.

ניתן לקוות שכמה מהבעיות מסוג זה יעלמו במרוצת הזמן. אין ספק שבוודאי עוזרי הנשיא ילמדו מהנסיון ויספרו את עבודתו ובכך יצילו את יעילותו של הנשיא, ובפרט לאחר שאנשי ניקסון יסולקו מההדרגה בבית הלבן.

אלא שהנסיון עד כה מלמד שאין תקוה להביא את פורד למסור כל עבודה יעילה, תוך חלוקה רציונאלית של זמנו ולהתרכזות בבעיות הקשות העומדות בפני הנשיא המדינה.

עתה השעה המתאימה שהנשיא יכנס ברצינות ובכובד לעניני המדינה. כהלת אנחנו ביחרה אי־הו מההופעות בציבור ובהתהדרויותיו הקודמות. כך שעתה יפנו עתה לעניני הנשיאות.

6 סגנים לעיריית בת־ים

הבנים הסוררים חזרו לחיק משפחת הליכוד

מאת א. סדומי

„רואה אני בידה רעה בכך, כי מוריס אבוטבול ויהודה שקל מבכים לבכור עצבם למשרות בשכר, לאחר שנבחרו למועצת העיר. גם אם, עתם לא הבינו עד היום את המשמעות של להיות נבחר לתפקיד ציבורי ולכן ספק בלבי אם הם ראויים לשבת במועצת העיר כנבחרים. לא בידי לפסלם, אך הבבתי להעיר להם זאת למען הדיינה הציבורית״ — אמר הדשופט המחוזי שלבה לובנברג בצת הדיון בבקשת צו הבניעה, שבא לאסור את כינוס ישיבת מועצת עיריית בת-ים להחלית ראש העירייה יצחק ולקר. כאשר מגישי הבקשה ביקשו למחוק אותה לאחר שבני הפורשים מסיעת „חירות״ חזרו ל„חיק התנועה״ והפרשה נסתיימה... כידוע, היה לשניים הסכם קואליציוני עם המערך לפיו הוחה ראש העירייה מטעם ה„ליכוד״ והצבעת ראשות העירייה למערך. בהסכם זה הובטחו לשניים סגנות לראש העירייה — לאחד במשרה שלמה ולשני בחצי משרה. כאשר נערך הדיון בפני השופט כבר היה ידוע כי הבנים הצליחו „לסחוט״ גם מיצחק ולקר סגנות, תמורת שובם ל„חיק התנועה״, ולכן היו בוחנים דברי השופט לובנברג.

כבר עשרה מקרוב אחר הפר תלויות הגניגים בעירייה בת-ים. מאז נקבע שם המערך את השלטון בבחירות ורבנו לאנפתי בית הפקתו... רבים אחרים כאשר נודע באחרונה כי שני חברי „חירות״ בתעצה העירייה פרשו מסיעת „הליכוד״ והצביעו בישיבת מועצת העירייה יחד עם המערך בעד הדחת ראש העירייה ב„הליכוד״. בשיחה שפירסמתי ב„דבר״ ב־11 בספטמבר, תחת הכותרת „ריב במשפחתי שיצא החוצה״, כתבתי בין השאר: „איש יטעה מי שסבור כי לפנינו הופעה חדשה של „בלתמיותם״ יכני סיעת המערך „קנתה״ את שני הפורשים כדי להסתלק בסנרתם מהדיפ על הנהלת העיר ולקבל את ראשותה״. בהמשך הדברים באותה רשימה כתבתי: „ראש העירייה איבד את אמון רוב חברי המועצה שלו וספק רב אם יוכל להוביל לתביעת הסגנות של חברי „חירות״, באשר אז יעמוד בפני תביעות דומות מצד שאר פלגי ה„ליכוד״ ויגיע ל־6 סגנים...

דברים אלה לא נכתבו כתוך ידיעה אלא יותר בתוך ההרצה פנימית כי לא יתכן ששני חברי „חירות״, ובהם מזכיר הסניף, יבגדו כך בתנועתם ובמוחרקים ימכרו את עצמם למערך. ואולי, כהתה לסף הזכרה, כבני שבר־40 שנות חייל בארץ בצוקן בתוך תנועת העבודה הסוציאליסטית, פשוט לא רציתי שהמערך בבת-ים יחזור בדרך זו לשלטון. נכון, המערך בבת-ים לא הוכס בבחירות, כמו בתל-אביב, אלא ליד שולחן המו״מ, כאשר לא השכיל בזמן להתום על הסכם עם „הבפים ההיסטוריים״ — הבפד״ל. שברגע האחרון פנו לו עורף וחתמו הסכם עם ה„ליכוד״ תמורת סגנות לראש העירייה לשניהם. ואף על פי כן הייתי סבור כי עליו לקבל את הדין ולהתכונן לשרת את תושבי העיר באופוזיציה קונסטרוקטיבית ובונה.

עבור רק ימים אחדים בפירסום הרשימה הנ״ל וקיבלתי הזמנה לסיבת עתונאים משותפת לשני הפורשים ולסיעת המערך, בה נמסר בבקרנו על חתימת הסכם קואליציוני להדחת ראש העירייה יצחק ולקר. הפקידי הסגנות, כיצחק ולקר לא רצה להת להם, הובטחו להם על־ידי המערך. ראש סיעת המערך בהם ודסקילר כבר ראה עצמו יושב בתפקידו כראש העירייה ואני התחלתי להתהרהר על הדברים שכתבתי ונלעטתי לפיה, אף כי בלבי פגימה ניקר עדיין הספק אם זהו סוף פסוק. סיעת ה„ליכוד״ בעירייה בת-ים, עטמה באנשים רבים. באמצעות ראשי תנועת „החרות״, כדי להחזיר את שני הבנים הסוררים אל הסיעה ...

[illegible]

כן הראוי לציין שאבר זה בדברים הבאים בפי השופט שלגה לובנברג: „כל תפקידם של נבחרי העיר הוא לייצג את התושבים על הצד הטוב ביותר ובבהוד כלבם, למען רווחת העיר ושלומה. כל טובה הנאה ... — צריך לשלול אותה ... [illegible]

כאמור, ... [illegible]

עיצוב מוצר ישראלי
תערוכת מוצרים שזכו בפרסים בתחרויות עיצוב המוצר
מ־2.10.74 עד 1.11.74
פתוח בימים א-ה, בין השעות 10.00-19.00
הכניסה חפשית
המרכז הישראלי לעיצוב המוצר
אולם התצוגות: רחוב בן-יהודה 35, תל-אביב

פרס קפלן

פרס קפלן תשל״ה 1974

תדריך להצגת מועמדות

ועדת „פרס קפלן״ מכריזה בזה על קבלת הצעות מועמדות לשנת 1975. הפרס לזכרו של אליעזר קפלן ז״ל — שר האוצר הראשון של מדינת ישראל — יוענק בידי שר העבודה ב„שבוע היעיול״, בחודש מאי 1975.

ניתן להציע הצעות על ההישגים בנושאים הבאים:

במפעלים ובמוסדות הצטיינות בהגדלת התפוקה ובשיפור טיב המוצר ו/או השירות; ניהול וארגון יעילים; חיסכון בזמן־עבודה וייצור; חיסכון בציוד, בחומרים ובדלק; חיסכון בהוצאות; פיתוח טכנולוגיות מתקדמות; פיתוח או שיפור מוצרים ותהליכים חדשים.

בבדיקת מועמדותו של מפעל יובאו בחשבון לא רק הנושא המיוחד, אלא גם גורמים כלליים כגון התקדמות ואיתנות כלכלית, יחסי־עבודה, קידום טכנולוגי וכו׳. הישגים כלכליים ומסחריים שבאו בדרך הייעול הניהול המדעי, חיסכון בהוצאות כלליות; הצטיינות בניהול ובארגון יעילים; הקלות לקהל וללקוחות; שירותים ואדיבות למופת; הדגנות בכל התחומים.

בבדיקת מועמדותו של מפעל יובאו בחשבון, בנוסף להישגים כלכליים ומסחריים, הצטיינות בניהול ובארגון והצטיינות בשירות לקהל הלקוחות.

יחידים וצוותים בעד ייעול; בעד המצאות ושכלולים המביאים להקלת המאמץ הפיזי ושיפור תהליכי העבודה; בעד גילוי תושיה חורג מגדר הרגיל; בעד דבקות במטרה שהביאה לתוצאות חשובות, בעד הצטיינות בכל אחד מהגורמים התורמים לקידום המפעל או המוסד וייעולו.

בבדיקת מועמדות יחיד וצוות, יובאו בחשבון באיזו מידה חורגת התרומה מגדר הרגיל והיותה/ם מופת ודוגמה לשבהיה במקצוע או בענף.

דרך הפעולה של ועדת „פרס־קפלן״

1. ועדת „פרס קפלן״ היא ועדה ציבורית המתמנית על־ידי שר העבודה ופועלת ליד המכון לפריון העבודה והייצור.
2. בשיקולי הוועדה ל„פרס קפלן״ יובאו בחשבון חשיבותו של נושא המועמדות, תרומתו לכלל המשק, מקוריותו ומידת החדשנות שבו, השלכותיו הכלכליות והחברתיות, החיסכון בחומרים ובהוצאות.
3. אין הוועדה מחוייבת להחליט שהצעה כלשהי תזכה ב„פרס קפלן״. כל החלטה של הוועדה נתונה לשיקול דעתה המוחלט ולאישורו של שר העבודה.
4. אין ועדת הפרס מחוייבת להחזיר את החומר ההצעה למציע ואין הוועדה חייבת לנמק את החלטותיה שלא להעניק את הפרס למועמד כלשהו.
5. הוועדה רשאית לציין בהערכה או בהוקרה כל מועמד שלא זכה ב„פרס קפלן״, בבלי שהדבר יחייב אותה בהתחייבות כלשהי.

תדריך הגשה:

החומר אשר יוגש לוועדת הפרס ייערך בצורה של דו״ח ויוגש למזכיר ועדת „פרס קפלן״ בשלושה העתקים, כשכל העתק נתון בתוך תיק.

על גב התיק יש לרשום את נושא הדו״ח, שם המפעל וכתובתו, שם עורך הדו״ח והתאריך הגשתו של הדו״ח לוועדה, לפי הצורה המסומנת להלן:

דין וחשבון על
(הגדרה קצרה של הצעת השיפור)________
המועמד________
הכתובת________ טלפון________
מוגש ע״י________
על יסוד התדריך להצגת המועמדות ל„פרס קפלן״ או המודעה בעיתונות
התאריך______ 197__/______/______

1. יש להדפיס את הדו״ח על נייר לבן, בכול־צץ, במכונת כתיבה, ברווחים כפולים ושוליים רחבים.
2. הדיאגרמות, השרטוטים, עקומות וכו׳, יוצגו בטוש או בעפרון רך.
3. המגיש יחתום את שמו בסוף הדו״ח.

מפעל, כיחידה עצמאית, שזכה בפרס קפלן, יוכל להגיש מועמדותו פעם נוספת, אם הגיעה לפרס נתייחסות להישג בנושא חדש היוצא מגדר הרגיל.

מבנה הדו״ח

יש לכתוב את הדו״ח בסגנון ברור ובקיצור לפי המוצע להלן:
1. תוכן העניינים וראשי הפרקים של הדו״ח.
2. מבוא: בחלק זה יש להסביר, על עמוד אחד, את הנושא, חשיבותו והיקף ההצעה.
3. גוף הדו״ח: בחלק זה יצויינו כל ההישגים אשר בעבורם מוצגת המועמדות ובליווי שרטוטים ותצלומים, לפי הצורך).

דו״ח שלא יוגש בהתאם לעיל לא יידון בוועדה.

הערות

1. חומר ההצעות יועבר למזכיר ועדת פרס קפלן, לפי המען: תל־אביב, ת״ד 33010, רח׳ סולד 4 (קומה ד׳, חדר 416), לא יאוחר מה־31 בינואר 1975.
2. הסבר נוסף, אם יידרש, ניתן לקבל אצל מזכיר הוועדה, לפי המען האמור וגם טלפונית במס׳ 25-31-31 שלוחות 211, 212, 213.

מועצה האזורית חוף אשקלון
ד.נ. חוף אשקלון, טל׳ 8/7227־051

ג׳ תשרי תשל״ה 19 ספטמבר 1974

מכרז 71/74 למכירת מיכליות פיג׳ו 698־012

מוצע בזאת למכירה מיכלית פיג׳ו בספר רשום 690־012 שנת ייצור 1971.

את המיכליות אפשר לראות בין השעות 9.00—11.00 ליד משרדי המועצה. הצעות בצירוף ערבות בנקאית של 10% מערך ההצעה יש להגיש על גבי טופס מכרז עד ליום שני 21.10.74 שעה 13.00 לתיבת המכרזים במשרדי המועצה, ובמועד זה ייפתח המכרז.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כל שהיא.

יהודה רוטשילד
ראש המועצה

מקורות חברת מים בע״מ
המרכז, אזור התעשיה רמלה

הננו להודיע כי מיום ששי, 11.10.74 יוחלף מספר הטלפון במשרדנו ברמלה ויהיה: —
03-967771
(5 קוים)

תעשייתית חברה בע״מ
אנחנו נכשירך למקצוע מענין אשר יהלום את כישוריך ונטיותיך האישיים

★ קורס עיבוד שבבי (חריטה, כרסום, השחזה)
★ קורס מכונאות מטוסים
★ קורס חשמלאות מטוסים
★ קורס מבנאות (הרכבת) מטוסים

גברים משוחררי צה״ל בעלי השכלה של 8 שנות לימוד ומעלה — המעוניינים בפרטים נוספים על תנאי הקורסים, מענקים, מקום עבודה ותנאי אחרים —

מתבקשים לפנות אל: ת.ד. 2021 רמת־גן
ויוזמנו לפגישה בשעות אחה״צ למשרדנו בת״א

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

נפתח קורס רגיל לאחיות מעשיות בביה״ס לאחיות ליד ביה״ח „מאיר״ בכפר סבא בחודש דצמבר 1974

מתקבלות מועמדות בגיל 17—45 בעלות השכלה של 8—10 שנות לימוד לפחות, ואשר עמדו בהצלחה במבחני הכניסה.

לפנות ישירות לביה״ס לאחיות ליד ביה״ח „מאיר״ בכפר סבא, טל: 923656, 923317.

מרכז קופת חולים

או.אפ.טי בע״מ O.F.T.Ltd
*חברה למימון ולהשקעות
תל-אביב, רח׳ מרמורק 4, טלפון 229186-7

20% מתלמידי כיתות ו'–י"ב קיבלו השנה שעורים פרטיים

מאת מרים גורן

חמישית בתלמידי כתות ו'–י"ב, בני 11–18, קיבלו בשנת הלימודים תשל"ד שיעורי-עזר במורים פרטיים — מגלה סקר שערך המכון למחקר חברתי שימושי והמכון לקומוניקציה באוניברסיטה העברית, שהוגש עתה לי משרד-החינוך.

את הסקר ערכה חנה ליבסון בסוף יולי ובתחילת אוגוסט 1974 והוא הקיף כ-1500 נחקרים בחיפה, ירושלים, באר-שבע, תל-אביב-יפו וערי גוש-דן בקרב האוכלוסיה היהודית הבוגרת, כלומר הורי התלמידים.

36 אחוז מן התלמידים שהוריהם נחקרו למדו בבית-ספר יסודי (כתות ו'–ח') ו-64 אחוז בבתי-ספר תיכוניים (ט'–י"ב); מחציתם בנים, כשלושה רבעים למדו בעיוניים ורבע במקצועיים.

מבין מקבלי השיעורים הפרטיים היתה החלוקה כך: 28 אחוז קיבלו שעורים פרטיים בכל שנת הלימודים; 23 אחוז רק לקראת בחינות סוף השנה ו-18 אחוז בחלקים של שנת הלימודים.

מסתבר, כי רק אחוז קטן מכלל התלמידים — 8 אחוזים — מקבלים שיעורי-עזר דרך קבע ממורים פרטיים, ואילו האחר נעזרים בדרך זו רק לזמן מוגבל.

רוב ההורים פנו למורה פרטי בעזרת קשרים אישיים. 37 אחוז קיבלו המלצה על מורה פרטי. 32 הופנו על-ידי המורה בבית-הספר ו-15 מכירים אישית את המורה הפרטי.

רוב הנעזרים במורים פרטיים קיבלו שעורים רק במקצוע אחד. 35 אחוז בשני מקצועות ו-11 אחוז בשלושה מקצועות. אנגלית ומתמטיקה הם המקצועות העיקריים.

כשני שלישים מקרב ההורים צנו, שילדיהם אינם זקוקים לעזרה בלימודים, ואילו הוריהם של הזקוקים לעזרה ציינו, שהסיבה העיקרית לכך שאינם מקבלים שיעורים פרטיים, היא כלכלית.

לא נמצא הבדל בין בתי-הספר בקשר להיזקקות בשעורים פרטיים. יש מגמה קלה של קבלת פחות שיעורים במקצועיים.

ככל שעולים בגיהה ובגיל, כך לומדים יותר בשיעורים פרטיים. בכתות הגבוהות לומדים מתמטיקה והמקצועות ריאליים ופחות אנגלית.

ילדים להורים דתיים ומסורתיים קיבלו שיעורים פרטיים ביותר בקבוצות מאחרים, ויתכן שעובדה זו קשורה ברצון להרחבת ידע ולאו דוקא לקשיים בלימודים.

הורים ילידי אסיה ואפריקה סוברים יותר מאחרים, שילדיהם נזקקים לשיעורים פרטיים והם גם המציינים יותר, כי ילדיהם לא קיבלו שעורים מסיבה כלכלית.

ביום ו' 11 לאוקטובר 74, בשעות הצהריים

יערך תרגיל התגוננות אזרחית במרחבי שטח השיפוט של מועצת ערד

בתרגיל יבויימו תקריות מדומות של נפגעים ויושמעו פיצוצים. התושבים מתבקשים לשתף פעולה, לפנות את מקומות התקרית ולהישמע להוראות השוטרים והפקחים.

מועצה האזורית חוף אשקלון

ד.נ. חוף אשקלון, טל' 051-22277/8

ג' תשרי תשל"ה 19 ספטמבר 1974

מכרז 72/74 למכירת מכונית פיג'ו פרטית 404 284-642

מוצעת בזאת למכירה מכונית פרטית פיג'ו 404 שנת יצור 1972.

את המכונית אפשר לראות בין השעות 9.00–11.00 ליד משרדי המועצה. הצעות בצרוף ערבות בנקאית של 10% מערך ההצעה יש להגיש על גבי טופס מכרז עד ליום שני 21.10.74 שעה 13.00 לתיבת המכרזים במשרדי המועצה, ובמועד זה יפתח המכרז.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כל שהיא.

יהודה רוטשילד
ראש המועצה

מועצה האזורית חוף אשקלון

ד.נ. חוף אשקלון, טל' 051-22277/8

מכרז 73/74 — לבניית מקלט מ.פ. 170/ר בבית-הספר האזורי קבוץ ניצנים

מוצע בזאת מכרז לבניית מקלט מס' 170/ר בבית הספר האזורי קב' ניצנים.

תנאי המכרז וכפרט אפשר לקבל במשרדי המועצה בשעות העבודה הרגילות תמורת 100.— ל"י שלא תוחזרנה.

הצעות בצרוף ערבות בנקאית 5% מגובה ההצעה יש להגיש על גבי טופס מכרז עד יום שני 21.10.74 שעה 13.00 לתיבת המכרזים במשרדי המועצה. בשעה זו ייפתח המכרז.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הנמוכה ביותר או הצעה כל שהיא.

יהודה רוטשילד
ראש המועצה

נהג!
עשה את
המינמום
למען אלה
העושים את
המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

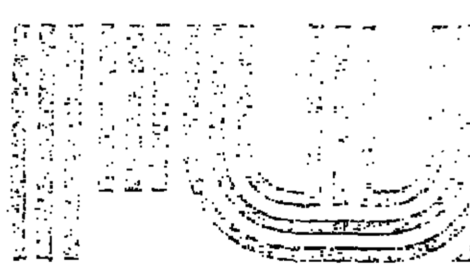

איזו אינפורמציה מותר לביה"ח למסור על החולה

מאת סופרת "דבר"

האם יש בסמכות בית-חולים להצביע על חולה בשם הפרת הסודיות הרפואית?

שאלה זו הפנה באחרונה בית-החולים "הדסה" בירושלים אל היועץ המשפטי למשרד הבריאות, שמואל נפתן, תכנה מובאת בגליון האחרון של "מכתב לחבר", שבועון ההסתדרות הרפואית שיצא השבוע.

שאלת הנהלת "הדסה": אנו נוהגים כבר שנים למסור מידע על בריאותם של חולים מאושפזים אצלנו לקרוביהם ולידידיהם. המידע נמסר על-ידי פקידי המודיע" הן לפונים בטלפון והן לבאים לדוכן המודיעין.

בדרך כלל מצטמצם המידע לאמירה כגון: "לפני ניתוח", "אחרי ניתוח", "ללא שינוי", "הוטב", "לא כל כך טוב" ו"הופש". מידע זה נלקח מפנקס החולים הזוגי שהעתק ממנו נמצא אצל פקיד המודיעין.

באחרונה התעוררה השאלה, אם נכון להמשיך ולהנהג כך כאשר המדובר רצוי לחולה ולמשפחתו, או אולי יש במסירת המידע הפרת הסודיות הרפואית.

יש סוגים מסויימים של חולים, כגון חולים פסיכיאטרים, חולי עזר וכו', מקרים של נסיונות התאבדות, חולי סרטן, נרקומנים, ודים חשובים מאד, ופה, שלגביהם הגבלה הזה יותר".

בסיום הפנייה מבקשת הנהלת "הדסה" ממשרד הבריאות נוהל כתוב, אם יש כזה, ובמידה שגם היא כבדה תוציא נוהל.

בתשובה ובאוות-הדעת של היועץ המשפטי של משרד הבריאות נאמר, כי נוהג דומה לשל "הדסה" מקובל בבתי-החולים הממשלתיים ויתכן שגם בארצות נאורות אחרות.

אשר להיבט המשפטי החוקי — אין לדעת היועץ המשפטי באמירות שצוטטו משום גילוי סודות רפואיים.

הלכה פסוקה היא, שאבחנת מחלה, ממצאים רפואיים ודרכי טיפול שייכים לתמצית הסוד הרפואי ואלה חסויים. אינפורמציה על סוג ההיקף המחלה או המחוקים הם חסויים, בעוד העובדה שהרופא העוסק בחולה פלוני, המקום והתקופה של הטיפול, התאריכים והמספר של ביקורי החולה, תאריכי כניסת חולה לביה"ח ויציאתו ממנה, העובדה שהרופא בדק את החולה, עשה אבחנה, המליץ על תצלומי רנטגן, ביצע ניתוח, שיחרר חולה, שמות וכתובת של החולים, הרופא וביה"ח — אינם חסויים.

לגבי חולים פסיכיאטריים קיימת הוראה מפורשת לאסור ידיעות על כבבל של החולה לבני משפחתו ולידידיו.

לגבי חולים שאינם חולים פסיכיאטריים, יש להביא בחשבון אם המחוקק יביא לקבוע הוראה חידבית בענין, כי במתן תשובה בטלפון אין בידי פקיד המודיעין אפשרות להיוודע אם אכנם השואל הוא אחד מקרוביו או ידידיו של החולה, או שמא אדם זר או עוין העלול להשתמש במידע לרעת החולה. אם כי זו אפשרות נדירה לצורך שיקולים משפטיים. רצוי שגם זו תעמוד לעיני איש החוק.

על אף הדברים אלה, אין לדעת היועץ המשפטי לפסול את הנוהג המקובל. כי בנסיבות הקיימת אי-אפשר להכריח אנשים לגשת לבית-החולים מרחוק או לבטרם מעיר או מכפר רחוקים כדי לזהות עצמם.

בנסיבותיו של כל מקרה תגן על מוסרי המידע חזקת תום לב וחזקת מעשה המכוון בסופו של דבר לטובת החולה מבחינה הרפואית והרפואית כאחד. כי אחרת עשוי בית-החולים להצטייר כמקום המבודד ההטפיל פחד, איכה ויאוש על החולה וקרוביו, עם כל התופעות השליליות הכרוכות בכך.

חזרה ל"טוויסט"

משמאל: ז'אקט בסגנון דיינים בצבעי בז' וחום. מימין: סוודר סט הכולל ווסט וסוודר בדיגום ז'קארד.

חורף 1974/75 מבשר לנו, כי ידוע, את השיבה לסריגה הצבר' האישה לסריגה בגיים קלסיים דינסיים. אורך החצאית והשמלה בתחת לברך. יש מצרכות, הרבה "טוויסט" (אפודות כפולות) כבר צים וצפיפים — כל אלה נכנסים להרכב גם לסריגת-היד כפי שראינו בתצוגת סריגה-יד ומכונת של "צמר ההסידה" חברת "סריבים ביפים ישראליים", יצרני "אקרילך".

הסוודרים נחלקים, לדברי פנינה בגיה, מנהלת "צמר החסידה", לשלוש קבוצות עיקריות:

● הסוודר הקטן, דמוי חולצה, שמקומו בתחת להליפה, או הצבר בעל חולצה או שמלה.

● הסוודרים המגוכמים, בצי' סיהם בגיזורותיהם הרחבות, בקרסירה הרפפת בחזית ובשלל גווניהם. בולטות הן אפודות "הדייגיב", להיט החורף הקרב.

ה"טוויסט" (המערכת הכפולה) בלבוש חדיש. העונה הם בעניינים ומגוונים יותר מבעבר. הסוודר התחתון בעל מחשוף "וי", ומעליו ז'קט מכופתר, בשילובי מפנבצות, פסים או ז'קרד.

גם ז'קטים באורך 7/8 חוזר הבנה לאופנה וכן מעילים ארוכים.

יש אוברולים שונים, סרוגים, מעילים סרוגים עם "פרווה" מצמר דמוי פרווה בסולסלת וחליפות באורך מקסי ובאורך "שאנל". הדגמים הסרוגים הולמים את אופנת השנה. בזכות היותם אופנה קלסית, האריג והסריגה ביד לוקחת זמן ובסריגה מוצר אופנתי קיים משיב, כי לכשתתחתים כריגתו הוא יצא מהאופנה, הרי צריך לסרוג דגם קלסי שהוא תמיד יפה ועתה גם אופנתי, או מקורי, עד כי המיד אפשר ללבשו.

הצבע, יותר מבעבר, נעשה שימוש רב ומגוון בדוגמאות סריגה שונות. יופין של הדגם הסרוג מתקבל לא רק בהתאמת בצבעים, אלא בשילוב סוגי סריגה שונים המעניקים אפקטים מיוחדים: תחרה, אזיור, אורז, רשת. חוטי הסריגה החדשים הם: "אנגורלה" — חוט דמוי אנגורה, רך וקל; צ'נקי — חוט מהיר עבה קל והם המתאים לדקסים; "סופטי" — "אפולו" — תערובות צמר ו"אקרילך" מופיעים בכל צבעי הקשת, מתאימים לכביסה במכונה.

שמלת-ערב סרוגה בפסים במכונת סריגה ביתית

בכבל שנת הוציאר-לאור "צמר הסידה" ו"אקרילך" חוברת סריגה ובה דוגמאות עדכניות והוראות סריגה. הכל שבחוברת יותר מדי דגמים מגוונים.

מדחום מקורי

אחת הבעיות בהן מתלבטות מורנה באמבטיות ילדים, בציבור בית הנשים כאשר הן מתמנות לבית מכרים וידידים, היא המתנה. "מה להביא", הן שואלות. הרי "יש להם הכל".

גם לבית אשר בו "אין הכל" אנו תמיד מחפשות מצר מיוחד ומקורי, אשר יפתיע ויהנה את המארחת ובה במידה יהיה שימושי ומועיל.

חברת המחקר של "פרקר" אשר חפשה דרכים להגבלה הנבון של מקורות טבעיים ואנרגיה, יצרה מדי חום מיוחדים בעלי מראה אפשי הדומה לקריסטל. שינויים בטמפרטורה האויר גורמים לתנועת מולקולות בקריסטל הנוזלי ומצולה זו מחזירה את האור בגוונים זוהרים המשתקפים דרך מדי החום.

"פרקר" יישמה את שיטת הקריסטל הנוזלי במוצרים שונים המיועדים להסבת נוחות, בטיחות והסכון בשימוש יום יומי. בין המוצרים מדי חום למשקאות המיועדים לבדיקת טמפרטורת המשקה, כרי"כ יין, הנגשתו לשולחן במידת הקרור הנכונה. מדי חום אלו נעוצים כסרט צבעוני מסביב למף הבקבוק ובאמצעותו נזהרת כפרת הטמפרטורה. מדי חום אחרים מיועדים לבקבוקי-אוכל לתינוקות ולקביעת הטמפרטורה הנכו' הד לילדים, ובאמבטיות מבוגרים; וכמובן במעבדים מיוחדים לשולחנות-כתיבה ולקירות-המשרד ופנימיות. בציצוב גאה ובגוון של צבעים.

המחירים מ-50 ל"י למד-חום שולחני ועד ל-250 ל"י מחירו של מד-חום-קיר מהודר בצורת תמונה ממוסגרת.

את המוצרים ניתן להשיג בחנויות כ"דומוס" ברחוב בן-יהודה, ו"שחור-לבן" בפסג' לונדון מיניסטור.

חמין מוכן לאכילה

לקראת החגים הוציאה "ויטה" חמין (טשולנט) חדש. אנשי החברה טוענים שהקפידו שטעמו של המאכל המסורתי המוכר יישמר כאילו הוכן בבית הקדירה באמצעים טכנולוגיים בפיתוח המוצר החדש.

הכנתו קלה. מכניסים הקופסא לתוך סיר מים ורתיחים. לאחר הוצאת הקופסא יש להמתין זמן כה עד ירידת נפיחות המכסה.

המחיר: 3.10 ל"י.

פרסם בלוח החדש

הטלוויזיה הלימודית מושפעת מהמלחמה

תכנית חדשה בשם "גם אנו השופטים" תכלול משפטי נוער. תונהג סידרת תכניות גם למבוגרים

מאת יהודית ליבנה

מלחמת יום הכיפורים והקופת המתח והאי-הבהירות המשתכת מבאה בעקבותיה, הציבו אתגרים חשובים בפני הטלוויזיה הלימודית: "השנה ההולפת היתה מיוחדת מבחינת עבודתה של הטלוויזיה הלימודית" — אומרת יהונה פרנר, מנהלת מחלקת התכניות. "הרבה סדרות בכנסו להפקה בלי תכנון מוקדם. חלקן הופק בסיוע פסיכולוגים והציג תיקיים של כבביימיה. מגמתן היתה לפנות למשפחה בהעדר האב. תכניות אחרות פנו לכיוון ההפעלה וההעסקה. בכל אלה נדרשה הטלוויזיה לתת תשובות לבעיות השעה הכבידות".

במבט לאחור אי-אפשר שלא לזכור בהערכה רבה את פעלה זה של הטלוויזיה הלימודית, שהיתה לעתים מקור-תודה יחיד לאמהות אובדות-עצות ומבוהלות וילדים מתהים חסרי מסגרת; היא המשיכה להביא לילד עולם יציב, פחות או יותר, עם הרבה רגעים יפים ומהנים הוריב רבים אסירי-תודה לה על כך עד היום; אולם האתגר החשוב ביותר שהוצב בפניה מאז המלחמה הוא שתבע ממנה להתייצב פנים אל פנים עם הנוער, שספג בלי ספק את הזעזוע הצועק ביותר ועלול להיות בעל השלכות מרחיקות-לכת.

"לפני המלחמה שידרנו תכניות לשיעורי-חברה שהיו בעלות אופי כללי מאד ומנותקות. לחלוטין ממציאות היינו, אומרת המנהלת הצעירה והנאה. אך מאז המלחמה הרחבנו את היקף התכניות הערכיות שחלקן נועד לשיעורי-החברה המתנך. במסגרת זו יינתן ביטוי נרחב יותר של מאורעות בעולם הנוער ודיון בבעיות הבציקות לו".

אחת התכניות בהן הושקעה מחשבה ועבודה רבה, היא התכנית "גם אנו השופטים": בתחילתה הוסרם סימולציה דראמתית שבמרכזה בעיה מוסרית, ואחריה ייערך משפט-נוער. דוגמא: נער בגלה שחברו צורך סמים ומבחין בהרסור המתחק בשבר. האם עליו לרוץ ולמסור זאת למנהל ובכך להסגיר גם את חברו?

"כל המקרים שחוזרו על-ידי מומחים לבעיות משפטיות-חברתיות והסיטואציות שבנחרו הן בעלות אופי עקרוני, ומורכב — מסבירה יהונה פרנר. גם שיטת ההצגה מיוחדת במינה: בשעות הבוקר תשודר הסיטואציה בלבד, כשהמגמה היא לעורר פולמוס בכיתה. מובן שהמורה יקבל הדרכה-מודרך מוקדם. המשפט עצמו יוצג רק בשעות אחה"צ כשלתלמה יש כבר עמדה משלו. במשפט יופיעו קטיגור, סניגור ועדים, שיציגו את הבעיה על הבטיה השונים והמנוגדים ואף יגיעו לכלל פסק-דין".

משרד-החינוך הכין השנה סידרת-תכניות על המלחמה והשלכותיה שבמסגרתן ייערכו דיונים פתוחים בנושאים כמו צוואת זמתנו על הארץ, היחס להתפרצה, קליטה, יעזה. כל התכניות בנויות כך, שהן תובעות מהקופה מעורבות מירבית ובהיגה גלויה של עצמם ויחסי-הגומלין בינו לבין סביבתו כאדם וכאזרח.

התחדשות מתמדת

האם קיימת שביעות-רצון מקצב השתלבותה של הטלוויזיה הלימודית במסגרת החינוך הפורמלי? "קשה להשיב על כך" — אומרת אשת-שיחי. "זה כמכשיר פרובלימטי מאד השתלבותו הקבוצה במערכת-הלימודים כרוכה בקשיים רבים. אני מאמינה שלא רחוק היום בו יימצא בכל בית-ספר, מכשיר כרכמי והספריה-סרטים שיאפשרו בחירה חפשית של הנושא והציתוי. הבעיה האמיתית היא, השימוש הנכון בכלי טכנולוגי — ולכך עלינו לשאוף".

"יש מקומות בהם עובדים עם טלוויזיה בצורה מוצלחת מאד. ויש מורים שאינם נעזרים בה כלל. יש כאלה העושים בה שימוש לא נכון ואחרים המתנגדים לה. זהו, כאמור, כלי בעייתי ד' השימוש בו חייב להיות קפדני, מבוקר וסלקטיבי. כאלפיים מורים עברו השנה השתלמות להוראה בעזרת טלוויזיה — היא מציינת בסיפוק. יש לשער, שחלקם לא ישתמשו בה: אולם אם הודות לקודם תם יהיו מורים טובים יותר, הרי השגנו הישג חשוב".

שיעור האנגלית — הפופולארי ביותר

המקצוע הזוכה למידת הפופולריות הגבוהה ביותר הוא האנגלית. כאן נעשה שימוש מוצלח במדיום ובאמצעי-העזר המגוון ד' עולך כך, שהתמכת מישדר מסרים אינה פוגעת בהרכב-הלימודים. לעומת זאת יש לבחון מחדש את הגישה למתמטיקה: "במקצוע החשבון עבד יפה בתחילה. מורים רבים השתלמו וספרים רבים נמכרו. אולם במרוצת הזמן התיישנו התכניות.

עתה אנו נערכים מחדש לקראתו. הוך בהינה שונה של הגישה אליו: אם נצא מהנחה שהעבודה העיקרית חייבת להיעשות בכתה על-ידי פעילות עצמית, עלינו לברור בעיקר תכנים שהויזואליות שלהם חשובה. דוגמא: אוריינטציה ודינאמיקה במרחב. כיום אנחנו עושים מיון הרבה יותר קפדני. יתכן שאף נשנה את מבנה המישודר, כך שזה האחרון ישמש רק חומר-גלם חזותי לפבירה בכיתה.

במקצועות ה"לא-מדויקים"

במקצועות ה"לא מדויקים" השימוש בטלוויזיה נוח ומפרי יותר? כאן יתוסף השנה הגביוני. מתחום התרבות הכללית, הלשון והספרות. אחת התכניות המעוררת צפיות רבות, היא התכנית "חמדו לשון". בה ייבחנו אספקטים שונים של השפה, כגון מוצא הכתב, הפיסוק, רבדים שונים של הלשון העברית, המילון, קשרי הגיבורין עם שפות אחרות ועוד. כל אלה ישולבו בסידרת סיפורים בהם מירקים. הפרקים ישודרו בצבעים.

"האנשים העובדים כאן הם בעילוב יפה של אנשי-חינוך ובקורת, בעלי חוש מידה וביקורת — היא מציינת. "יש בהם הרבה ביהודים והם שרים לצרוך להיפוך את המיתר לצפייה בכל האפשר".

טלוויזיה לימודית גם למבוגרים

"אנו חיים בתקופה המחייבת את האדם ללמוד ולהשתלם בתמיד ולא תמיד בתחומי המקצועי. השנה תגמוד הטלוויזיה הלימודית עם הציפה המבוגר בשלוש תכניות שונות: החל מנובמבר ישודרו שיעורי-אנגלית למבוגרים. סידרה זו כוללת ארבעים שיעורים ושפע חומר-עזר בצורת ספרים, כבבנים, אלטרנטיבות היזרות וכתובה לשאלות. זהו סידרה שנרכשה מהבי.בי.סי., אך מנגנון-הפזר שהוקם סביבה הוא עצמי.

בסדר אחר בו הולים תקוות רבות הוא, סידרת-תכניות בהנחלת הלשון שתוצג החל מינואר ותשודר גם בשפת הערב. הסידרה מיועדת לעולים וגם לוותיקים בעלי בסיס מסוים בשפה. גם כאן מלווים המשודרים בשפע חומרי-עזר כמו ספרי ליכוד. חוברות וסרטי-הקלטה. המטרה היא, לשפר את כושר-הביטוי ויכולת ההבנה של התלמיד. תהא זו סידרה עליליתית בה ישולבו דיאלוגים הכליכיים.

מיסדר שונה במהותו למבוגרים הוא סידרת-תכניות השתלמות למורים: נושא הסידרה הביתה במערכת החינוך. יעסוק בתופעות שונות בהן נתקל המורה בכביאיות היומיום. במסגרתו ייערכו דיונים פתוחים בין מורים ואנשי-מקצוע ויוצלו הצעות לפתרון.

— האין חשש שמורים במדיכים יירתעו מהשתתפות בדיונים שיחשפו אותם בעבבים של מוסר אונים ומבוכה?

— "אלה הן בעיות מקצועיות, וכך יש להתייחס אליהן" — כשיבה יוהנה פרנר. "טלוויזיה חינוכית חייבת להיות במת-ביטוי למורים. כמאה כפתחת ציבור מורים, בעל מעורבות פרופסיונאלית, שיש לו מה לומר, יש ביחוק קלף חשוב להצלחת מערכת החינוך".

— ומה עם התקציב, זה הכפיל כיום היתה על כל מוסד שיווקי בתרבות?

"מצויות אצבם תכניות שהפלון נתקלת בקשיי-תקציב, אך יש לציין, שמשרד-החינוך הולך לקראתנו בכל הנוגע לתקציבים ועל-ידי ניצול נכון של הכספים ניתן למצות את מרבית התכניות. מגבלה קשה יותר היא מסגרת הזמן המצומצמת העומדת לרשותנו", אומרה יהונה.

זוכר את ההרגשה הזו?

הכן עצמך לחורף
עם תנור הסקה דירתי
של
אמקור

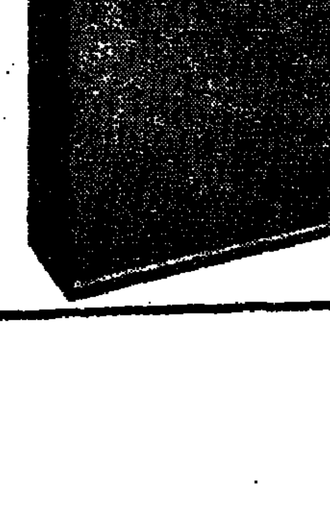

תנור הסקה דירתי "אמקור" - לחימום מרכזי של כל הדירה - מבטיח חימום אחיד ונעים 24 שעות ביממה במשך כל החורף. תנור הסקה דירתי אמקור ניתן להתקנה הן בבתים פרטיים (חד קומתיים ומקוטגים) והן בדירות בבתים משותפים.

ל"אמקור" מבחר דגמים מגודל 6000 קקל"ש ועד גודל 10,000 קקל"ש

המאפשרים חימום דירה, עד גודל 150 מ"ר, באמצעות תנור אחד בלבד!

מחירי התנורים נמוכים במיוחד והוצאות ההפעלה (התנור מוסק בנפט) קטנות.

מומחי "אמפא" ייעצו לך ללא כל תשלום כיצד לתכנן את חימום דירתך ביעילות המירבית, היכן להציב את התנור והיכן למקם את הארובה המבטיחה אויר נקי בדירה.

המפיצים: אמפא וסוחרים מורשים

לי תמכור רק אמקור

משרד החקלאות

עקרת הבית!

מבצע הוזלת מוצרי החקלאות נמשך.

משרד החקלאות בשיתוף עם מועצות הייצור, תנובה, סיטונאים פרטיים ורשתות השיווק: הצרכניות, הסופרמרקט הסופרסל וכן קמעונאים פרטיים שהצטרפו למבצע.

גדל מספר המוצרים שנמכרים במחיר מוזל, וננקטו צעדים לאספקת תוצרת מטיב מעולה.

במסגרת המבצע נמכרים המוצרים כדלהלן:

	לצרכן
ירקות	
עגבניות משובחות	1.60 ל"י ק"ג
בצל	1.40 " "
בצל ארוז	1.50 " "
תפוא"ד בתפזורת	1.30 " "
תפוא"ד (ארוז 2 ק"ג)	1.45 " "
חצילים	1.00 " "
פלפל (נהריה — בהיר)	1.95 " "
גזר	2.00 " "
פירות	
ענבים דבוקי תמר	1.95 " "
אגסים ספדונה גודל 5.0+	1.80 " "
דלישס זהוב 6.0+	2.55 " "
דגים	
כסיף	5.00 " "
בקלה — 4 יחידות בשקית	6.50 " "
בקלה — פרוס אחיד	7.75 " "
עופות	
תנועוף ועוף מיוחד מעולה	8.50 " "
פטם צעיר מוכן לבישול	7.20 " "
רבעי הודיות מוכן לבישול	7.20 " "
הודיות שלמות	7.20 " "
שוקיים וירכיים — הודיות	8.00 " "
חזה הודו	12.50 " "
דבש	
גביע 170 גרם	2.30 " "
צנצנת 500 גרם	6.20 " "
מיכל 1.— ק"ג	10.90 " "
מיכל 3.— ק"ג	27.40 " "

דברים

פיקוח מועצות המנהלים

אחד הלקחים שעל הממשלה ללמוד מהמקרה של „החברה לישראל", הוא כי חברי מועצת המנהלים חייבים להשקיע מאמץ רב, כדי לדעת על הנעשה בחברה ולדרוש הסברים מפי מנהלי החברות.

שעלה הנהוגה כיום, להטיל על איש אחד להיות חבר במועצות המנהלים של מספר רב של חברות, מגבלת אפשרות מעשית של התעניינות, פיקוח וביקורת בחברות בהן הם מכהנים כחברי מועצת מנהלים. על הממשלה לחזור ולבדוק איפוא את נציגיה במועצות המנהלים של החברות, בשמה לשחרר חלק מהם מהעומס המוטל עליהם ולמנות לתפקיד זה אנשים חדשים. אשר יוכלו להקדיש את מירב הזמן לתפקיד בו הם מכהנים.

אפשר להניח, כי אילו חברי מועצות המנהלים של החברות הקשורות „לחברה לישראל" ולחברות התפקידיה השונות, היו בקיאים יותר בתפקידם, יתכן שהיו יודעים יותר פרטים על העסקות אלה או היו דורשים לפחות הסברים על הפעילות הפיננסית של החברות האמורות.

לא יתכן מצב, בו אדם אחד מכהן כחבר במועצות מנהלים של מספר חברות נוסף לכך עובד במשרה במקום אחר. מועצות מנהלים כאלה אינן ממלאות כהלכה את תפקידן כראוי.

דויד מושיוב

אין חידוש בנאום גרומיקו

לפיכך המנסה המלא של נאום שר-החוץ הסובייטי בעצרת או"ם, כולל הדברים שאמר בקשר לעמדתה של ברה"מ כלפי הסכסוך במזרח-התיכון ויחסה לישראל. הוא אמר: „ברה"מ עומדת על כך שישראל צריכה להתקיים ולהתפתח כמדינה עצמאית וריבונית. אנחנו דיברנו על זה פעמים רבות ומאשרים את זה. התקשרות ריאלית ולא אילוזורית להסדר במזרח התיכון, תיצור תנאים מוקדמים לפיתוח היחסים בין ברה"מ וכל מדינות האיזור לרבות ישראל".

אנדרי גרומיקו צדק בציינו, כי „דיברנו על זה פעמים רבות בעבר". לעובדה, יכול היה להזכיר שהוא דיבר על כך בדצמבר 1973, בנאום שנשא בפתיחת ועידת ז'נבה, כאשר הדגיש כבר ברה"מ אינה רוחשת איבה לישראל אלא רק ל„מדיניותה התוקפנית". דיבר על כך גם נשיא ברה"מ ניקולאי פודגורני ב־8 בספטמבר 1974, בנאומו בסופיה, כאשר הכריז כי הסדר שלום במזרח התיכון חייב לכלול ערובות לבטחון של מדינות המזרח התיכון — הערביות וישראל כאחד.

גרומיקו יכול היה להסתמך גם על דברי לאוניד ברז'נייב ב־25 באוקטובר 1973 — כלומר מיד לאחר סיומה של מלחמת יום הכיפורים — מעל במת „הקונגרס העולמי של תנועות שוחרי השלום" במוסקבה. הוא הבהיר בהצבעה: „יש להבטיח לכל — אני מדגיש לכל — המדינות והעמים במזרח התיכון שלום, בטחון ואי פגיעה בגבולותיהן".

אכן, לא בכדי ראה גרומיקו להדגיש בנאומו בעצרת או"ם שאין הוא מחדש דבר בשאלה יחסה של ברה"מ לישראל. הוא רצה בכך להדגיש, שבעמדת ממשלתו בעניין זכות קיומה של ישראל לא חל שינוי כלשהו, גם לאחר שהודיע את תמיכת ממשלתו בהכללת הבעיה הפלשתינאית בסדר היום של עצרת או"ם ובהשתתפותם של נציגי הפלשתינאים בוועידת ז'נבה. היא המדובר בנציגים השוללים בכל ושלל את זכות קיומה של מדינת ישראל.

דב אפל

שזר והדרשה

זלמן שזר ז"ל נהג לבלות חלק מחופשות הקיץ שלו בבית בוסל בצפת. כאשר התגוררתי בצפת לביקור עם שזר הוא ביקשני באחת השבתות אחרי הצהריים לקחתו לביתו של הרב המקובל רבי משה לייב זילברמן המנוח. הוא רצה לראות כיצד נוהג הרב לערוך את תפילת „המבדיל בין קודש לחול" בסעודת מלווה מלכה המתקיימת במוצ"ש. מילאתי את בקשתו והבאתיו לבית הרב. הוא נתקבל בכבוד גדול והתבקש לשבת ליד הרב זילברמן שפתח בדרשה בעניני דיומא.

כאשר חזרנו לבית בוסל שאלתי אותו הנבראים: „נו, רב זלמן איך היה אצל הרב?". אז נעמד שזר בפתח חדר האוכל של בית ההבראה, אחז בשתי ידיו במשקוף הדלת, חזר על הדרשה הארוכה של הרב מלה במלה...

אגב, השומעים, הקשיבו בפה פעור בהתפעמות.

דוד שליו

יצוא גרעיני מקנדה

בחודש מאי השנה פורסמה כאן העובדה שהודו פוצצה נשק גרעיני שהידע והאטומים להרכבתו סופקו לה על ידי קנדה. למרות הביקורת שהרשמה נראה, שהקנדים אינם עוקבים על שמריהם. עתה נמסר, כי יפאן וקנדה נמצאות בשלב מגע וכהן שבסופו יתכן שיפאן תורשה לבנות בתחומיה את הכור הגרעיני מסוג „קנדו" שתוכנן בקנדה. אף כי שום עיסקה ממשית לא נחתמה עדיין, הרי יפאן עשויה להיות קונה פוטנציאלית של ייצור גרעיני קנדי. הקנדים אמנם מעוניינים בעיסקה, אך החשש הגדול ביותר שלהם הוא, שמתן הרשיון ליפאנים עלול לי הצמיד אותם — בסופו של דבר — במצב של תחרות עם קנדה עצמה לגבי יצוא הכורים לארצות אחרות.

בדרך כלל מעדיפים המומחים הקנדיים להתקשר עם ארצות שאינן מסוגלות לפתח כורים בעצמן. כך, למשל, נמסר בימים אלה על הסכם למכירה של הכור מסוג „קנדו" לקוריאה הדרומית בסכום של 300 מיליון דולאר. כן מתנהל מו"מ עם ארגנטינה למכירה של כור אטומי נוסף. היפאנים מצדם קשורים כבר בחוזים עם האמריקאים בעניין כורים גרעיניים ולכן אין להניח שהסכמים עם קנדה יהיו בהיקף נרחב.

ב. ל.

מכתבים למערכת

שותפות מוצדקת ומינוי פוגע

בעתונות נתפרסמו ידיעות בדבר הקמת חברה משותפת לממשלת ישראל ולקוזיאל פרידמן לקידוחי נפט בשטחים שונים בארץ.

ודאי צריך לברך על כל צעד כזה בו כדי להגביר את קידוחי הנפט בהקף רחב. כידוע, הקציבה הממשלה לפני זמן מה 145 מיליון ל"י לצרכי קידוחים. בתוך חברה והאמצעים שהוקצבו עד עתה היו מצומצמים ביותר ויש להגדילם. החלטה זו קיבלה הממשלה להרחבת הספיקות הקיימים בחוגים יודעים לגבי אפשרויות גילוי נפט בארץ. אך יש מומחי נפט וגיאולוגים בארץ ובחו"ל שהם מבטיחים כי ישראל נמצאת באיזור סיכויים ממשיים וטובים לגילוי כמויות גדולות של נפט, וכי הקידוחים ב„חלץ" ותפוקתם, הם רק ראשית הגילויים.

אין זה סוד שהחברות שונות, הקשורות למשרד הדלק של ממשלת ישראל, עוסקות בחיפושי הנפט. אך זה שנים מתנהלת התחרות קשה ביניהן, ויש טוענים שהתחרות זו היא גורם לבזבוז החיפושים והקידוחים. היחסים הפנימיים הם כה מסובכים. כאשר נתפרסמו הידיעות על הקמת חברה משותפת עם יקותיאל פרידמן המשקיע הון גרמני בה, — נמצאה מעכב של העובדים נגד הכנסה ביוזמים בפעילות הסבלות הקדושה בארץ.

אם נכון הדבר כנגד הסיכוי להיפורי נפט בישראל, הרי הדבר החשוב ביותר הוא להביא את האווירה הכלכלית וההסתדרותית בכל התחום הקשורים בעניין זה.

כזכור, היו ועדות ברתל וויתקן, אולם נתברר שגם במסקנותיהן לא הרמנו הרבה להבראה המעשית ההתחברות הדרושה ובהמשך הוויכוח עם חברת „לפידות". הבוטחת לעצמה זכות מונופוליסטית לחיפושים ולקידוחים, שבמסגרתה היא תמסור ביצוע עבודות שונות לקבלני משנה. ספק רב אם בדרך זו תבוא הבראה. ויש הרים שבשלב פנימי זה בהחברות ממשלתיות מילא תפקיד בהחלטת הממשלה להקים חברה משותפת עם פרידמן שהצליח לגייס למטרה זו הון גרמני.

ודאי שאין לזלזל בשותפות זו, המבטיחה לגייס כ־70 מיליון מרק גרמני ולהשקיעם בקידוחי נפט בארץ. אך חשוב כי השיטה בניהול עסק הנפט תהיה בידי הממשלה ובידי הכלל, ולא בידי הון פרטי ששיקוליו ונטיותיו עלולים להיות מנוגדים לאינטרסים של המדינה והכלל הציבורי. לא נתפרסמו התנאים בדבר זכויות הממשלה בחברה. אך אנו מקווים שאם כבר נכנסנו לשותפות עם הון זר ונמסר מונופול חלקי להון זה, הרי הובטחו זכויות המדינה ונקבעו תנאים מעשיים ובחינים טובים, שיש בהם פיצוי להחלטת הפעולה העצמית של הממשלה.

הנה כבר בתחילת פעולת החברה המשותפת, מתעורר חשש רציני בקשר לשאלה, איך הסכימה הממשלה למינויו של מוסי פרידמן לנהול החברה לאחר שהתיק כלו בפרקליטות ישראל טרם נסגר, ומסקנות ועדת ויתקן נגדו טרם בוטלו. התשובה האומרת, כי פרידמן לא הורשע במשפט ואם לא הורשע הרי הוא בחזקת זכאי, אינה משכנעת. אי-אפשר לשכוח את הסערה הציבורית לאחר הגילויים ב„נתיבי נפט" ואין להתעלם ממסקנות ועדת ויתקן. כי אלה מחייבים לזהירות רבה.

הנימוקים, שפרידמן הוא אחד המומחים הבכירים בארץ בתחום חיפושי נפט, וכי טובת המדינה דורשת העסקתו, אינם יכולים לקבוע את שיקולי ממשלת ישראל, שצריכה להתחשב במסקנות ועדת ויתקן.

אומרים שמוסי פרידמן, לא יהיה שותף בחברה החדשה. הוא יקבל רק חלק מהכנסותיה כתמורה עבור עבודתו. אולם גם אם לא נשים לב ליחסים שנתהוו בעבר בין מ. פרידמן לחברת „לפידות", העלולים לגרום לקשיים נוספים, וגם אם נקבל את הנימוקים המצדיקים את כניסת הממשלה לשותפות עם הון פרטי בחיפושי נפט, הרי אין להסכים שממשלת ישראל תהיה מיוצגת ע"י מ. פרידמן כמנהל. יש למצוא מועמד כשרוני אחר למילוי תפקיד זה.

[illegible]

ביטוח בית אבות

כי החי בתוך עמו יודע כה רב הסבל של אזרחים קשישים בארץ אשר אינם מסוגלים עוד לדאוג לעצמם ולצרכיהם, ומה רבים הקשיים המעשיים העומדים בפניהם, אם הם מבקשים להתקבל לבית אבות. ודאי שיש מגבלות לפעולתה של המדינה ושל ארגונים וולונטאריים להקמת מספר סביר של מוסדות לקליטת אנשים אלה, שהיו בימי חייהם הפעילים אנשים קונסטרוקטיביים שתרמו חלקם לחברה.

בשום כך הצעתי היא להנהיג אצלנו ביטוח חדש, כעין משנה לביטוח זיקנה, „ביטוח בית אבות". רצוי שהוא יוחל במוסד לביטוח לאומי ויהיה בנוסף לביטוח זיקנה. אולי אנשים תחילה ירטנו, אך ברבות הימים יברכו על כך. חלק מהכספים שהצטברו במוסד לביטוח לאומי, בתוספת הסכומים מן המיסה שנאספו מציע, יאפשרו הקמתם של בתי אבות. גם אם הנזקקים להם ידרשו לשלם משהו, יהיה זה רווח בהשוואה לסכומים הנדרשים כיום. הן ב„דמי כניסה" זה פעמיים, הן בתשלומים החודשיים, הן „מתחת לשולחן".

אשדוד חיים אריש

כותבי המכתבים למערכת

מתבקשים להמציא לנו כתב יד ברור — רצוי במכונת כתיבה — ומתבקשים לנסח את דבריהם בקיצור. מספר המכתבים המגיעים למערכת הוא גדול פי כמה מהמקום העומד לרשות מדור זה בעתון, ואנו מעוניינים לתת ביטוי לקוראים רבים ככל האפשר. דבר זה מחייב בחירת החומר וקיצורו.

אין אנו מחזירים כתבי יד ואין אנו יכולים לאשר קבלת מכתבים, להודיע על פרסומם או להסביר אי-פרסומם.

המערכת

דבר ספורט

שום „העיף" מחזיקת הגביע

מכבי ת"א נכנעה לחדרה; הפועל ניצחה ב„דרבי" הרמת-גני ומכבי פ"ת הפסידה לרמת-עמידר

המפגשים של קבוצות הליגה הלאומית לשעבר במעגל משחקי גביע המדינה בכדורגל הביאו עמם הפתעות מרעישות. מחזיקת הגביע של אשתקד הפועל חיפה „עפה" מהמשך המשחקים כשנוצחה בכפר-סבא ע"י הפועל המקומי 1:0.

באיצטדיון בלומפילד ביפו ספגה מכבי ת"א בלישה ברגלי שחקני הפועל חדרה ואילו ב„דרבי" הרמת-גני הפתיעה הפועל בנצחון 0:1 על הכוח.

ברמת-עמידר הפתיעה הקבוצה המקומית כשניצחה את מכבי פ"ת 2:0. באר-שבע התקשתה לנצח בי פ"ת את הפועל מחנה-יהודה 2:0 משערים שהובקעו בדקות הסיום של המשחק.

במשחק על טהרת ליגה ב' הגיעה מכבי השקמה ר"ג לשלב שמינית הגמר כשניצחה את בית"ר דב נתניה בשיעור 0:2.

משחקי שמינית גמר הגביע ב־כ"ב באפריל 1975

- הפועל ר"ג — הפועל כפ"ס
- מכבי נתניה — רמת-עמידר
- בני-נצרת — הפועל ת"א
- הפועל פ"ת — הפועל ים
- הפועל ב"ש — הפועל חדרה
- הפועל חולון — מכבי חיפה
- מכבי יפו — השקמה ר"ג
- בית"ר ים — בית-שמש

הפועל חדרה — מכבי ת"א 0:3 (0:2)

שחקני הפועל חדרה הפתיעו במשחק נמרץ וחזק בנצחם משחק חדש של המכבים מת"א. שלום שחרור המחיל הבקיע שער ראשון כבר בדקה הי"ז והברו שמואל יעקובובסקי הוסיף צמד שערים בדקות הי40 והי46.

רק 3000 צופים נכחו באיצטדיון בלומפילד במשחק שהתנהל בעיקר של שכנן חוגג.

הפועל כפר-סבא — הפועל חיפה 0:1 (0:1)

יצחק שיה הבק-לאווי של כפר-סבא הבקיע את שער הנצחון לקבוצתו כבר בדקה הרביעית. נצלו השמטת כדור של שוער חיפה בית. הכפרסבאים הציגו במחצית הראשונה משחק מצויין אך הלכו במחצית השניה בה נטלו החיפאים את היוזמה. משחק הקרבה של כפ"ס מנע מהחיפאים הבקעת שערים. בכך סיימה מחזיקת הגביע את תפקידה במפעל גביע של עונת 1975/74.

שפט כנהה אשכנזי לעיני 3000 צופים בכפר-סבא.

הפועל רמת-גן — הכוח ר"ג 0:1 (0:0)

ה„דרבי" הרמת-גני שנערך ראשונה אחרי שבע שנים הביא עמו הפתעה כשהפועל ר"ג בן ליגה א' ניצחה את הכוח ר"ג בת הליגה הלאומית. המשחק היה בינוני ברמתו אך נוקשה וסוער כשחקני שתי הקבוצות מרבים לפגוע ביריביהם.

שער הנצחון הובקע בדקה הי47 כששאול חייק חלף בימין על פני דני הפטל ובזווית קשה בעט כדור שסובב שהטעה את דני מאגר וחדר פנימה.

שפט אהרן שושני לעיני 3000 צופים במגרש הפועל בר"ג.

מכבי רמת-עמידר — מכבי פ"ת 0:2 (0:2)

שחקני מכבי פ"ת שהגיעו לעמידר עם יומרות לנצח בקלות בקבוצה אבביציונית ובהוירה אשר שהקנה לא ויתרו על שום כדור. הפתח-תקואים התגלו במלוא חולשתם כשהגנתם בראשותו של דרוקר מרבה לשגות ללא הרף. בדקה הי8 חטף ירון סלוביבסקי כדור ברגלי דרוקר ומקרוב הבקיע את קיל. תשע דקות לאחר מכן קיבל פייקן כדור בדוד כפלץ הלך על פני הגנת פ"ת ומקרוב קבע 0:2 לעמידר.

שפט ולדימיר שכטר לעיני 1000 צופים בשכונת עמידר.

בית"ר ירושלים — שמשון ת"א 2:1 (0:1) 2:3 בבעיטות 11 מ'

שחקני שמשון שהסכימו להאריך את משחקם נגד בית"ר ירושלים לבירה כשלו בסיום המשחק כאשר החטיאו 3 בעיטות 11 מ' מול בתיים של הבית"רים.

בכאורי העניק יתרון לשמשון בדקה הי25 בפריצה יחיד. בגנד גמל דוד ישי בנגיחה בדקה ה־46. גם בדקות ההארכה לא הצליחו הקבוצות להשיג הכרעה. בבעיטות העונשין מ־11 מטר הצליח נתן מיכן, אבישן והכם להבקיע מול צמד של צרפתי ישלבה מזרחי.

שפט קריין לעיני 2000 צופים בירושלים.

מכבי נתניה — בני-יהודה 0:3 (0:1)

שחקני מכבי נתניה לא התקשו לגבור על בני-יהודה למרות שלא הציגו רמה מרשימה. השחקן הבולט במגרש היה הצעיר הנתני דוד ליבא ששבה את לב הצופים במשחקו המזהיר. ליבא הבקיע צמד לנתניה בדקות 29 ו־52 ושפיגלר הוסיף שער שלישי בבעיטת 11 מ' בדקה הי62.

שפט כהה אשכנזי לעיני 3500 צופים בנתניה.

מכבי יפו — בית"ר ת"א 1:2 (1:1)

במשחק בינוני ברמתו הצליחו שחקני מכבי יפו לזכות בנצחון בדוק על יריביהם בית"ר ת"א. אבנר קדרוור נגח שער ראשון ליפו בדקה הי18 אך הבית"רים השוו בבעיטה אדירה של צדק חסן בדקה הי29. ותוצאת המשחק נקבעה בדקה הי63 משער מבעיטת 11 מ' בבעיטה ע"י דוד אלגור.

הפועל באר-שבע — הפועל מחנה-יהודה 0:2 (0:0)

שחקני באר-שבע בני הליגה הלאומית התקשו לפצח את הגנה הבוגה בליגה ב'. רק בדקה הי70 הבקיע נגהה את השער הראשון וחזה קבוצתו. בדקת הסיום הוסיף אורי בירמן הצעיר ל־0:2 משער מקרוב.

שפט שמואל הנדורג לעיני 500 צופים בפ"ת.

הפועל פתח-תקווה — הפועל נהריה 0:2 (0:1)

הפינליסטית בן השנה שעברה, הפועל פ"ת, לא התקשתה לנצח בנהריה את הפועל המקומי. דרור דורון בדקה הי44 קבע יתרון ראשון לפ"ת והברו יעקב כליפה הוסיף שער שני חמש דקות לאחר מכן.

שפט יצחק הנסנו לעיני 2000 צופים בנהריה.

הפועל תל-אביב — הפועל קרית-חיים 1:9 (1:4)

קבוצת הפועל ת"א הביסה ללא תנאי את יריבתה מליגה ב' הפועל קרית-חיים. „שיכי" פייגנבאום ארבעה שערים (12, 41, 84 11 מ', 86), מיכאל לפרדון שלושה שערים (40, 59, 69) והוס צמד (10, 55) הבקיעו לת"א. שמבקין שלימה הבקיע את שער הכבוד לקבוצתו בדקה הי15 מבעיטת 11 מ'.

שפט צבי שריד לעיני 2000 צופים ב„בלומפילד".

הפועל ירושלים — הפועל בת-ים 1:3 (1:0)

שחקני בת-ים הוליכו במפתיע במחצית בשיעור 0:1 משער של יעקב לוי (44). חברו לקבוצה מרו הבקיע שער עצמי בדקה הי60 ואילו אריה בראשי הקנה את הנצחון לירושלים בצמד שהבקיע בדקות 70, 86.

שפט גבו כהן לעיני 1500 צופים בבת-ים.

מכבי חיפה — הפועל צפת 0:4 (0:0)

לאחר מחצית מאופסה הצליחו שחקני מכבי חיפה לבקוע את רשת הפועל צפת בהבקיעם ארבעה שערים ללא מענה. בשלל השערים התחלקו שמגר (51), אדלר (60), פורטה (83), בנדר (88).

שפט ר. אריה לעיני 2000 צופים בחיפה.

הפועל בני-נצרת — הפועל ראשל"צ 1:4 (0:2)

ויסדי בנצרת היה השחקן הבולט במגרש בהבקיעו את כל ארבעת השערים לזכות קבוצתו בדקות 11, 5, 22 ו־83. את השער לראשון הבקיע וייסמן בדקה ה־56.

שפט בן-סימון לעיני 2000 צופים בנצרת.

הפועל בית-שמש — מכבי שעריים 0:1 (0:0)

סבג העניק יתרון במפתיע לקבוצתו בדקה הי80. להפתעת להם של שחקני שעריים הם לא הצליחו להבקיע ולו שער אחד.

שפט גאון לעיני 3000 צופים בבית-שמש.

מכבי השקמה ר"ג — בית"ר דב נתניה 0:2 (0:2)

בקרב על טהרת ליגה ב' ניצחו שחקני מכבי השקמה ר"ג את בית"ר דב נתניה והפעילו לעלות לשמינית הגמר. אלי מזרחי הבקיע את שני השערים לקבוצתו תוך 10 דקות בדקות 12 ו־22.

שפט ברקת לעיני 500 צופים בר"ג.

הפועל חולון — הפועל דימונה 1:2 (1:1, 0:0)

שער של זיתוני שבע דקות לפני סיום ההארכה העניק נצחון לקבוצתו. פרץ הוליך את דימונה ליתרון בדקה הי71 אך אטרליו השווה בדקה הי75.

שפט א. כהן לעיני 1500 צופים בחולון.

פייגנבאום (במרכז 8) מבקיע את שער הפועל קרית-חיים

הרולד ובכר זכו באליפות ישראל ב„420"

אריאל הרולד ועקיבא בכר מהפועל ת"א הכתירו עצמם אלופי ישראל בשייט בסירות מדגם „420".

הבנים הקדימו את אריה לנדאו ויהודה בינדר (מבוקן ת"א) ואת איתן פרידלנדר ויובל גמר מהפועל בת-ים.

בדגם „ההולנדי המעופף" זכו במקום הראשון יאיר מיכאלי וגלעד צביר מהפועל כותורים, לפני ברנל צפניה, ודני עיילם (מבוקן בת-ים) ויואל סלע ויהודה (מבוקן הפועל כותורים).

בדגם „470" זכו במקום הראשון המבוקן ברוקמן יוסף מילר מהפועל בת-ציון, לפני מרדכי אמבר וניב קלמר (הפועל בת-ים) ויצחק גויבמר ודן דקל (הפועל ת"א).

בדגם „פין" זכה ראשון משה פרידמן מהפועל חדרה, לפני אהרן גודל (הפועל בת-ים) ואברהם בסינגר (הפועל בת-ים).

80 בפרקיות נטלו חלק באליפות, ביניהן 5 צמדים ביוון, גרמניה ואנגליה.

הודו — יריבת נשות הכדוריד בקדם-עולמי

נבחרת הנשים של ישראל בכדוריד תתמודד בחודש ספטמבר נגד נבחרת הודו, במסגרת המשחקים הקדם-עולמיים, שייערכו בבית הודו.

המנצחת בין שתי נבחרות אלה תתמודד עם המנצחת של הבית האסיאתי השני, בו יתמודדו ביפאן נבחרות דרום-קוריאה, יפאן ופיליפינים. המנצחת תשחק באליפות העולם שתיערך בבריה"מ באוקטובר 1975.

נבחרת הגברים בכדוריד תתמודד בחודש ינואר הקרוב בשלב מוקדם באירופה. במסגרתו תשחק נגד לוקסמבורג (פעמיים) ונגד רומניה (פעמיים). הולנד — פינלנד.

אלופת הגברים של ישראל, קבוצת הפועל רחובות, תיטול חלק במוקדמי אליפות אירופה לקבוצות אלופות. בהתמודד את שני המוקדים ברומניה נגד האלופה הרומנית. גם אלופת הנשים תשחק ברומניה נגד אלופת הנשים הרומניה.

* ב„דרבי" המקומי במאדריד, פרחה בהפסדה המחזור הכרוכי בליגה הספרדית בכדורגל. ניצחה ריאל את אתלטיקו 0:1. ברצלונה, עם ההולנדים קרויף וניסקנס, גברה על ואלנסיה 2:5. אספניול ניצחה את אלצ'ה 4:1 וריאל פרדיל בראש עם שבע נק'.

* האליפה פיורנטינה בראש הליגה ההולנדית עם 9 נקודות, לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם אדו הולנד.

* מניטאי מקסיקו הכביר בי לייבאן את נניטאי קנדה 0:5 במסגרת גביע-גיורו באיזור הי אמריקאי.

משרד הבריאות
שירותי ריפוי

מודיע על פתיחת
קורס השתלמות לטיפול
בחולים בכלייה מלאכותית,
לאחיות מוסמכות.

[illegible]

הרומני אוביץ' — אלוף הטניס

ניצח בגמר את מיטון 2:6, 2:6, 4:6

מאת ש. בן-גבריאל

הטניסאי הרומני-יהודי, אוביץ' כמרטולבנה זכה אתמול באליפות הטניס הבינלאומית של ישראל, כשגבר במשחק הגמר את ה"אפרי קאי" ברני מיטון בשלוש מערכות חלקות — 2:6, 2:6, 4:6.

1500 צופים, שמילאו כמעט עד אפס מקום את מושבי איצטדיון הטניס בר"ג, חזו במשך 95 דקות במשחק מלא הברקות שכמותו לא נראה בארץ בשנים האחרונות.

הטניסאים, הנמנים על צמרת הטניס בארצם, הפגינו משחק טוב איש מרשים. הרומני שיחק במעקביות ובזריזות והקפיד על כל כדור. בעוד שמיטון היה אדיש ברוב שלבי המשחק. יתכן שבגלל אי-הענקת פרסים לא התאמץ במיוחד.

תואר היחידות נפל בידי הישראלית פאולינה פשחוב, שנצחה תוך 45 דקות את האוסטרלית הון מרפי 1:6, 2:6, בהפגינה משחק קלוטע. הישראלי שמבלצ ואריק זכו במשחק הזוגות. בגמר את הירדן ופרופן 7:5, 6:3, 1:6.

בגמר הנוער, ניצח צבי לוין מנהריה את שמואל דיבלין ממכבי הצפון 0:6 6:4 5:7. דני קלדנסקי ממכבי הצפון ורניה הלר מהפועל ת"א זכו במשחק הזוגות מעורבים.

לבית"ר ירושלים אין מגרש לקיום משחקיה

מאת מרדכי בנוק, סופר „דבר" בירושלים

לאחר שמשטרת חדרה, לא הסכימה לקיום משחקי הגביע של בית"ר ירושלים במגרש מכבי חדרה, הודיעה גם משטרת קרית שמונה, כי בית"ר ירושלים לא תוכל לקיים את משחקיה במקום בסיבות בטחוניות.

תחילה נראה היה, כי הקבוצה תקיים את משחקיה על מגרש הפועל נתניה. אך לאחר שכבר סוכמו הפרטים, הודיעו אנשי נתניה ליו"ר בית"ר ירושלים אליעזר ריבלין, כי הם דורשים הגדלת הסכום הכספי בעד השימוש במגרש. יו"ר בית"ר סירב, והקבוצה אינה יודעת עדיין היכן תקיים את משחק הליגה שלה נגד הפועל פ"ת.

שלושה שברים אובחנו בפניו של סיגל

מאת מרדכי בנוק, סופר „דבר" בירושלים

בצילום רנטגן שנערך לשחקן הפועל ירושלים צבי סיגל (36), בתום משחק הליגה נגד מכבי פ"ת בשבת אובחנו שלושה שברים באזור שבין האוזן והעין.

סיגל, המשמש גם בתפקיד עוזר המאמן של הפועל ירושלים, שותף בהרכב רק בשלבי המחצית השניה, ואז גם נפגע בהתנגשות עם מגן מכבי פ"ת דורון רוזנסל. סיגל המשיך לשחק עד סוף המשחק, ורק אז הובהל לביה"ח הדסה.

שלשום נותח השחקן. הוראה שי בשבת הקרובה הוא כבר ידריך את שחקני קבוצתו מחוץ. בבוקר מו של מאמן הקבוצה אדמונד שמילוביץ שיעבור מהר ניתוח כיב הקיבה.

כדורסלני ישראל — בחורף לארה"ב

נבחרת הכדורסל הישראלית תקיים בחורף הקרוב סיור בן שמונה משחקים בארצות-הברית — על כך פורסם בשבת שעבר בבוליטין של הוועד האמריקאי לקידום הספורט בישראל.

יהיה זה הסיור השני הרצוף של הנבחרת הישראלית בארה"ב והרביעי בכל תולדותיה. המשחקים ייערכו קרוב לוודאי בערים אלבאני, רוצ'סטר, ואשינגטון, יוסטון, קנזאס-סיטי, קליבלנד ודייטון.

בבוליטין פורסם עוד, כי גם פסם, בניגוד לסיור הקודם שנערך בראשית השנה, ייכללו בנבחרת שחקני מכבי תל-אביב, מיקי ברקוביץ ושמואל אביטר.

בראש הוועדה המטפלת באירוח כדורסלני ישראל יעמוד הסקל כהן. בין היתר יהיו ליאו פארסון, ברטון כהן ואלן שורקן.

רבע מיליון ספורטאים ישתתפו באירועי יובל הפועל

מאת אליעזר מעין

רבע מיליון ספורטאים, ביניהם ילדים, נוער ומבוגרים, ישתתפו השנה ב־300 מפעלים שיארגן מרכז הפועל במסגרת יובל הי50 של ההתאגדות.

יו"ר הועדה המארגנת של מפעלי יובל הי50, יצחק פוקס, מסר פרטים אלה בישיבת מרכז הפועל שנערכה בתחילת השבוע.

באותה ישיבה מסר ראש אגף הספורט בהפועל, יוסף דור, כי מתנהלים מגעים עם נבחרת הכדורגל של יפאן ודרום-קוריאה המצויינות בעולם, ועם האצן הפיני המצטיין ויירן, בעל מדליה זהב אולימפית, בהקשר לבואם לכינוס הפועל.

שרון מיזוג אוויר

אנו פותרים בעיות אוורור

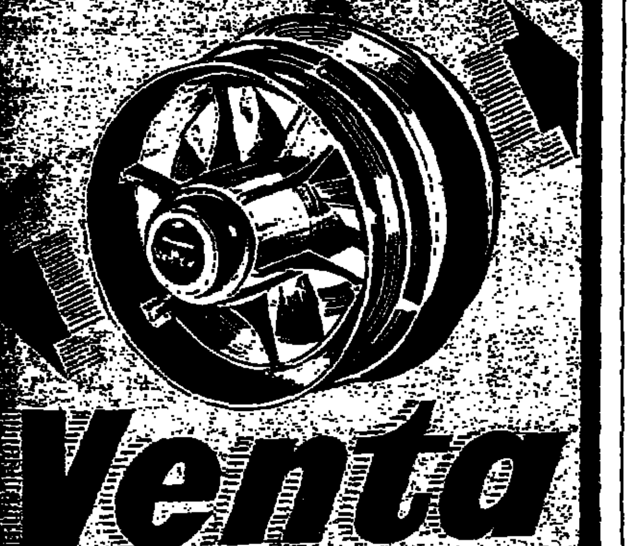

Venta

REVERSIBLE המאוורר הדו-כיווני

היחיד בארץ המיוצר לפי דגם אוורי שהוכיח את עצמו משך כל כך

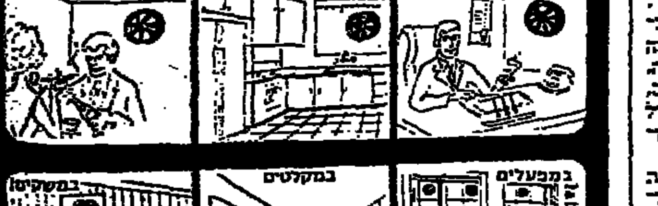

שרון תעשיות מיזוג אויר בע"מ

החברה לישראל בע"מ

הודעה של הוועד הפועל של החברה לישראל

בישיבת הוועד הפועל של מועצת המנהלים של החברה שנתקיימה היום, החליט הוועד הפועל לסגור את רשימת החתימות למניות רגילות „א" של החברה שהוצעו לציבור לפי התשקיף החברה מיום 29.1.74 וזאת החל מתאריך היום.

מעתה ואילך איפוא לא תקבל החברה בקשות להקצאת מניות על פי התשקיף האמור. הודעה על כך נמסרה לרשות ניירות ערך.

תל-אביב, 6 באוקטובר 1974

בתי כנסת קדומים בגליל

מאת צבי אילן

זו הפעם הראשונה מזה 32 שנים שכנס ידיעת הארץ ועבורתי לא התקיים במועדו. אמנם עמד הכנס, לא בבנין, להתקיים ברגיל במועדו ובגלל המלחמה בוטל. השנה התכוונו ראשי החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, מארגנת הכינוסים, לקיימו בגליל ובגולן, עם סיורים בקהילות ובמעלות. וזאת כדי לתרום את חלקה לחיזוק רוח יושבי הצפון ולהחדיר באזני ידיעת הארץ עוסקים רק בעבר הארץ ותולדות יושביה. „מסיבות שאינן תלויות בנו", מסבירים חברי הנהלת החברה, נאלצו לוותר על רעיון זה ולקיים את הכינוס בירושלים. כיום זה ארך יומיים בלבד ונסב סביב שלושה נושאים — התקופה הישראלית בתחילת הגליל, בתי-הכנסת קדומים וירושלים.

נסקור בקצרה רבת כמה מדברי המאמצים על הפירוטיהם, מדן עד באר שבע, שעל כמה מהן דווח במרוצת הכנס.

פרופ' בירן מסר דיווחי הכנס בחפירות תל דן: באיזור הבית הפלוטית שהפטה החצר שהי קיפה אותה, נמצא עם כובה בי מי בית ראשון, ובמקום אחר — שרידי חציית ברונזה. ד"ר אבי גבריאל ...

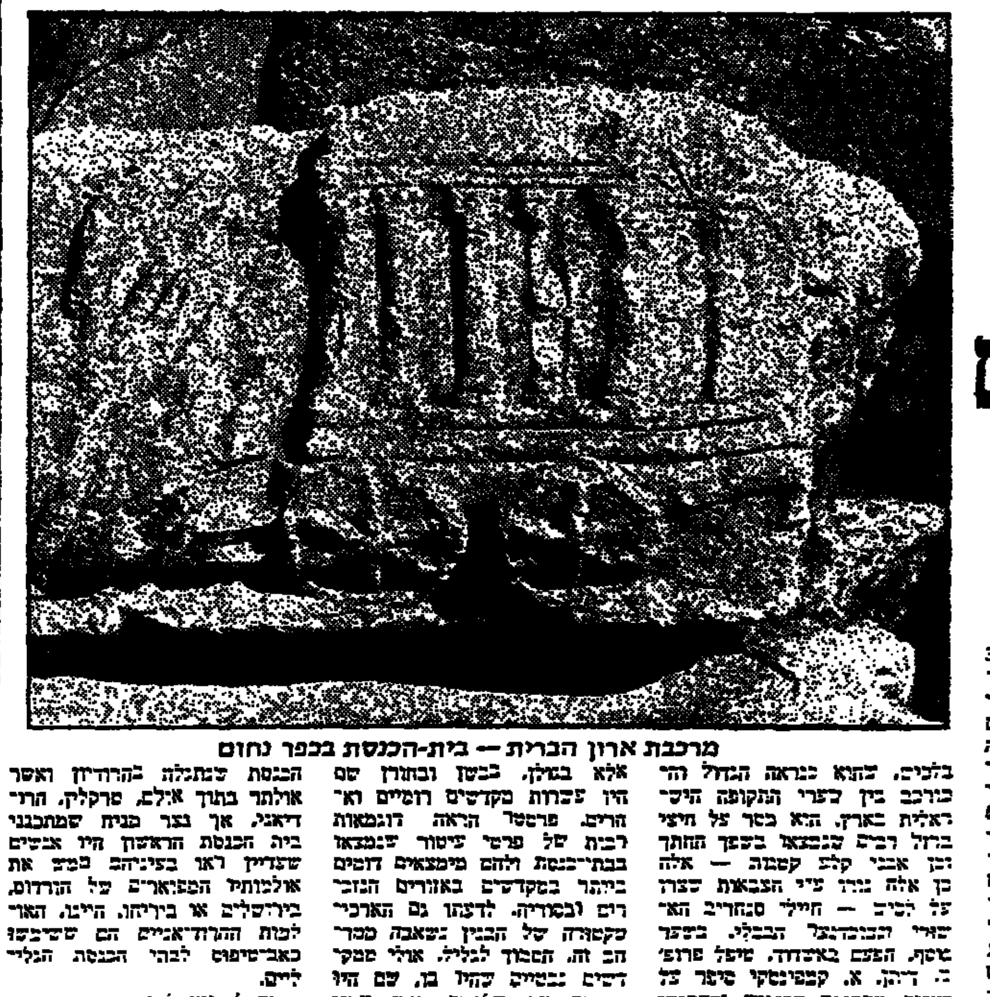

מרכבת ארון הברית — בית-הכנסת בכפר נחום

בלכים, שהוא כנראה הגדול הי כורכב בין כפרי התקופה הישראלית בארץ. הוא מסר על חשיפת קירות באבני ... — אלה כן אלה נהרסו ע"י הצבאות שצבאו על צפת — חיילי סנחריב האשורי ונבוכדנצר הבבלי. פרופ' ב. דיהוק, א. קמפינסקי סיפר על חישוף מתקופת ההתנחלות בחוף ... עד באר שבע, שהוא כנראה ... בימי ההדרכה המקראית. ד"ר א. איתן מסר על חפירות ... תל ... באר שבע.

מדור ביותר עסק בבתי-הכנסת הקדומים. הוא הקדים להכרז על פתיחי מיכאל אבי-יונה, שחקר בתי-הכנסת היה חלק מעולם החוקר ...

אלא בגולן, בבשן ובחורן שם היו עבורות מקדשים רומיים ואר... פרופ' פרסטר הראה דוגמאות רבות של פרטי עיטור שנמצאו בבתי-הכנסת ולהם מימצאים דומים ביותר במקדשים באזורים הנזכרים ובסוריה, לדעתו גם הארכיטקטורה של הבנין נשאבה ממקור זה, הסמוך לגליל. אולי ממקדשים נבטיים עקיל בן, שם היו הצרות עם שלושה שורי עמודים, הצורה המובילות למקדשים קדומים.

הארכיאולוג אהוד נצר (מכבלי) דעתו שונה. מזה שנים אחדות הוא עוסק בחקר הארמונות ההורדיאניים בהרודיון וביריחו. בארמונות שנתגלו ביריחו נחשפו אולמות שיש בהם שלושה שורי עמודים במקביל לשלושה קירות והם בקיר הרביעי. חצר, קרוע פתח והם ... לנוף. התוכנית זו בגיבנת שיפוט של אולם להיות ... בתקופת הורדוס. האולמות האלה מתאימים ביותר לדרישות במבנה בית-כנסת גדולים. בתקופה שלאחר חורבן הבית השני, במקום אל הנוף הופנו עתה חזיתות בתי-הכנסת בכיוון לירושלים. אולמות הורדוס ביריחו היו בתוכניתם לבתי הכנסת הגליליים. עם זאת פולה אחד מהם בבימודיו על אלה הגליליים. השינוי העיקרי בתוכנית הוא תוספת הספסלים אשר היו דרושים בבתי-הכנסת ולא היו דרושים בארמונות של הורדוס בהם התפרשו האנשים על ספות ישיבה.

הכנסת שנתגלה בהרודיון ואשר אולתר בתוך אולם, טרקלין, הורדיאני. אך נצר מניח שמתכנני בית הכנסת הראשון היו אנשים שעדיין ראו בעיניהם ממש את אולמותיו המפוארים של הורדוס, בירושלים או ביריחו, היינו. האולמות ההורדיאניים הם ששימשו כאב-טיפוס לבתי הכנסת הגליליים.

אם לשפוט לפי התוכניות של שני החוקרים, נראה לנו הרבה המבוצעת, היינו של שני הפרכים צדקו, בחלקם. מה שנוגע לארכיטקטורה דומה שדעת האדריכל נצר צודקת. בתי-הכנסת הראשונים נטלו תוכנית מוכרת ורווחת בארץ. אנשי הגליל יכלו לראות אולם כזה לא רק בירושלים או ביריחו אלא אף בבניאס הסמוכה להם, בהם נמצאים עד היום שרידי ארמון הורדוס. ואילו באשר לעולם העיטורים, דומה שכאן צודקת שיטת ג. פרסטר — העיטורים מגיאורים. אך ביהוד הגבשים בן הזי, אין מוצאים כמותם בבניני הורדוס, כולל ביריחו המתחפרת עתה. מאידך הם מצויים באזורים שמצפון לגליל וצפונו, ובי החלם נראה שמהם נשאבו לעיטור בתי-הכנסת, כמו אלה של כפר נחום וכורזים.

עם זאת יש מקום לקבל את דעתו של ג. פרסטר שבעבר ... הכנים בין הסיבות היו בבתי-הכנסת גם סמלים לאמנות יהודית מקודשת. אחת מהמובהקות היפות ביותר היא המרכבה המגולפת באבן בכפר-נחום. החוקרה כנראה את ארון הקודש ...

החברות עדיין חולית קשרי ... בין אולמות הורדוס לבין בתי הכנסת הגליליים ...

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

* 17.32 — "משפחת פרטרידג'" — "גביה צבאית".
* 18.00 — "סרטים מצוירים" — של וולט דיסני, מן הסידרה "בית-תרופות לצבעונים".
* 20.00 — "האוהבת והפרופסור" — "החברה להגנת הטבע".
* 21.00 — "סרט קולנוע" — "המשכונאי". משכונאי אשר איבד את משפחתו בתקופת הנאצים, מבודד עצמו בחנותו. אך המציאות בעיר בה הוא חי מעוררת בו רגשות ישנים. עם רוד שטייגר וג'רלדין פיצג'רלד.

רדיו

* 18.05 — "משחק עימות" — "משבר קפריסין". דיון על משבר קפריסין בנוכחה לבטחון לאומי בבית הלבן. המשתתפים: יאיר צברון — בתפקיד קיסינג'ר; אמנון כלפ — כמומחה הביטחוני; שלמה אהרונסון — כמומחה להגנת האזור (נאט"ו); אריה שמואלביץ — כמומחה לטורקיה. מנחה: ה. זכר. עורכת: הרצה יובל (ב).
* 21.30 — "פינת הגאוני" — דן אליס, גנן המוצדה וראש הגזרה (ב).
* 22.05 — "לילה טוב מירושלים" — תכנית חדשה בת שעתיים בשידור חי עם מיכה שגריר. שיחות, ראיונות ומוסיקה באולפן גלי-צה"ל בירושלים (צ).
— לקט פזמונים עם זמרת השנה, זמר השנה ולהקת השנה, שנבחרו במסגרת מבצע הסכום לשנת תשל"ד (ב).
* 12.05 — "שולמית" — מחזה מוסיקלי מאת גולדפדן, בעיבודו של מרק לברי (א).
* 13.05 — "נופי ארץ אהבתי" — זאב וילנאי עם אליהו הכהן ושירים (צ).
* 20.30 — "קונצרט" — התזמורת הסימפונית ירושלים — רשות-השידור (שידור ישיר בסטריאו מאולם תיאטרון ירושלים). מנצח: לוקאס פוס; בתכנית: "קלאסי וקל" — מארתון וינאי. מיצירותיהם של יוהן שטראוס, היידן, מוצארט, שוברט, ברהמס, הוגו וולף, בטהובן, ברוקנר, מאהלר, שיינברג, וברג (א).
* 21.05 — "שידור ישיר" — אירוע מסביר בעבר. הפעם: "גלום על ההופיס" — כיבוש אדמת בריטניה במלחמת העולם השניה (ב).

קולנוע

ירושלים

"סקנדלים" (הבירה) — סרט ... המרחק על שני דורות בסירות-דיגה. בעתשיחות לא השוואן בגרות על בגלי-הבגידה. ... — אך יש בידור, קצת בדיון וקצת שקוף.

"העוקץ" (סמדר) — קומדיה עסיסית על שני נוכלים זריזים בתחילת שנות השלושים. כרטיס אירה נגרת "משבעת בלי". מעסירי רפליל, שמשמטמטו אפס. אך הנהו את בכנו בלי ספק בעליתו.

"ירח של נייר" (רון) — בוגדאנוביץ' מחיה את שנות השלושים באה"ב, כשהוא הולך עם זוג מתוך — שני ימאים בן הבנין — גבר בעיר וילדה בת 9. אירנה, נוסטאלגיה, קולנוע-של-כפש, בדיחות-דעת פתוח — אבל בכן הכל נובלה ... סרט באורך בינוני או פחות ממה.

"חלף עם הרוח" (ירושלים) — הסרט הקלאסי של הקולנוע ההוליבודי, מבין מבצעתיאור ד' סלזניק שהלהיבה הצפת הרות, בגיס, שתמיד ימצא לו קהל, גם שגילו 35 שנה.

תל-אביב

"שירת הצ..." (אבנת, פאר, גבע) — אני ממליץ על הסרט מתוך שני היבטים. זהו סרט-אימים בד-פולה (לפי שאוהב זאת) בכנעה הימב, שיש בו תרגיל קולנועי רגים. כסרט בעל-משמעות הוא לא רק פסטגי, אלא גם מגוחך. בגש ... צחוק, ראיתי הזבבת צעירים מאוהבים והעידה בפני הופעתו.

"אמריקן גראפיטי" (גת) — לילה אחד בשנת 1962, בקליפורניה. סרט נוסטאלגי-אישי בתום רקה. מצוין מאוד ובנוי על ... בכולם בין הקציבה והגבעות, אך ...

"פרנקנשטיין" (אורדע) — פארודה על ברגלים — לא כמו שהיתה דסקופה, במגורת בבחינת דראמאטית ורפיוניה, אך קיימת בזכות ... טאיבת נהדרת ...

"שנאטי" (סינמה 1) — צליפה כימרת של בדיחות יהודיות נ'ידירקות נגסה מוקדזלה על רקע התקדשים. וודי אלן בשיאו ביותר.

"העוקץ" (אלנבי) — ראה בכ...

"לפני הסערה" (גורדון) — ...

"אוספים והחצבים" (דקל) — ...

"המציאות במערומיה" (פריז) — ...

"מכב פרא" (תכלת) — סרט מצויר ארוך של ...

בסקטוריו כביאת אותו לידי מחשבה עמוקה ולא משפחת ...

"הזלילה הגדולה" (סטודיו) — כרמה האבבורדי. המדהים ב... קיצותו של מארקו פררי ...

"ירח של נייר" (חן) — ראה "רון", ירושלים.

"הזלילה הגדולה" (רון) — ראה "סטודיו", ת"א.

"3 המוסקטרים" (אמפי תיאטרון) — פארודיה עשירה ...

"המיקצוען הגדול" — פלישתו של צ'אפלין ... הפוליטיקה בשנת 1939 ...

יוקרת אש"ף לשיא

(המשך מעמ' 7)

זכויות כלאות. אך שכבות פלשתינאיות רחבות בעולם לא רצו ב"זכויות הירדניות", כפי שאינם רוצים בשפע הכלכלי הישראלי. לגביהם ישראל וירדן הן שותפות, שגזלו את נכסיהם הלאומיים והיליקום ביניהם.

בורי התפוררות בקרב הפלשתינאים כבר גלמו בעבר למתח ולהתרופפות המישטר בירדן, הדיאגה ורבמוכה במדינת ישראל. כך היה באירועי 1957 ברבת-עמון (פרשת ממשלת אל-נבולסי ונסיון ההפיכה), כך היה במהומות לאחר קרב סמוע ב-1966, והשיא היה בקיץ 1970, כאשר המטוסים החטופים בשדה התעופה של זרקא גרמו למלחמת האזרחים ה"ספטמבר" "פלשתינאית-ירדנית". הפעם ההתמודדות בתוך הממלכה איננה אלימה, אולם היא חריפה וקשה לא פחות מהיתה אז, כבעבר מכבים עתה סימני-שאלה לפני עצם זכות קיומו של המשטר הירדני ובמקביל גדל החשש בישראל.

ספק אם ממשלה פלשתינאית גרידא תחת לה ההכרה בינלאומית רחבה יעלה את יאסר ערפאת ללכת השלטון ממזרח לירדן. אך אין ספק שמשמכת החולשה ניכרת במעמדו של השלטון הערבי הירדני, המתון הזה ביותר לישראל כזה עשרות שנים. המדיניות הישראלית צלחה להתמודד בעתיד הקרוב עם מצב כת כזאת שונה בתכלית, הן בקרב מאות-אלפי הפלשתינאים שבגבולות שלטון ישראל והן עם אלה שבגבול המזרחי. לתנועה הפלשתינאית אין הישגים רבים במאבק בישראל. אך הישגיה ממורה לירדן במאבקה נגד השלטון ההאשמי עלולים להיות בעלי משמעות מדינית מכריעה לגבי עתיד "השותפות הסמויה". המאבקת בתנועה הפלשתינאית המיליטאנטית והסרת הפשרות.

דני רובינשטיין

(רשימה אחרונה בסידרה)

מכוניות למכירה

● טוסיתא משופצת — קונה רק בבקור יהקבל טוסיתא מחודשת לפי בפרס בית-חרושת אוטוקרס, בפרט ביצע הקונים ואחריות, העברת בעלות הינם!! טיפול 1000 טיפול 3000 הינם! ואחריות! מחסני חלקים ומוסכים לשרותך. פנה עוד היום לי"מ.ל.מ. רח' בר-שמן 10 ת"א (ימינה מגשר נחלת יצחק) טל. 251980 מוסך טוסיתא קרית-אריה, אזור התעשיה פתח-תקוה. רח' אריה שנקר 3, טלפון 914725.

● למכירה ב"מ 64 פתוח עם טסט 5.000 טלפון 844404.

הצעות עבודה

● למפעל תעשייתי באזור ת"א דרושים כרסמים בוגרי בתי ספר מקצועיים לעבודה מגוונת הקשורה בייצור ותיכנון מערכות משוכללות. לקבלת פרטים נא להתקשר בין השעות 08.00—16.00 אל טלפון: 973126.

● לחברה תעשייתית מהדרגה באזור ת"א דרושים טכנאי אלקטרוניקה ומכשירנים לעבודה מגוונת בפיתוח מערכות. לקבלת פרטים נוספים נא להתקשר בתאריכים 9.10.74 ו-10.10.74 אל טלפון 255322 בין השעות 15.00—18.00.

● למפעל תעשייתי ביהוד דרוש שרטט/ת בכבות ושרטט/ת אלקטרוניקה ברמה מקצועית גבוהה למשרד הטכני. העבודה בתנאי נוחות מירבית והמשכורת בהתאם לכישורים. המעוניינים יפנו טלפונית 757211 לקביעת ראיון.

שרותים

● 49.— ל"י בטוח צנרת, חשמל, מים, זגגות ותריסים. דשא בע"מ, טלפון 280706.

● סגירת מרפסות בתריסים, ויטרינות, חלונות, דלתות, מסגרות לשת. עבודה מעולה ובאחריות. טל.: 224481, 228358.

עיריית חיפה

מינהל הקריות

הודעה לתושבי קרית חיים, קרית שמואל וקרית חשמל

הננו מתכבדים להביא לידיעתכם סדרי העבודה במשרדים העירוניים בקריות לעונת החורף:

א. משרדי מינהל הקריות, בה"ח אחי אילת 27, טלפון: 727862.
פתוחים לקהל: בכל יום בשעות 08.00—13.00 לפנה"צ.
המדורים: פקוח על הבניה ודרכים יהיו פתוחים לקהל גם אחה"צ בימים א', ג', ה' בשעות 16.30—18.30.

ב. סניף העיריה — בה"ח אח"י אילת 14 (סניף עמק זבולון), טלפון: 722697
לתשלומי מסים, ארנונות וכו' —
פתוחים לקהל:
בכל יום בשעות 08.30—13.00 לפנה"צ.
ביום ו' בשעות 08.30—12.00 לפנה"צ

ג. משרדי שרותי הרווחה וקהילה — סניף הקריות
עברו למעונם החדש בשד' וורבורג מס' 7, קומה א',
טלפונים: 9—731168
פתוחים לקהל: בכל יום, פרט ליום ו', בשעות 08.00—12.00 לפנה"צ.

לתשומת לב התושבים:
מר י. ציזיל, סגן ראש העיריה — יקבל קהל בכל יום ב' בשבוע במשרדי המינהל הנ"ל בין השעות 16.30—18.00 אחה"צ.

י. בחרב מ/מהנדס העיר מנהל מינהל הקריות

ואהבת לעירך כמוך — תן ידך לנקיון חיפה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי קרית-גת

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית-גת, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא:

1) שינוי מס' 11 לתכנית מפורטת מס' ד/292 איזור התעשיה והמלאכה בקרית-גת גושים — 1835, 1834, 1833 (חלק א' מצרב).
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
אלה הם עיקרי הוראות התכנית:
יחלוק את השטח בגודל 126.395 ד' למלאכה ותעשיה מסחר (תחנת דלק) איזור למוסדה ציבור, שטח ציבורי פתוח, שטח לשמורת רכבת, דרכים, שטח להצלת בים, מתקן הנדסי וכו'.

2) שינוי מס' 12 לתכנית מפורטת מס' ד/292 איזור תעשיה ומלאכה בקרית גת גושים 1855, 1835, 1834 (חלק ב' — אבצבי).
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
אלה הם עיקרי הוראות התכנית:
יחלוק שטח של 240.030 דונם למלאכה, תעשיה ומסחר (תחנת דלק) איזור למוסדות ציבור שטח ציבורי פתוח, שטח לשמורה הרכבת, דרכים, שטח להצלה בים, מתקן הנדסי וכו'.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית או גובל אתו רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

(—) י. דרויאנוב
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

י"א בתמוז תשל"ד 1.7.74

ועדת משנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי ראשון-לציון
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות על החלקה 323 בגוש 3928 ברחוב מונטיפיורי ראשל"צ. לפי תכנית בנין עיר — תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג' ומותר לבנות עליה 4 קומות. בקשת בעלי החלקה היא הקלה לבליטת מרפסות 10% בקו בנין מערבי דרומי.

לכל מי שיש התנגדות כאמור לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 ימים החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו לאישור.

ח. גיבשטיין — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

9.10.74

מוסיקה

מאת מרים בר

ערב ברליוז ומאראתונים

התזמורת הסימפונית ירושלים (רשות השידור), מנצח "ירי כנר של בהלוף" — הקטור ברליוז; המנצח לוקאס פוס; תיאטרון ירושלים, 5.10.

קונצרט זה (שמעתיו בשידור חוזר), כנראה, בתכנון רב. יוניס אלברטס (ארצות הברית) שרה ארבעה מכלל ששת "שירי הקיץ" לברליוז: הזמרת היא בעלת קונטראלטו יפה, אך אני מפקפקת אם שמע אותה לפני הופעתה עם התזמורת בעל סמכות ואחראי. הדיוק בזמרה היה פגום — כמו עם "זמרה בין התווים". גם ליווי התזמורת לזמרתה של אלברטס היה רחוק משלמות.

אבל האוזן נזכרת בזמרות אחר... [illegible] כנראה. אין לוק בהם להוסף. איני יודעת, מי צריך או יכול לדאוג לכך. גם אין לי מושג איך אפשר לעשות זאת. אך ודאי דרוש משהו שאפשר אולי לקרוא בשם "מדיניות" גם בתחום הזה. מתכוונת אני למערכת כללים של סלקציה, שתחייב במות ציבוריות, ... ועידוד, סינון, פסילה וכו' — מבין שולחו צורך לקיומו של "תור" לבמה ציבורית לקונצרטים. התנאים ה"אובייקטיביים" אצלנו גורמים (רצבים ישוע לרבים הקרובים לא צעירים) גם לירידה מן הארץ. מובן, שהדבר נוגע לא רק לזמרים ולזמרות שבילו בארץ, לכבוד בה מוסיקה ונדחו לירכתיים. אבל לגבי אמנים שקולם הוא הכלי המוסיקלי שלהם יש לענין אספקטים מיוחדים המחריפים את הבעיה עד כדי נשירתם של אמנים מן הבמה.

הסולן השני של הערב, נשי לוין הווילק (ארצות הברית) בסימפוניה "הארולד באיטליה" הפיק מכליו צליל מעודן וניואנסים דקים.

כפי שסופר בעתון, מנצח מר פוס השבוע על מאראתון, הפעם "וינאי". נבכתי באחד המאראתונים הראשונים בתיאטרון ירושלים, בראשית דרכו זו של לוקאס פוס. ... [illegible] ... שהורי מוסיקה באמת. מקל כמה עגונות, ודאי כבר נצבר נסיון מספיק כדי להעריך על דרך הבדיקה. מה שיעור המשתתפים באוזנה למאראתון כזה, הלומדים אמנם להתרגל לבוא לקונצרטים של מוסיקה גדולה (כלשון הצרפתים), ואין להם המאראתון רק בגדר עוד "הפנינג" (וביחוד מאראתון וינאי כזה, שבו מוסיפים גם ריקודים באכסדרה של תיאטרון ירושלים!). כך פוס עושה קצת מהומה שיש עמה גם לאר פעם "שהיר", ועבודתו מוסיפה כבוד לעמה — אבל האם הוליכה היא גם להרחבת חוגם של אוהבי מוסיקה? אפשר להטיל ספק בכך. לפחות החלק מן ה... שהה הזאת נודף ריח זה. ממש מחושב "להרשים", אולי אף "להיות". אבל מאראתונים אלה האם אין בהם גם ביטוי המשראליזציה לגבי מוסיקה בתבאים סימפוניים? אולי פועלה עשיה זה בכיוון הפוך לרצוי?

האנסאמבל הקאמרי הישראלי, קונצרט התזמורת עם אבנר שלי רושיה; המנצח שמואל פרידמן, אולם רקאנאטי, 5.10.

מבנד הכנת הערב הבחינה הדארגון במידה גדולה של קפידה ומסירות. אבל ידו של שמואל פרידמן היתה כבדה, כבדה מדי ומבוקרת מדי כבר ב... סימפוניה של היידן "התרנגולת", וכבדות זו בלטה מיד בפתיחת היצירה. והכל כאוב. כהורי ההתחלה הזאת היא אחד הפרקים הנאים, הנוצצים ביותר ורבי-ההומור של היוצר הגדול.

המלאכה — אבל היא נאלץ להאבק קצת עם הבאסה התזמורתית כדי שישמעו אותו באולם. איסר בריסקין נגלה במרחה טובה שלו בשירים של צ'איקובסקי, וקולו הרשים הרבה יותר מ-ברסיטל הראשון שלו (בית ציוני אמריקה), אבל הוא עשה מאמצים ברותיים "לאמץ" את הבאס שלו — כלום חבב באמה, שיוכל לערוך בפני כל כלי התזמורת שהרד... וקלה בלי המתים, טוב ושוב, את קולו הבהיד?

האקוסטיקה הבהירה של אולם רקאנאטי מבזירה במידתמת את הדיפה הצללים של הכלים, אך ודאי לא יחשב הדבר לפריבילגיה מובנה של המוצה. אם יבדק בקונצרטים אחרים את תכונות האולם כדי להתאים אליהן את נפח הלילה.

מבל יצירות הערב זכתה הסרנאדה של צ'איקובסקי לביצוע הקולע ביותר. שמענו אינטרפרטאציה נאה, ... ביצירה שהלהיב הרוסי כתב במצגה ... (ביחוד באלגרו ...) אפשרויות ... לגילוי סגולותיה של הנב... ברה, שלא-אימיצים בתבריה הם מוסיקאים בקאליבר סולני. אך ברור, כי התלהבותו מהאוזנה ליצירת ההיננית שחתה בהרבה ... המלהנות הבאגאלית של הפרק האחרון בסרנאדה (על אף הקדושה הפליאה שבפרק זה).

אבל רב עוד יותר יצא הליווי להולכים. הבנר בורים בלקין, פנים חדשות על בהמתנו, הולך בלי ספק בדרך המוליכה לחוודנר אזורות שלמה, וב"ביגאי" לדראמה המוביבת ...

תיקון לחקיקה בענין אימוץ יתומים ושינוי שמותיהם

במסגרת העזרה המשפטית שהעניקו למשפחות שנפגעו, טיפלו בשבים האחרונים הלשכה המשפטית של מועצת הפועלות למשפחות נפגעי צה"ל, בהשגת צווי אימוץ ליתומי צה"ל, אשר אמם היתה נישאה שנית והבעל החדש הביע רצון לאמצם.

כאשר שלהורי הבנוה לא היה כל מעמד משפטי בעת הדיון על אימוץ נכדיהם, היו מקרים שהאימוץ נעשה בלי ידיעתם ופגע בהם קשה.

לאור מצב זה, יזמה מועצת הפועלות תיקון לחקיקה הקיימת וביום 15.8.74 פורסמו ע"י שר המשפטים חיים צדוק תקנות בנושא זה: התקנה קובעת, כי אם נפטר אחד מהורי המאומץ או שניהם, יזמין בית המשפט את הורי הנפטר, אם אפשר, ויתן להם הזדמנות להשמיע טענותיהם לענין האימוץ. עוד נקבע, כי בית-משפט הבא לאשר שינוי שם של קטין שאביו נפטר, יזמין, אם אפשר, את הורי הנפטר ויתן להם הזדמנות להשמיע טענותיהם לענין שינוי השם.

תאטרון ישראל

הערב 9.10

הבימה
התנה — האולם הגדול
משחק ההתולים, האולם הקטן
הה, הר יולה — נוה איתן
הקאמרי
שלום משיבה — תל-אביב
התיאטרון העירוני חיפה
נצר הברבורות —
אולם גוהכבי 8.30

אולפן גרג (בריקמא)
פותח ביום ג', 15.10.74
קורס ערב של חודש
קצרנות
עברית ו/או אנגלית
הצלחה מובטחת! פרטים:
ת"א: גורדון 5, טל. 224532
חיפה: בי"ס "בעלה".

הודעות לציבור

משרד התקשורת
מכרז מס' 143/74

מוזמנות בזה הצעות לאספקה: 70,000 יח' הקע לטלפון כלות ... לבן לפי מפרט 0087 ... 10/.

מקום האספקה: המחסן הקרוב ביותר על תשבץ המציע תחכה. מועד האספקה הדרוש 25% לי' חודש החל מחודש לאחר החודש הזמנה.

ספרי הצעה, מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל אצל מנהל מחלקת אפסנאות ומחסנים, רחוב הרצל 172, תל אביב כל יום בשעות העבודה חדר מס' 17.

בצירוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית בשיעור של 10% מערך ההצעה עד —.50,000 ל"י ובתוספת של 5% עבור יתרת הסכום שמעל —.50,000 ל"י אשר תשמש ערבון לקיום תנאי האספקה.

את ההצעה יש להכניס לאחת מתיבות המכרזים הנמצאות:
1) בלשכת המנהל הכללי, בנין הדואר המרכזי רחוב יפו 23, ירושלים.
2) בלשכת מנהל בתי אפסנאות ומחסנים, רחוב הרצל 172, ת"א (חדר מס' 8 תיבת הצעות מס' 1)

לא יאוחר מיום א' 27.10.74 בשעה 12.00 לפנה"צ, על המעטפה יש לרשום מכרז מס' 143/74.

הצעה שתשלח בדרך אחרת לא תובא לדיון.

משרד התקשורת אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד.

הצעות במברקים לא תתקבלנה.

המנהל הכללי
משרד התקשורת

קולנוע

מאת זאב רב-נוף

נטפלים לבחור יהודי טוב!

("לפקה", עדן, ירושלים; הוד, ת"א; אורה, חיפה)

ג'ודית קריסט, המבקרת הזוהרת (על אף השם המוזר) האמריקאית הותיקה, הכתירה את הביקורת הקטלנית שלה על "קזבלן" של מנחם גולן במאגאזין "ניו יורק" בכותרת "בעמקי גולן", ובכותרת-משנה הוסיפה: "אינך חייב להיות יהודי כדי לשנוא את "קזבלן", אולי זה עוזר". יש לי רושם, כי הדברים הללו מתאימים ביותר גם לסרטו האמריקאי הראשון של גולן "לפקה" (ארה"ב, 1974). בחירת הנושא, כלומר סיפורו של גאנגסטר יהודי-אמריקאי מפורסם, היא לגיטימית. לואיס (לפקה) בוכלטר היה "מאפיונר" סמכני ורצחני — והוא גם עשה היסטוריה — זכה להיות הגאנגסטר "המאורגן" הראשון שהוצא להרג באה"ב. השאלה איננה מה, אלא איך. כלומר כיצד מתמודד גולן עם אחד הסוגים הקלאסיים שבעולם הקולנוע האמריקאי השיפוטי. וצר לי לומר כי מההתמודדות הזו, הן מבחינת המיליה והן מבחינת השימוש בסגנון, הוא יוצא כוזב.

ראשית, המיכאניזם של הוצאיר פסיכולוגיים, השאלה הראשונה בגילה: מה מריץ את לפקה? כיצד נעשה לפקה מה שהוא? ולבסוף — מהו אפיו האמיתי של לפקה? בפורט לא קצר, בו אין גולן אפילו מורה להראות לנו את מקום מגדרו, את משפחתו, מציג הסרט את הגיבור הצעיר בשנת 1912, בברוקלין, כבר פושע מן המובן. הפרולוג מציב רק להראות כי הוא יוצא נכבד בבתי-כלא לעבריינים צעירים, וכשהסרט גופו מתחיל לפקה חחור, קשוח ובלתי-מתפשר, כדי להשתלט על אחד הנתחים השמנים של עולם הפשע הניו-יורקי. מעתה הצגה מיכאנית, טכניצבעית ממש, אך בלי הפעקה כלשהי של שני העולמות הנפרדים — לפקה כראש כנופיה רצחני, ולפקה כבעל-משפחה יהודי אוהב הפסח. הסכימה זורמת בלי כל הפתעות, בעיגולים קונצנטריים, ללא תחושה אנושית ממשית, כשכל הדמויות סביב לפקה אינן אלא בובות נוכשות על ידי משיכת חבל הדגניג. התוכן של הסצינות משתנה, אך בשום פנים ואופן לא המהות או הצורה.

עם זאת, ועל אף השטחיות המוראה של התיאורים, מצליח גולן איכשהו להגניב את הנימה האירונית ללפקה, שאינה גונבת בשום תחושה של רצף הגיוני בבנין הדמות. התחושה היא כי לפקה טוב יותר מאחרים (ממילא הם כה שולפים, שכל מה שאנו יודעים עליהם הוא רק קלילה), מהגאנגסטרים האיטלקיים המגודניים החלקלקים ומהדאי כאנשי החוק, שהם הרבי-רחומים, מאריסטים גאליהם, ואף שקרנים צלובים. כך במוד, בקטגוניה גבוה בין החוק לבין האיטלקים, בצליחים להסלל את הבחור היהודי הטוב הזה לפקה. בעל לב זהב, אהד משלנה, אהר הרבה להשתמש בביטויים עממיים כמו "פרק" או גבב.

אהבה לגאנגסטרים בסרטים, שבובעה אוליבה את המנזרה האמריקאית שעבבה חיים ("הסנדק"), היא כיום לגיטימית. אך השאלה היא הן בפרופורציה והן בצורות ההצגה. המפורפרציה, כלומר האינוק הזק, העליכה על החבל, הר ספה הטוב. אינך יכול לעשות אליגוריה של רוצח מתעב. לשם אינזן אתה חייב להציג מה הביאו לכה. כיצד הוא עצמו נהיה קרבן החברה. וגם לא לשכוח את הקרבנות ואת אנשי-החוק. הקרבנות של גולן הם אנונימיים, הם "מספרים" שנופלים ותו לא. ואילו אנשי-החוק, כאמור, הם שלילה עד כדי כך, שאחד מהם, כי שהיה פעם ידידו ורעו של לפקה, נמצא לבסוף הבוא אליו לתת הגידה נים למות ולבקש מחילה בשם הדין (!). בשתו המוכיר מאדישי ... ובבית-נצרת, וגמולי, שאם "לפקה" לא בהקל בבעיות צבוהה בתקופות שם היא קיימת (לרבות ישראל), הרי הדבר אבע מפשוט: הסרט פשר והיות כבדי להציג אליגוריה אתמה ומשכנעת. הוא מקאיד אותך קר ואדיש להלוקטין. אז לשם מה לפגוש בו? סוף-סוף אין כאן אלא נסיון לעשות סרט קופתי לכמה, וכל הד... אינו הטוב ביותר.

לכתהם גולן כבבאי הסר אתו "קפיץ לדרוך". היוצר אבן סרטי גאנגסטרים, בתחום מיוחד היה כבר כל מיני סרטים, גדולים וכוכבים, קטנים ובלתי-חשובים, מצליחים ופסולים. אולם בכל המקרים היו אלה סרטים שמשפים, מתירים, קבוצים, הללים בטבע הדהות של הנושא. גולן "מוכך", הוא מבנים סצינות אין סוף לאנטיקליימקס, מאבד את הרצף ואת הקצב. משחק יותר על המידה בפרסים צדדיים, מאבד את היומה. כאילו הצאכר משתלט עליו. הדוגמאות רבות. אך אתפשק באחדות בלבד: הבדיחה היהודית המפורסמה המגיעה כאן עד לאבסורד. שני שליחיו של לפקה מנהלים דו-שיח עם סוחר סיני, כשאחד דובר אנגלית, האחר סינית, ואילו הבדיון השני "מתרגם" את השיחה, או "מקרה הכיך", כשלפקה מסתתר אצל הגבי זולר. דיהיה בבבריר מהסצינה הזו כדי להדגיש את דרכנו של הגיבור ונאמנותו לאשתו האהובה. גולן הפך סצינה זו לדוגמה לאבסורופורציה ולטעם רע.

לבסוף הסיום, הפרטים המדכאים על התוצאה להורג. לשם מה? הדבר כבר הוצג בקולנוע (למשל ב"אני רוצה לחיות") במטרה הומניסטית ברורה — להתריע נגד שבט-שזית. אבל כאן, בלי כל הבחה, בלי כל מניע סביר, דבר מגעיל. שגם מאריך את הזמן ואת הפאגנות, ורק כדי שוב את אשמת השלטונות שרצחו את היהודי היקר הזה!?

בתוך כל אלה קשה לחפש צרוקים. טוני קארטיס בעשן על הסינה שעוזה הרצבנית, פשוט אין לו מבה ליצוק זכות רצופה כלשהי. כדאי לציין לטובה שני השחקנים המבצאים חים לכחזה, שהקנים מצליח, האוכדים כאן בים של תיפלות — אנג'אנג קומר (ברגיס) ומילטון ברל (אבית). בשוחו של דבר כל אישיורסים שייך לקרקע לשחה. כשם שכל הבמאים הזרים שביקרו בארץ — דיקינסון ולייבס, קרמבולד וקלין ואחרים — נכשלו בהצגת האפש הישראלי, כך נכשל גם גולן בסוג קולנוע אמריקאי לאומי מאד.

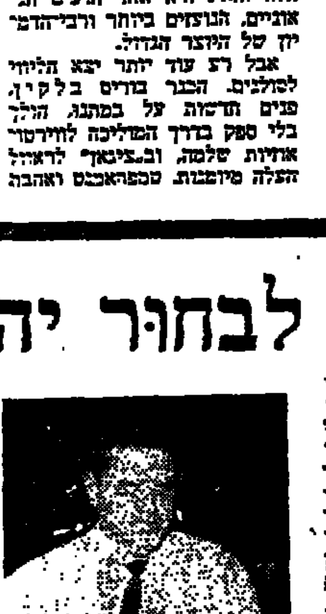

מנחם גולן

אגוד ערים אזור דן (ביוב)

מכרז מס' 5/74

אגוד ערים אזור דן (ביוב) מכריז בזה על תחרות בין הקבלנים על ביצוע עבודות הגנת מאסף האילון על ידי סיפון גלי ג'יו, לפי חוזה מס' 78.

חומר למכרז אפשר לקבל החל ביום ד' 9.10.74 (פרט לשבתות, חגים) תמורת —.100 ל"י (שלא יוחזרו) במשרדי האגוד ברח' בחלב בנין 34, קומה ב', בתל-אביב בין השעות 10—12 לפנה"צ.

את ההצעות במעטפות סגורות ומסומנות "מכרז מס' 5/74, חוזה מס' 78" יש לשים בתיבת המכרזים במשרדי האגוד בכל יום בין השעות 9—12 לפנה"צ עד יום ב' 18.10.74 בשעה 12.00 בצהריים.

על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית שיכסים עליה גזבר האגוד בשיעור של 5% מסכום הצעתו לתקופה של 3 חודשים מיום הגשת ההצעה, אחרת לא תובא הצעתו לדיון.

אין האגוד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

יצחק כפפי
יו"ר מועצת האגוד

קולנוע

תל-אביב
אופיר — ההורי אכזנו צבעונים 4.30, 7.15, 9.30
אסתר — מגרש השדים
אורדי — המרגלים
אלנבי — העוקץ
בן-יהודה — דודה ביים
גורדון — לפני הסערה
גת — אמריקן גרפיטי
דקל — אוכבים להוהים 7.30, 9.30
דרייב אין — הקוסם מארץ עוץ 7.15
הבר מרצים 9.30
מוצ"ש 12.30: בלהס הסה
הוד — לפקה
המרכז — מליתה
זמיר — הגוף
חן — ירח של נייר
לימור — מגרש השדים 4.30, 7.15, 9.30
מוגרבי — 3 המוקצנים
כנתמיד — רקם הגיבורים
מקסים — מי מפחד מקרטה
סינרמה — צ'ילי והצי 7.15, 9.30
סינמה 1 — ישנוני
סטודיו — הזלילה הגדולה
פאר — הנזה במרסיי
פריז — המציאות במערומיה
צפון — שני גברים בעיר
רמת-אביב — אבו אל בנאת 7.15, 9.30
תכלת — מכב פרא
תמר — שורפת הגברים
תל-אביב — בולקת
ניו-יורק 7

יפו
נגה — נסיכת הקרשה 10, 12, 2, 4, 7.15, 9.15
ציליל — אוזאנטי 4, 7.15, 9.15

בת-ים
רמת-יוסף — עמה טובה לאוהבים

חולון
ארמון — לפקה
מגדל — צ'ילי והצי 4.30, 7.30, 9.30
סביר — סידני וגוצב

רמת-גן וגבעתיים
אורדע — הארסיסטים בסופרמרקט
אואזיס — שבוע 4 / 4, 7.15, 9.30
ארמון — אוגאני 9, 6.30
גל-אור — הטבגו הארון בפריז
הדר — צ'ילי והצי
לילי — סרפיקו
רמה — סיפורה של נימפומנית
שבים — אהבת החיים

נתניה
אסתר — הכפתה 7, 9.15
גחצ'ה והבגול 4.30
סטודיו — פתוח: המבט 7, 9.15
סגור: עד שהגט יפריד
ביבוע 9, 7
שרון — קוראים לי אף אחד 7, 9.15

הרצליה
דגניה — שלושת המוקצנים 7, 9

כפר-סבא
עמל — צבאו של גורדון 8.15
חן — פרנק סרפיקו 7—9.30

הוד-השרון
בית הפועלים — הסימפוניה האירוטית 8.00

חדרה
חוף — אבו אל בנאת 7, 9

פתח-תקוה
אורות — יורשת במלכודת 8.30
הדר — המרוץ לחיים 4, 7.15, 9.15
היכל — הפרפר 4, 7, 9.15
שלום — צ'ילי והצי

ירושלים
אדיסון — חינוך בני
אוריון — הוזה במרסיי
אורנע — הכל למען פיס
ארנון — האינדיאני הקטן
אור-ציל — הארסיסטים בסופרמרקט
הבירה — סקורפיו
חן — הסנדק האיטלקי
ירושלים — חלף עם הרוח
סמדר — העוקץ
עדן — לפקה
רון — ירח של נייר
מיטשל — צ'ילי והצי

חיפה
אוריון — המלך זנגו
אורה — לפקה
אורדי — בנגות
אמפיתיאטרון — שלושת המוסקטרים
ארמון — הייקסטור הגדול
אורדן — הסנדק 6, 9
בית רוטשילד — "מארה כאר" 6.45—9
חן — העוקץ
מירון — שלושת המוקצנים
עצמון — סרפיקו
עצמון — חכם גמליאל
פאר — צ'ילי והצי
רון — הזלילה הגדולה
שביט, הר הכרמל — מי רצה את שילה

קרית-טבעון
יובל-אור — חיה ותן למות 7—9
זהר — 7: שירת הדרום; 9.15: אדי הבלש

טלוויזיה לימודית

16.00 "בגיס הראשון" — מסיפורי שפת הנחל. 16.13 הלן קלר — מאבקן הדרמטי של ילדה נכה ומורתה להתפתחות הבנה. 16.40 תבונות טכנולוגית — על תבונת החומר. 16.57 "כריסטופר קולומבוס" — על אי שהגיע לה את אמריקה.

טלוויזיה כללית

17.30 חדשות, תכניות ילדים — 17.32 משפחת פרטרידג'. 18.00 סרטים מצוירים של וולט דיסני. תכניות ערביות — 18.30 קיצור החדשות. 18.32 לנוער. 19.05 כרטיס ביקור. 19.30 היומן דבר לאן. 19.27 סקירת תכניות. 19.30 חדשות. 20.00 — האוהבת והפרופסור. 20.30 מבט לחדשות. 21.00 סרט קולנוע: "המשכונאי". 22.40 מדברי חכמים על האדם וזהותו.

הגל הקל

6.00 כה טובו; 6.10 התעמלות; 6.20 שעון מוסיקלי; 6.59 רגע של עברית; 7.00 הבוקר הזה וסקירת עתוני הבוקר; 7.35 זמר זמר לך; 7.55 אור ירוק; 8.15 בוקר טוב; 8.55 בעקבות החדשות; 9.05 המשך בוקר טוב; 10.05 כאן בבית; 11.00 חדשות וסקירת עתוני הצהרים; 11.05 המשך כאן בבית; 11.40 לאן הערב; 12.05 במקצב קצר; 12.30 שירים מגלגו; 13.05 בחצי היום; 14.10 כאן אהוד מנור; 15.52 על רגל אחת; 16.10 רגע של עברית; 16.11 משירי המסך הגדול; 16.30 בתקווה שהבין את הרמז; 16.35 המשך משירי המסך הגדול; 17.10 כה הקסר; 17.50 בנעימות קלות; 18.05 לאור הזכרונות; 18.45 היום בספורט; 21.05 אני חדש בארץ; 21.30 פינת הגיאון; 22.05 עד חצות בירושלים; 23.05 עד חצות בירושלים; 0.10 לילה של כוכבים עד שעה 1 (כל היממה חדשות כל שעה).

רדיו רשת א

8.10 קונצרט בוקר — קלרק: תרועת החצוצרה (אדוארד פאואר ביגס — אורגן עם להקת כלי נשיפה מנחושת), צ'ייקובסקי: "אגם הברבורים", מערכה שניה וראשית המערכה השלישית, 10.05 צ'ייקובסקי: "אגם הברבורים", סוף מערכה שלישית ומערכה רביעית. דבוז'אק: סקרצו קפריצ'וזו, אופוס 66 (התזמורת הפילהרמונית הצ'כית בניצוח ראפאל קובליק); 11.00 עברית לעם; 11.15 שיר ופזמון; 12.05 רסיטל — שרה פוכסמן-דיימן (פסנתר) — היידן: סונטה מס' 13 בסול-מינור, פולנק: חמישה אימפרומפטי, צ'ארלס איבס: סונטה בשלושה עמודים, ג'ואן פרנקס-וויליאמס: שלוש בגיאנטורות; 13.05 קונצרט צהרים — מוצארט: קונצ'רטו ברה-מינור לפסנתר ולתזמורת, ק. 537 ("ההכתרה"), (רובר קאזאדסי עם חברי תזמורת קליבלנד בניצוח ג'ורג' סל), צ'ייקובסקי: "פרנצ'סקה דה רימיני", פנטסיה לתזמורת על-פי דנטה (מנצח: אנטל דוראטי); 14.10 לאם ולילד — סיפור לפעוטות, מה הרגיה גל, לילדים הגדולים — "שאול ויהונתן"; 15.05 רדידע — משדרים להרחבת הדעת; 15.30 מאוצר הספרים; 16.10 רגע של עברית; 16.11 בין קודש לחול; 17.10 התזמורת כלייבשיפה; 17.40 החידון המוסיקלי; 18.05 על אנשים ומספרים; 18.05 מועדון שעון הזהב; 18.55 להקלאי — סקירת פגעים; 19.00 היום הזה; 19.25 קלאסי וקל; 19.50 פרקי היום בתנ"ך: יהושע, פרקים ג', ד'; 20.05 נגינה בצוותא (סטריאו) — עם הרביעיה הדנית (כלי-קשת), ויקטוריה פוסטניקובה וגנאדי רוז'דסטבנסקי (פסנתר 4 ידיים) ו"אנסמבל "אמאס" מברלין. תדאוש ברד: "משחק", לרביעיית כלי קשת, גריג: 1) מחול נורבגי, מתוך אופוס 35 (לפסנתר 4 ידיים), 2) רביעיה בסול-מינור, לכלי קשת, אופוס 27, מנדלסון: קונצ'רטו ברה-מינור וכלי-קשת (סדריין: ריינר קלבלה); 21.20 פרקי חזנות "בבקהדך"; 22.05 תבניה דת; 23.05 הקונצרט שלי; 0.10 רגע של שיר.

גלי צה"ל

5.58 ברכת השחר; 6.05 צלילי בוקר; 8.05 יומן הבוקר; 9.05 ד"ש עם שיר; 9.55 פגס בי"ס; 10.05 המשך ד"ש עם שיר; 10.55 מילה בסלע; 11.05 תמים ועספים; 11.55 צו קריאה בספרות צבאית; 12.05 יומן הצהריים; 12.30 המשך המים ושכים; 14.05 שתיים עד ארבע; 16.05 מכעזר המרגניה; 17.05 יומן הערב; 17.40 פזמונים לכולכם; 18.05 משחק עימות; 19.05 כרצונכם; 20.05 הקונצרט השבועי: 1) דג השמך מאת שוברט, 2) קפריציו לכינור מאת פגניני; 21.05 תיבת נח; 22.05 לילה טוב מירושלים; 23.53 שיחת חצות; 0.05 יומן חצות; 0.30 צלילי לילה; 2.00 מבזק ידיעות (מבזקי ידיעות גם ב-3.00, 4.00, 5.00); 2.05 קצה קטנה של נעימה; 3.05 פזמונים אל תוך השחר עד 5.58 (כל היממה חדשות כל שעה).

בתי-מרקחת

בירושלים
עזה, רחוב עזה 15, 83262; חבס, עיר העתיקה, רחוב הגיא, 203285.

בתל אביב
גוטמן, רחוב אחד העם 91 (צ' הביבה), טל. 285301.
תרופה, רחוב דיזנגוף 217, טל. 223488.

בחיפה
המזרח, הרצל 87, 663211.

ברמת גן
הן, ז'בוטינסקי 99, לפתיח.

בחולון
דרור, רח' ההסתדרות 80.

בבת ים
צורא, רח' בלפור 135.

בפתח תקוה
פינסקר, פינסקר 3.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא — "ביתיים"
"קדמה" נוה כבן מרכז מסחרי.

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת: א. דה-פיליפ

פתיחת העונה ה-28
1974/1975
● 12.10 ● 15.10 ● 19.10
● 21.10 ● 23.10 ● 26.10
28.10

הרוזנת מריצה
אופרטה מאת קלמן

הצגות מיוחדות
ת"א ● 29.10 ●
חיפה 10.10 ● ירושלים 14.10

לוציה די לאממור
אופרה מאת דוניצטי

● 10.10 ● ריגולטו ● ורדי
● 20.10 ● לה טראוויאטה, אופרה מאת ורדי
● 27.10 לה בוהם ● פוצ'יני
31.10 נישואי פיגארו, אופרה מאת מוצרט

כרטיסים: אלנבי 1 טל. 57227

לבריאות

כיצד להלחם במזון מזוהם

מאת רחל גר

אם ישאירו רפרפת על שולחן בחום החדר למשך 24 שעות, יגיע מספר צאצאיו של כל חידק הנמצא ברפרפת למספר בעל 20 ספרות!! החידק הגיע אליה דרך זבוב שבילה קודם בערימת זבל, בגלליסוס או בית־שימוש שהיה פתוח. זהוי רק אחת הדרכים הגורמות לזיהום המצויים על האדם. סכנה אחרת הם הירקות כי זובלו בזבל אורגני הכולל הפרשות של אדם או בעלי חיים. ירקות אלה יכולים להעביר לאוכל בין השאר גם חידקי כולירע שמשרד הבריאות התריע שוב בימים האחרונים על סכנת התפשטותה. דיזנטריה, טיפוס הבטן, אמבות ותולעים שונות נמנים על הצרות והמחלות שמזון מזוהם עלול להיות הגורם להם.

דוגמה נוספת לדרכי זיהום הן שקיות החלב העוברות בהבדלים רבים עד שהן מגיעות לביתנו — התלכלכות מבחוץ והתרבות חיידקים גם בפנים. נתחי בשר ונקניקים חשופים מאד לזיהום, כי זבובים מתיישבים עליהם. בקיצור, כל מזון המוחזק בחנות או בבית ללא קרור או באריזה פגומה, שיירים רבים ממשמשות בו וחרקים ובעלי־חיים שונים מטיילים עליו, סופג מנות גדולות של חיידקים ומזיקים אחרים, העלולים להיות מסוכנים לבריאותנו.

מומחי בריאות מזהירים מפני ביצי ברווזים ואווזים, כי ביצים אלה עלולות להכיל חידקי סלמונלה המסוכנים לבריאות. חיידקים אלה חודרים ממעי העופות אל הביצה לפני הטלתה דרך קליפתה הדקה מאד. חשוב לדעת שביצי תרנגולת אינן טומנות בחובן סכנה זו, כי קליפתן עבה יותר. אולם גם כאן יש להזהר בביצים סדוקות. אין לקנות כאלה. אם נסדקה ביצה בבית, יש לבשלה מיד בבשול.

לגבי מצרכי מכולת, אמצעי הזהירות הראשון הוא להחליף את החנווני שהנוהג הוא עצמו אינם נקיים. אותו דבר אמור לגבי הקצב, מוכר הדגים וכדומה.

אשר לירקות, חשוב לדעת את המקור ממנו נרכשו. אולם בכל מקרה יש לרחוץ אותם בשיטה זו: שורים אותם בקערה מלאה מים שהמסו בהם סבון או תחליף סבון כגון דטרגנט כלשהו. הסבון והדטרגנט ממיסים את חומרי הריסוס — שהירק רוסס בהם וכן את הזהומים הדביקים בחיידקים שדבקו בהם באחד השלבים בדרכם מן השדה אל המטבח. לאחר השריה במים אלה, יש לשטוף את הירקות היטב במים נקיים תחת זרם. אחר כך מאחסנים את הירקות במקרר או במקום קריר. נקוי ירקות־שורש, כגון גזר, בצוניות, סלק, סלרי וכד' נעשה על ידי שפשוף במברשת בעת הרחיצה, כדי להסיר את האדמה שדבקה בהם.

כדאי לדעת שירקות ופירות שרוחצו בשיטה זו נשמרים תקופה קצרה יותר מאלה שלא רוחצו ולכן רצוי לקנות כמויות קטנות בלבד של ירקות ולחדש את הרכש לעתים קרובות יותר. רחיצה בשיטה זו אינה מקלקלת את הטעם של פירות וירקות.

לחם חשוף המובל בתיבות שלא נועדו לכך מזוהם.

חצרות אחוריות מזוהמות של חנויות מכולת מסכנות את המזון.

חשוב מאד להקפיד על שלמות האריזה של מזונות קנויים. בקופסאות שימורים חשוב להקפיד על כך שהקופסה תהיה נקיה מחלודה ובעיקר שלא תהיה תפוחה! כן רצוי לדעת את הזמן המיוחד המצביע על השנה ועל החדש היצור ולא לקנות שימורים שגילם יותר משנתיים מקסימום, כי יש התמוססות בדיל או צופרת. קופסה שהמכסה או התחתית שלה אינם ישרים אלא בולטים החוצה, פסולה למאכל. התנפחות מעידה על פעילות חיידקים מסוכנים ביותר העלולים לגרום אפילו למות. חשוב לדעת, שהרתחת שימורים איננה מחסלת את הסכנה.

אדם המשתעל או מתעטש ליד שולחן האוכל פולט ענן בלתי נראה של טיפות ליחה ורוק זעירות המשגונות חיידקים. אם הוא חולה במחלה מדבקת, ואפילו רק מבזון החיידקים שנפלו על המזון מתרבים והם עלולים להזיק לאחרים.

כל פצע מכיל חיידקים. פצע מוגלתי מכיל חיידקים מסוכנים. יד פצועה של עקרת הבית או אדם אחר שנגע או טיפל במזון משאירה עליו כמות חיידקים המתרבים. גם יד בריאה יכולה לגרום מחלות אם היא מזוהמת. ואם החזיקה חפצים מלוכלכים לפני שנגעה במזון. עקרת־בית ששטפה רצפה, חייבת לנקות את ידיה היטב לפני שהיא ניגשת להכין אוכל. ה„ספונג'ה" אינה מנקה ידיים, רק רצפה. פצע יש לחבוש ועל גבי התחבושת יש ללבוש כפפת גומי או אצבע גומי. מכאן חשובה לכל אדם לשימוש בשעת שיצאל או צפרש. והעיקר כל המרבה ברחיצת ידיים הרי זה משובח, במיוחד אחרי הבקור בחדרי השרותים. רחצה נכונה לא נעשית במים בלבד אלא בסבון ובמברשת, וכן חשוב להקפיד על נקיון צפרניים.

רשלנות והרגלי עבודה פסולים גורמים בבלי דעת לזיהום מזון. למשל: ירקות שלא רוחצו או עוף לא מבושל עלולים להעביר חיידקים לדברי מזון כמו לחם, גבינה או נקניק שהם מזונות שאי אפשר לנקותם. לכן חשוב להקפיד על נקיון המשטחים במטבח (השיש, הנירוסטה וכדומה).

אם את מנקה עוף או מקלפת תפוחי אדמה, אל תעבירי לגבינה בצק או הכנת קציצות בלי רחצה יסודית של הידיים.

מקקים, תפשיות, עכברים, כלבים, חתולים וכדומה מעבירים לבית חיידקים. חשוב שהרשתות בחלונות ובדלתות יהיו שלמות. פח האשפה מכוסה ונקי, כן יש לעשות ריסוס במקומות מועדים לפורענות. להקפיד על נקיון יסודי בחצר ולתקן ביוב מקולקל.

אחד התנאים להתרבות חיידקים הוא החום בבית ובמטבח. המקרר אינו הורג חיידקים, אבל מעכב את התרבותם ולכן יש להכניס כל מזון לקרור. הרתחה איננה משמדת בכל מקרה את החיידקים. יש לצנן מזון לפני הכנסתו למקרר בקערה מים קרים. מזון בחום ביניים אפשר להכניס למקרר. יש להחזיר לקרור כל מזון שנשאר או מארוחה מיד לאחריה.

תינוקות

השמירה על נקיון המזון חשובה בה במיוחד לגבי תינוקות וילדים בגיל רך. יש לרחוץ היטב ידיים לפני שניגשים להכין אוכל לתינוק או לטפל בכליו. הרתחת בקבוקים, פטמות הכוס והכפית של התינוק חייבת להיעשות לפחות פעם אחת ביום. לאחר הרתחתם יש לשמור עליהם בכבש נקי מתחת למפית נקיה כדי להגן עליהם מפני אבק וזבובים. לפני כל ארוחה של התינוק יש לשטוף הבקבוק במים רותחים.

גמרת לבשל את ארוחת התינוק — הכניסי אותה מיד לבקבוק, קררי בזרם המים והאכילי את התינוק. אם אין האוכל מיועד לארוחה מידית, יש להכניסו מיד למקרר.

גם לגבי קשישים וחולים יש להקפיד במיוחד על שמירת המזון מפני זיהום כי כושר התנגדותם לחיידקים קטן יותר.

יש לזכור תמיד שאילו יכולנו לראות בעין בלתי מזויינת את החיידקים המטיילים על מזוננו, לא היינו אוכלים אותו כשם שאנו מסרבים לאכול מזון שמקק טייל עליו. הסכנה בחיידקים היא התרבותם המהירה והעצומה ולכן יש לנהל מלחמה נגדם בכל זמן ובכל מקום.

למנוע פגיעה בכליות

מאת ד"ר אליהו ארדיטי

לפני שבועות מספר צוינו כ־ לנו בהבנת הנפרולוגיה אשר הצליחה את בעיותם של החולים אשר כתוצאה מנזק בלתי הפיך על רקמת הכליות, נזקקים לטיפול בדיאליזה (דיאליזה על הדם פירושה הפרדת חומרים רעלים מן הדם) ביחידות מיוחדות של בתי החולים לתקופה די ארוכה.

המחלות הפוקדות את רקמת הכליות יכולות להיות חריפות בהופעתן, או יכולות להופיע כתוצאה ממחלות כלליות שסיבתן אינה ידועה או מחלות מתמשכות שהנזק שנגרם על־ידן אינו ניתן לריפוי. יש מחלות־כליות אשר הן ביטוי חלקי של מחלות תורשתיות הפוגעות גם במערכות אחרות.

ברובן של המחלות, הפגיעה היא במבנה היסודי של הכליה, והיא הפקציה אשר מתפקידה לסנן באופן סלקטיבי חומרים שאינם נחוצים לנו, והמשתחררים יחד עם מים ומלחים שונים בצורת שתן. מספרן של הפקציות בכליה רב ביותר. מהלכן של המחלות שונה בהתאם לסיבתן. יש כאלו אשר חולפות לאחר טיפול בבלי להותיר נזק כלשהו, וכאלו אשר כהורן מתקדם לשלבים של אי־ספיקה כלייתית הנמשכת תקופה ארוכה או קצרה.

בחרנו הפעם לכתוב על דלקת חריפה של הכליות (דלקת חריפה של פקציות הכליות) בגלל עליה במספר המקרים, בעבר לתצופה, במרכז הארץ ובשנה הזו, כתוצאה מזיהומים הנגרמים על ידי חידקים ממשפחת הסטרפטוקוקים ההמוליטיים.

יותר כ־150 שנה ידוע הקשר בין דלקת חריפה של הכליות לבין זיהומים סטרפטוקוקאליים. כן ידוע היום שלזנים מסויימים של חידקי סטרפטוקוקוס התכונה לגרום לפגיעה ברקמת הכליה.

התהליך הזיהומי מוגבל לדרכי הנשימה העליונות בלבד כשהגרוי הוא דלקת מוגלתית של הלוע או של השקדים ודלקת האוזן התיכונה. לעיתים התהליך הזיהומי התחילתי מוגבל לעור בלבד בצורה של פצעים מוגלתיים, שרגילים לראות בין הילדים המבקרים במרפאות בעונה זו. הזנים של סטרפטוקוקים הגורמים לפצעים אלה, בעלי התכונה הגורמת נזק בכליות, שונים מאלה הגורמים לזיהומים בדרכי הנשימה העליונות. הדרך בה נפגעות הפקציות ברקמת הכליה בעקבות זיהום של הלוע או של העור מוסברת על־ידי יצירת כרכיב אימוני בו משתתפים חלקיקים של החידק הפועלים כחומר אנטיגני והגורמים המופיעים בדמו של החולה כתוצאה מהגירוי האנטיגני. שניהם ביחד כמרכיב אימוני מתיישבים בנימיות של הפקציות ומפעילים תרבית של תגובות שסופן לפגוע בשלמותן של הנימיות.

הסימנים הראשונים של המחלה מופיעים מבעוד ימים עד שבועיים, מתחילת הזיהום בדרכי הנשימה העליונות או בעור. דלקת חריפה של הכליות המופיעה עד 5 ימים לאחר זיהום הלוע סיבתה בזיהום בנגיפים.

החולה שכליותיו נפגעו כתוצאה מהזיהומים הנ"ל מבקש את עצתו של הרופא כיון שלפתע הוא מתחיל לסבול מנפיחות בעפעפיים וברגליו, מפליה בשתן ללא סיבה נראית לעין, והשתן בצבע אדום. לפעמים מתאונן החולה על כאבים בשני צידי המותניים, ואם הוא בעל כושר הסתכלות יסביר לרופא שכמות השתן שהוא מטיל היא קטנה מהרגיל. סימנים אחרים המופיעים במשך הזמן הם כאבי ראש, הקאות וכאשר המחלה מחמירה יכולים להופיע הסימנים הראשונים לאי־ספיקת הלב.

הרופא הרואה לפניו סימנים אלה חושד מיד בדלקת חריפה של הכליות והצעתו מתאמתת לאחר שבבדיקה קלינית יסודית הוא מוצא עליה בלחץ הדם כאחד הסימנים הבולטים וגדש (בצקת) ברגליו של החולה.

האישור בא מהמעבדה כשבבדיקת השתן הכימית מוצאים כמות גדולה של חלבון וגם הכדוריות האדומות אשר הסתננו דרך הנימיות הפגועות של הפקציות.

כמעט כל הילדים מבריאים מהמחלה. אך כאשר היא פוגעת במבוגרים צעירים, שיעור ההחלמה המוחלטת הוא עד 75%. השאר מפתחים, או את הצורה הממושכת של המחלה, או הצורה המתקדמת לאי ספיקה תוך שנים מעטות או צורה קשה אשר מהלכה חמור ביותר.

כשהחולים נכנסים לשלב ההחלמה שמתחיל לאחר מספר ימים, כמות השתן הנפרשת גדולה יותר, לחץ הדם חוזר לערכים תקינים והשתן שבתחילה היה דמי מתבהר. אך עדיין ניתן להבחין בכדוריות האדומות מבעד למיקרוסקופ במשך מספר שבועות, והחלבון נעלם באופן הדרגתי מהשתן ולרופא מחזה עבודה זו סימן שתפקוד הכליה חוזר לקדמותו. החולה מרגיש שמשקלו חוזר להיות כפי שהיה לפני המחלה.

הרופא העיר יודע איך להבדיל בין הצורות השונות של המחלה, כך שבבוא העת יוכל לפעול תוך תיאום עם המייעצים המתאימים.

כידוע, זיהומים סטרפטוקוקאלים של הלוע גורמים גם באחוז מסויים של המקרים לקדחת שיגרון, היא דלקת הפרקים.

מניעת קדחת שיגרון מושגת על־ידי טיפול בזיהומים הסטרפטוקוקאליים של הלוע בתכשירים המכילים פניצילין.

אם כי אין הוכחה שהדבר הוא כך לגבי דלקת חריפה של הכליות, בכל זיהום סטרפטוקוקאלי של הלוע או של העור יש לטפל בצורה דומה תוך מאמץ למנוע פגיעה בפקציות הכליות. החולה מקבל את הטיפול האנטיביוטי אשר נבחר על־ידי הרופא וחייב לשמור על מנוחה ודיאטה דלת מלח כבמצוות של הרופא. אם יתפתח יתר־לחץ־דם הרופא יבחר את התכשיר המתאים יחד עם אמצעים אחרים העומדים לרשותו. אבחון מוקדם וטיפול מהיר של דלקת חריפה של הכליות הם ערובה למניעת התפתחות של הצורות הקשות אצל החולים אשר עתידם מצטייר לעיתים כקודר ורצוף קשיים כשטיפולים מסובכים, מתוחכמים ויקרים נחוצים להצלת חייהם.

בין קוסמטיקה ורפואה

מאת עמליה ארגמן

מה בין רפואה לקוסמטיקה? כיצד מתבצע שיתוף הפעולה ביניהן, ובמה עוסקים שני התחומים שונים אלה לסייע אחד למשנהו? התשובה לשאלות אלה ניתנו לא מכבר בכנס הבין־לאומי הי"ב לקוסמטיקה ואסתטיקה של „סידסקו" שנערך לראשונה בישראל.

בכנס השתתפו בצד הקוסמטיקאיות ובצד הנציגות, „מבלכה מבכה מהודרת", דרמטולוגים (רופאי עור) ומנתחים פלסטיים ידועים בישראל ומארצות אחרות.

הנושא הבולט היה הכירורגיה הפלסטית. כירורגיה זו מסתבר, נרחבה לאבחן המבוקש לגברים, ובעיקר לנשים בהוסר הגיל, לוחות בנראה צעיר ובמגבעה בכל החיים. ניתוחים פלסטיים במצבים שונים מתבצעים כיום על־פי בקשת הלקוח לבין האסתטיקה יותר בלבד: ניתוחים לכיכלת עור הפנים. ניתוחים אלה נעשים לנשים שבעל גיל 45 ויותר, כדי לסלק קמטים בפנים (מלבד אזור הבטן).

הניתוח מבוצע בהרדמה מקומית (לפעמים גם כללית), העור מיער הבכתה לניתן האוזניים, והצלקת הקטנה כאחורי האוזן כמעט אינה נראית לעין. תוצאה כזה — המוריח בכב בריאותי — מכוונה האישה כראה צעירה יותר המפחית כגילה 10 שנים לפחות. עם זאת, אין בבחזן שהדבר לא ישוב ויתגלה לאחר מספר שנים.

סוג אחר של ניתוחים פלסטיים הם ניתוחים להסרת פגמים אסתטיים בולטים כגון: ניתוחי אף או הסרת שקיות שומן מתחת העיניים. ניתוחים אלה מקובלים מאוד ובביצועם בביטחון הרופא. אם בעבר היו מעבירים הלידים כגבאי של המבוגרים, על מנת להקן את אפן, הרי כיום משתמשים המנתחים בחלקים התמבים מפלסטיק. בכשירי העתיה אף הם משוכללים, במאמץ למנוע כל האפשר היצאה דוקא.

נוסף: ניתוחים להסרת עודפי שומן באיזורי הגוף השונים, כולל אזור הירכיים. (בניתוח כזה קשה להימנע מהסתר דלקות צלקות), די אילו ניתוחים לכתגוות ריטוש — המבוקשים אף הם, אינם מומלצים על־ידי הרופאים.

המנתחים הפלסטיים מגדירים עצמם כ„ברוקטור של רבת החיים". התברה המתירגיה הזאת על־פי ציור אוכפת כוכבים רוכשת מבקת בסורים שאינם נצורים אמנם, אך כהבטיסים יותר.

*

על־פי אותה אופנה, להיות יפה פירושו להיות שזוף. יפה — אבל לא בריא. רופאי העור, כולם באחד, התריעו בפני החשיפה המוגזמת לקרני השמש. בכנס הקונגרס הזה התריעו בפני הקוסמטיקאיות כי עליהן להדריך את לקוחותיהן הצעירות מפני נזקים הצפויים להן בעתיד כתוצאה בצילחון השיזוף. „עלינו להסביר, ביחוד בארץ שמשית כמו ישראל, שהשמש אינה ידידה אלא אויבת. היא הגורם העיקרי להזדקנות מוקדמת של העור, התייבשותו והתקמטותו. אישה צעירה בגיל עלולה להיראות זקנה פי כמה אם נהגה להפקיר פניה לשמש במשך שנים. במקרה הגרוע עלול להתפתח גם סרטן העור. על הקוסמטיקאית להיות ערה להופעת בלתי רגילה בפניה של הלקוחה, ובכל מקרה של ספק עליה להפנותה לרופא העור. במקרה קיצוני כמו סרטן, ביכולתה להציל חיי אדם."

את התרופה של הים יש על כן לנצל לא בשעות החמות ביותר, אלא בשעות הבוקר המוקדמות או שעות אחר־הצהריים. כמו כן יש להרבות להשתמש בתכשירים להגנה וקרמים למניעה להגנת העור ולשמירה עליו.

מה בדבר שיזוף מלאכותי בצורת משחות ותכשירים שונים? — אלה אינם מזיקים לדברי הרופאים, אך עלולים לגרום זיהומים בשל תכונתם להיות מוסרים בכים ולהצטבר בקפלי עור בלתי נראים.

במקרים רבים באים הזיהומים לצורת העור בכלל ולהסרת תופעות בלתי אסתטיות בפרט. כמו האקנה — או כפי שהם נקראים „פצעי בגרות", אחת התופעות הגורמות ביותר, הפוקדת צעירים בגילאי העשרה ולעתים גם לאחר מכן. בבעיה זו מרבים לפנות לקוסמטיקאיות. אולם בדרך־כלל יש צורך בטיפול של רופא עור. באקנה מטפלים בצורת ויטמין A (לעתים גם באנטיביוטיקה). לפעולת המטפלים מצטיים קרני השמש אוויר הים וגם חול הים. התודיש: ויטמין A בצורת משחה, למריחה על עור הפנים.

בכתמי החום שהם תוצאה של היפרפיגמנטציה של העור באזור הפנים, בעיקר בסביבות הפה והלחיים — מטפלים באמצעות ויטמין C.

צפרניים סדוקות והשבורות בקלות מעידות על מחסור בויטמינים ובקלציום. כיום משמשות הקוסמטיקאיות לאכול הרבה גבינה, ירקות ... מייעצים הרופאים לבדוק בכל אפשרות של חוסר לצינים בגוף, ולהוסיף גם ויטמינים E ו־C. את הצפירות לצפרניים בעגיקים על־ידי הוכצת הידיים.

החידוש מהתקופה האחרונה בטיפוח בוויטמינים, העתיד להביא אולי בשורה למיליוני גברים בעולם הוא בבעיות ההקרחות ובשירת השיער. בגרמניה פותח מכשיר דמוי קסדה המפיק ממנו ויטמינים A, F ו־B, הקסדה מולבשת על הראש, ובעקבות החדירה הישירה של הויטמינים בצורות נוזל או משחה מן הקסדה לראש — צפויה להיפסק נשירת השיער.

פצע כואב ושמו אולקוס

מאת שלוה גורן

„יש לי אולקוס", או „הוא עבר ניתוח אולקוס", הם בין הדברים שאנו מרבים לשמוע על נשים ויותר על גברים, בני גיל העמידה ואפילו צעירים.

אולקוס הוא פצע שנתהווה באחד משני אברים במערכת העיכול: בקיבה או בתריסריון (קטע המעיים היוצא מן הקיבה). בעברית קוראים לאולקוס כיב עיכולי, כלומר פצע במערכת העיכול.

האולקוס בתחילתו כפצע קטן בעור של הקרום הרירי המצפה את הקיבה והתריסריון מבפנים. הוא עלול לעתים להתפתח ולחדור עמוק יותר לתוך הקיר עד מבעד לקרום הרירי. בדרך כלל מתפתח הכיב בסביבת השוער, שהוא מקום המעבר מן הקיבה אל התריסריון.

ברוב המקרים האולקוס מכאיב וגורם סיבוכים שונים האופייניים פחות או יותר לכחלה. אולם מידת הסבל תלויה, בדרך כלל, בגודל ובעומק הנזק שהוא גורם.

כדי להבין מהי מחלת האולקוס יש להכיר את התהליך העיכולי. תהליך העיכול בגוף מפרק את המזון הנאכל כדי שיוכל להספג בו לצרכיו. בתהליך זה מתפרקים החומרים המורכבים שבמזון לחומרים פשוטים יותר שקל לגוף לספגם. העיכול נעשה בעיקר על ידי מיצים המופרשים במערכת העיכול. אחד החשובים בהם הוא מיץ הקיבה המופרש בקיבה. במיץ זה שני מרכיבים עיקריים: פפסין וחומצה מלחית. הפפסין מפרק את החלבונים והחומצה המלחית מאפשרת את פעילותו והיא הכרחית לתקינות העיכול. החומצה המלחית היא חומר חריף; דפנות הקיבה והתריסריון מוגנות מפניה על ידי שכבה של קרום רירי ודביק, המשמש להן הוגה מגן בפני החומצה. אולם במקרה של אולקוס נפגם כוח ההתנגדות של קרום המגן באזור הנגוע והוא נחשף לפגיעתה של החומצה המלחית. לכן חולה האולקוס רגיש הרבה יותר מאחרים להשפעת החומצה.

מתח נפשי, רעב ומחשבה על אוכל, ארוחות גדולות או מאכלים מסויימים מגבירים את הפרשת החומצה המלחית ולכן מטרת הטיפול במחלה לקיים את כמות החומצה על רמה שאין בה כדי להזיק או לגרות את האזור החולה.

הטיפול בחולה כיב עכולי כורך בדיאטה ובמשטר אכילה, תרופות, מנוחה ורגיעה.

בדיאטה יש שלושה גורמים המשפיעים על הפרשת החומצה המלחית: הרכב הארוחה, תכיפות הארוחה, כמות המזון בכל ארוחה.

— מאכלים בתבלינים חריפים, מרקים עשירים בחלבונים וכן קפה ואלכוהול מגבירים בדרך כלל את הפרשת החומצה המלחית ולכן יש להמנע מהם.

— יש לאכול כל שעתיים עד שלוש ואפילו לאכול דבר מה בין הארוחות.

— בשעת התקף אולקוס יש לאכול חלב ומוצרי חלב כי החלב מנטרל את פעילות החומצה המלחית.

יחד עם הדיאטה יש גם תרופות בשימוש הרופא להפחתת הפרשת החומצה או לנטרולה.

ראת מנוחה הלילה כדי שלא תופריע החומצה על קיבה ריקה.

— תרופות אלו עלולות לגרום תופעות לוואי כגון יובש בפה, הפרעות בראיה, הפרעות בהטלת שתן אצל הסובלים מן הערמונית. יש להודיע לרופא בכל מקרה.

— תרופות אלה גם מרגיעות את הצרבה האופיינית למחלה והן נמכרות בבית המרקחת כמעט באופן חופשי. מותר לקחת אותן מדי פעם כאשר יש צרבת. אולם אם זקוקים לטיפול ממושך יש לפנות לעצת הרופא.

— יש תרופות האסורות על חולי אולקוס, למשל תרופות המכילות אספירין או קורטיזון עלולות להחמיר את מצב החולה ואף לעורר את המחלה גם לאחר תקופה ארוכה של רגיעה. לכן חשוב לספר לרופא בכל מקרה של פניה על התקפי האולקוס שנעברו בעבר כדי שייזהר במתן תרופות. אין לקחת תרופות בלי מירשם רופא.

לא רק מזון אלא גם התרגזויות ומצב מתח נפשי מגבירים את הפרשת החומצה המלחית בקיבה וכתוצאה מכך עלולים להחמיר סימני האולקוס. לעתים מתפתח התקף אולקוס בשעת מצבים של התרגשות ודאגה רבה או בעקבותיהם.

השתדל להימנע ממסיבות העלולות לעורר בך רוגז ומתח נפשי רב, ולכן להפחית בעומס העבודה ולא לקחת על עצמך התחייבויות מעבר ליכולתך. הרופא ירשום לך תרופות הרגעה נגד מתח נפשי. אל תקח תרופות הרגעה בלי מירשם כי הן עלולות להכיל חמרים מזיקים למחלתך.

גם עישון עלול להחמיר את מצב האולקוס בגלל הניקוטין שבסיגריה המצר את כלי הדם הקטנים ומצמצם את אספקת הדם לרקמות. הפצע זקוק לדם ריפוי בשפע של דם טרי והניקוטין מונע זאת ממנו.

בשעת התקף יש לנוח מנוחה שלמה, רצוי ביותר בבית הבראה מחוץ לבית.

לאולקוס אין תרופת פלאים שהשפעתה מיידית ויש לזכור לעזור לה עצמו על ידי שמירה על אורח חיים מתאים.

מהיע לך

ר. פ. מקרית־אונו שואלת:

אני ובעלי, שנינו עובדים ומבוטחים בקופת־חולים בחברות כללית. את המיסים מנכים לנו במקום העבודה.

יצאתי עתה לחופשת לידה, וכנראה לא אחזור לעבודה. איך אוכל לשמור על חברותי הכללית בקופת־חולים, והאם עלי לשלם מס־אחיד מהמענק שאני מקבלת מהמוסד לביטוח לאומי.

התשובה:

חברה נשואה המפסיקה לעבוד בתום חופשת לידה, ורוצה להמשיך לעצמה את המשך הביטוח בקופת־חולים, משלמת מס־אחיד בקופה מהמענק שהיא מקבלת מן המוסד לביטוח לאומי בהתאם לסכום שהיא מקבלת. לאחר קבלת המענק היא רשאית להמשיך בהתעצבותה במשך שנה אחת. בתקופה זו, היא משלמת מס־אחיד לפי דרגה מיוחדת בתוספת השלמה לביטוח המשפחתי. בתום השנה אם היא אינה עובדת, אין אפשרות להמשך על חברות עצמית, אולם היא (כולל ילדיה) זכאית ליהנות מכל שירותי קופת־חולים לפי ביטוח משפחתי זה קה בקופת־חולים נחשב כאן ראשית חברותה בקופת־חולים.

ג. ח. מראשון לציון כותב:

הייתי מבוטח בקופת־חולים בגיל הנוער העובד, עכשיו הגעתי לגיל 18, אני רוצה להמשיך בחברותי בקופת־חולים, האם יחשב לי הוותק הקודם?

התשובה:

נער עובד אשר היה לחבר בקופת־חולים במלאות לו 18 שנים זכאי לכל סוגי העזרה ללא המתנה, כלומר חברותו בקופת־חולים נחשבת כאן ראשית ביטוחו (באמצעות הנוער העובד). כן הראוי לציין, שעל אף האמור, בשנה הראשונה לחברותו הוא משלם מס־אחיד בהנחה של 20%, כדין כל חבר חדש.

אם אתה רוצה שהפרופסור יגש אליך, תפסיק לחייך.

מוסף „לבריאות" — מוגש כשירות לקוראי „דבר". המוסף מופיע פעם בשבועיים והקוראים מוזמנים בזה להגיב, לשתף פעולה, לשאול שאלות המטרידות אותם בכל נושאי הבריאות והאישפוז. כל השאלות והתלונות תיענינה במדורי המוסף על־ידי רופאי קופת־חולים ועל־ידי המחלקות המתאימות במרכז קופת־חולים.

מועצת הפועלות · מרכז קופת־חולים
משרד העבודה
המחלקה למשק הבית
מודיעה כי נפתחה ההרשמה ל:
קורס
מנהלות מטבח ומשק
במוסדות ציבור
משך הקורס: 6 חודשים.
נושאי הקורס: ניהול מטבח וחדר אוכל, ניהול משק, ניהול למבנים, תזונה, הכשרה, דיאטטיקה, ...
הלימודים יתחילו באוקטובר 1974.
על המעוניינות לפנות למרכז קופת־חולים תל־אביב, רחוב ארלוזורוב 101 חדר 635 בימים ב', ג', ה', ו' בשעות 9.00—12.00 ולהמציא תעודת ...

מרכז קופת־חולים · משרד העבודה
מועצת הפועלות
מודיעים
שנמשכת ההרשמה לקורס
מנהלות משק
(מטבח, חדר־אוכל, נקיון, לבנים)
... בגיל 20—40
בעלות השכלה של 10—12 שנות לימוד.
משך הקורס 6 חודשים.
... באוקטובר 1974.
ההרשמה ... ארלוזורוב 101 חדר 635 ... 9.00—12.00.